

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 163

Poznań, piątek dnia 10 kwietnia 1931

Rok XXVI

Głos instynktu samozachowawczego

W numerze porannym ogłosiliśmy paryską depezę Polskiej Agencji Telegraficznej o przemówieniu politycznym prezydenta Rzeczypospolitej Francji, p. Doumergue'a, na bankiecie w Nicei. Przemówienie to jest tak doniosłe, że należy mu się przyjrzeć bliżej.

Słowa przyjacielskiego pozdrowienia prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej pod adresem Włoch są szczególnie ważne ze względu na to, że są wstępem okresu podróży p. Doumergue'a do Tunisu, a więc tam, gdzie istnieje pięta achillesowa stosunków francusko-włoskich.

Głosiliśmy zawsze pogląd, że w najżywniejszym interesie narodu i państwa polskiego leży złagodzenie różnic, istniejących między dwoma na zachodzie Europy czołowymi narodami kultury łacińskiej: Włochami i Francją i szczerze narodów tych zbliżenie się do siebie. Na różnicach bowiem i rozdźwiękach włosko-francuskich zerował i zeruje dotąd Berlin, uprawiając na wszystkie strony politykę szantażu.

Nie ludzimy się, by teraz w stosunkach francusko-włoskich zapanować miała idylla; uważamy jednak każde posunięcie w kierunku zbliżenia francusko-włoskiego za moment twórczy, korzystny dla bezpieczeństwa i rozwoju nie tylko Francji i Włoch, ale niemieckiej Polski i wszystkich w Europie narodów, pragnących szczerze trwałego pokoju.

Prezydent Doumergue przypomniał w swym przemówieniu z naciskiem chlubne w wojnie światowej towarzysztwo broni armij włoskiej i francuskiej w walce o „zwycięstwo wielkiej sprawy”. Zarazem zaznaczył z naciskiem, że „niema trwałego pokoju bez całkowitego ubezpieczenia granic”, że, póki Liga Narodów nie będzie posiadała „wystarczającej siły zbrojnej, gwarantującej wykonanie jej decyzji”, Francja „będzie musiała czywać, mieć się na baczności i liczyć głównie na samą siebie”. Prezydent Doumergue uzasadnił to „zwłaszcza niedawnymi ważnymi wypadkami” (celnym „Anschlussem” Austrii do Niemiec), tembardziej, że historia Niemiec zawiera „pouczające precedensy, których zapomnienie mogłoby się okazać niebezpieczne dla Francji”. Jako wniosek prezydent Rzeczypospolitej Francuskiej wskazał konieczność „powstrzymania się Francji z dalszą redukcją sił, niezbędnych dla zabezpieczenia całokształtu jej terytoriów i kolonij”.

Słowa logiczne, jasne i mocne. W okresie briandowskim takich słów oficjalnych nie słyszano we Francji. Trzeba coprawda stwierdzić na jej korzyść i chlubę, że — w przeciwstawieniu do Polski — nawet genewsko-locarneńsko-haska polityka zagraniczna Francji nie powstrzymała jej od prac nad utwierdzeniem swych granic. Ale, jeżeli chodzi o wyraźne wskazanie istoty dążeń niemieckich oraz niezbędnych a pełnych wniosków, jakie stąd wypływają dla Francji, to słowa prezydenta Doumergue'a stanowią odwrócenie się

Proces mjr. Kubali przed Najwyższym Sądem Wojskowym

Revelacje o gospodarce płk. Rayskiego

Warszawa, 10. 4. (Tel. wł.) Dzisiaj z rana przed wojskowym Sądem Najwyższym rozpoczął się proces majora pilota Kazimierza Kubali, skazanego w sądzie pierwszej instancji za anonimowy o pułkownika Rayskim na rok więzienia i wydalenie z korpusu oficerskiego.

Posiedzenie od początku do końca jest jawne, rozprawy toczą się przy bardzo licznych udziałach publiczności. Odczytano dokumenty, dotyczące przebiegu sprawy m. in. owe anonimowy. W anonimach tych autor przypisuje pułkownikowi Rayskiemu straty w personelu latającym wskutek zakazu używania spadochronów oraz wskutek doboru samolotów, których można używać do wycieczek śniadankowych, ale nie do lotów wojskowych.

Anonim zawiera bardzo ostre oskarżenia. Zarzuca m. in. pułk. Rayskiemu służbę na niekorzyść państwa i podaje, że dzięki swojej gospodarce zamordował przeszło 150 oficerów lotnictwa. Zarzuca mu osłabienie zdolności lotnictwa na wypadek wojny.

Drugi anonim był wysyłany do najwyższych dostojników w państwie i również oskarża pułk. Rayskiego jako szkodnika, który postawił sobie za

cel zniszczenie wojskowego lotnictwa przez wyposażenie lotnictwa w stare typy płatowców, nie nadające się do lotów i nieuzbrojone. Mowa także o zakazie używania spadochronów.

Dalej motywy wyroku, skazującego Kubalę mówią, że autor anonimów miał na myśli podpułkownika Becka, który dawniej był prawie dyktatorem, a teraz przeszedł do dyplomacji, że podpułk. Beck jest najwierniejszym przyjacielem pułk. Rayskiego, i że Rayski gotuje się na placówkę do Londynu.

Po odczytaniu dokumentów przemawiał obrońca Hofmoki-Ostrowski, któremu zaraz przewodniczący generał Mecnarowski przerwał wywody, domagając się, by trzymał się tylko wywodów prawniczych. Hofmoki-Ostrowski dowodził, że niesłusznie pismo Kubali uznano za anonim. Jest to właściwie obszerny materiał lotników polskich, o którego zredagowanie Kubala tylko był proszony. Dalej przytacza szereg zarzutów formalnych.

Wyrok zapadnie o godz. 3 po południu. (w)

Echa mowy Doumergue'a

Wrażenie w Anglii — Sprawa rozbrojenia i „Zollverein” a bezpieczeństwo Francji

Londyn, 10. 4. (Tel. wł.) Mowa prezydenta Francji Doumergue'a zwróciła na siebie baczność prasy angielskiej, ale nie wywołała jeszcze komentarzy.

Paryski korespondent „Times'ów” donosi, że urzędowe koła francuskie nie są bynajmniej uspokojone w sprawie wizyty ministrów niemieckich w

Paryżu. Rząd paryski i komisja obrony narodowej badają obecnie, jakie stanowisko ma zająć Francja w sprawach rozbrojenia, przyczem brany jest też pod uwagę „Zollverein”.

„Financial Times” wyrażają opinię, że przy ocenie „Zollverein” należy się kierować wyłącznie względami natury gospodarczej, a nie politycznej.

Wizyta w Chequers a pakt morski

Paryż, 10. 4. (Tel. wł.) „Excelsior” wyraża opinię, że równocześnie z ministrami niemieckimi winni być też zaproszeni do Londynu ministrowie

państw „flotowych”, by przy tej okazji załatwić też ostatecznie sprawę paktu morskiego.

Podróż prez. Doumergue'a do Tunisu

Paryż, 10. 4. (Tel. wł.) Prezydent Doumergue odpłynął wczoraj wieczorem na okręcie „Colbert” w asyście floty wojennej do Tunisu. Do Bizerty „Colbert” zawinął w piątek o godz. 17. Prezydentowi towarzyszy wicepremier i minister sprawiedliwości Leon Berard oraz minister marynarki Karol Dumont. Jest to ostatnia podróż, jaką odbywa p. Doumergue w charakterze prezydenta republiki. Spowodowana ona jest 50-letnią rocznicą objęcia przez Francję protektoratu nad Tunisem. Protektorat ten dał doskonałe wyniki zarówno dla Tunisu, który podniósł się niezwykle pod względem kulturalnym i gospodarczym, jak i dla Francji, która znakomicie wzmocniła swoją pozycję w Afryce. Francuski system kolonialny zdał tu znowu doskonały egzamin.

P. Doumergue, udając się do Tunisu, pragnął ukoronować swoje 7-letnie urzędowanie, które charakteryzowało duże zainteresowanie się sprawami kolonialnymi, a zwłaszcza afrykań-

skimi. Za urzędowania p. Doumergue'a zlikwidowano bunt Abd-el-Krima w Marokko. P. Doumergue odbył też niedawno podróż do Marokka, następnie był w Algierze z okazji stulecia opanowania tego kraju przez Francję, a obecnie przybywa do Tunisu.

Znaczenie tej podróży polega jeszcze na tem, że Tunisz jest jednym z głównych terenów tarć francusko-włoskich ze względu na licznych Włochów, którzy mieszkają w tym kraju. Polityka włoska zmierza do zachowania emigrantów włoskich w Tunisie dla narodowości włoskiej. Natomiast Francuzi dążą do ich szybkiego asymilowania. Sprawa emigrantów włoskich w Tunisie jest też dlatego tematem ciągłych rozmów dyplomatycznych między Paryżem a Rzymem. To też uprzejme i znamienne słowa, jakie wypowiedział p. Doumergue przed odjazdem do Tunisu pod adresem Włoch posiadają również z tego punktu widzenia bardzo duże znaczenie.

Gdy w debatach parlamentarnych naszych nad umowami z Rzeszą Niemiecką przedstawiciele obozu narodowego radzili rządowi polskiemu odnosić

się do Niemiec z tą samą przezornością i trzeźwością, jaka wyraża się obecnie w oświadczeniu prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej, nasi masoni, wychowani w internacjonalnym myśleniu politycznym i w powtarzaniu internacjonalnych frazesów pseudo-pacyfistycznych (np. senator Kamieniecki), rozdzielali ze zgorznienia szaty nad „reakcyjnością”, „nacionalizmem” i „szowinizmem” polskich narodowców. Tymczasem w rzeczywistości przemówił ich ustami prosty instynkt samozachowawczy narodu polskiego. Podobnie, jak oświadczenie p. Doumergue'a jest niczem innym, jak wyrazem tego, co instynkt zdrowy każe myśleć i czynić patriocie francuskiemu. Oby instynkt ten przyszedł w pełni do głosu we Francji i w Polsce i we wszystkich narodach, których pokojowej pracy zagrażają dążenia odwetowe i zaborcze Niemiec.

Plany p. Poincaré'go

Piszą nam z Paryża co następuje: Duże wrażenie wywołało ogłoszenie w „Echo de Paris” rozmowy dziennikarza p. Hutina z p. Poincaré, który od czasu ostatniej, bardzo poważnej choroby odsunął się całkowicie od świata, oddając się intensywnej kuracji, która, zdaje się, dobiega szczęśliwie końca. P. Poincaré powraca powoli do dawnej działalności. Współpracownik „Echo de Paris” stwierdza, że wyraz twarzy b. prezydenta pozostał energiczny i że cera jego jest nawet lepsza, niż była przed chorobą. Głos stał się może mniej donośny, ale zachował dawną dźwięczność. P. Poincaré odczuwa jeszcze cierpienia w lewej ręce, ale, zdaniem lekarzy, ustąpią one z chwilą nastania ciepła.

P. Poincaré nie ma już zamiaru poświęcać się głównie wielkiej polityce, ze względu na wyczerpujące obowiązki, jakie ona pociąga, a które p. Poincaré spełniał z niezwykłą skrupulatnością i pracowitością. Ma on jedynie zamiar przewodniczyć w rodzinnym Bar le Duc, radzie generalnej prefektury de la Meuse (sejmik powiatowy). B. prezydent uda się 13 maja do Wersalu na kongres, by wziąć udział w wyborze nowego prezydenta republiki. Poza tem pragnie p. Poincaré oddać się kierownictwu izby adwokackiej w Paryżu. Wreszcie b. prezydent zabrał się do opracowywania ósmego tomu pamiętników, który wyjdzie pod nagłówkiem „Verdun”.

Najciekawsze jednak informacje, dotyczyły stanowiska p. Poincaré'go wobec wyboru nowego prezydenta republiki. Zapytany przez p. Hutina, za kim będzie głosował, p. Poincaré oświadczył, że jego ewentualnym kandydatem jest senator Lebrun, z ugrupowania narodowego i pochodzący ze wschodniej Francji, szczególnie wrażliwy na niebezpieczeństwo niemieckie. W razie gdyby kandydatura p. Lebrun nie mogła się utrzymać, p. Poincaré popierałby kandydaturę p. Leona Berarda, również z obozu narodowego. P. Leon Berard był ministrem oświaty w jednym z gabinetów p. Poincaré'go, a obecnie jest wicepremierem i ministrem sprawiedliwości.

Wiadomości o p. Poincaré wywarły w Paryżu wielkie wrażenie. Ucieszono się, że b. prezydent czuje się już znacznie lepiej i że powraca częściowo do życia publicznego. Wysunięcie przez niego kandydatów komentowane jest jako niemal decydujące dla przyszłego kongresu wersalskiego ze względu na olbrzymi autorytet p. Poincaré'go. Szanse p. Brianda spadły jeszcze więcej. Czy przyjaciele obecnego ministra spraw zagranicznych zdołają w ostatniej chwili je poprawić? Będziemy już o tem wiedzieli za miesiąc.

Szlakami niemieckiej propagandy odwetowej

Tendencyjne publikacje „Berliner - Börsen - Ztg.“ — „Korytarzowe zeszyty pisma „Volk und Reich“ — Wystawa antypolska w Magdeburgu — „Republika Święcieńska“

Niemiecka propaganda „korytarzowa“ nie ustaje. Świeżo „Berliner Boersenzeitung“ poświęca propagandzie tej całą stronę, zamieszczając obok artykułu jeszcze dwie tendencyjne mapy, mające wykazać niebezpieczeństwa, grożące rzekomo Niemcom z powodu odzyskania Pomorza przez Polskę. Na jednej z nich Polskę przedstawiono jako kraj, odgradzony od Niemiec wysokim murem, przez który jednak przedostają się do Niemiec wagony z węglem polskim oraz polskie świnię ku rozpaczce rolników niemieckich, załamujących ręce, jak to jest na mapie uwydatnione. Granica Polski obstawiona jest uzbrojonymi żołnierzami, równocześnie zaś Polska zmierza do „uduszenia“ Prus Wschodnich i Gdańska. Tendencje te uwydatnione są przy pomocy postrońków, jakie Polska zaciska na terytorjum wschodnio-pruskim. Na obszarze, przedstawiającym Prusy Wschodnie, widzimy również chłopów niemieckich, załamujących z rozpaczki ręce z powodu wielkiej ilości nagromadzonych worków ze zbożem i innych zapasów żywności, których nie mogą zbyć. Podpis pod mapą brzmi „Skutki utworzenia korytarza“.

Druża mapa, zatytułowana „Chwyty pod gardło“ przedstawia również obszary pograniczne polsko-niemieckie i ma wykazać, podobnie jak mapa poprzednia, tendencje Polski do „uduszenia“ Prus Wschodnich.

W artykule zaś, zatytułowanym „Problem korytarza zagadnieniem życiowym Niemiec“, znajdujemy poza zwykłymi frazesami kilka uwag „historycznych“. Autor artykułu twierdzi, że przed zawaleniem się państwa rosyjskiego na skutek rewolucji w r. 1917 sprawa „korytarza“ nie istniała wcale. Twierdzenie to jest oczywiście nonsensem, gdyż jak wiadomo, obszar, zwany przez Niemcy tendencyjnie „korytarzem“, a tworzący Pomorze polskie, jest od wieków ziemią polską, która aż do pierwszego rozbioru należała do Rzeczypospolitej.

„Problem korytarza — pisze autor — w jego dzisiejszej postaci powstał w dn. 8 października r. 1918 z chwilą przekazania znanego memorjału emigranta polskiego Romana Dmowskiego najwyższej radzie aljanckiej w Paryżu“.

Autor cytuje ustępy z memorjału Dmowskiego, poczem w bezczelny sposób stara się wykazać, że oddanie Pomorza Niemcom nie naruszyłoby suwerenności państwa polskiego (!) ani su-

werenności narodu polskiego (!), gdyż obszar „korytarza“ jest zamieszkały przez ludność, nie należącą ani etnograficznie, ani politycznie do Polski (!)

Z zakończenia artykułu dowiadujemy się, że czasopismo „Volk und Reich“, wychodzące w Berlinie, wyda w najbliższym czasie pięć specjalnych zeszytów „korytarzowych“, mających na celu uzasadnienie stanowiska niemieckiego w sprawie Pomorza. Pierwszy taki zeszyt ukaże się w końcu kwietnia i poświęcony będzie głównie dyskusji międzynarodowej w sprawie Pomorza. Poza temi pięciu zeszytami ukaże się jeszcze specjalny zeszyt z mapami, zawierający 65 map.

Równocześnie „Magdeburger Generalanzeiger“ donosi, że w tych dniach otwarta została w Magdeburgu specjalna wystawa pod nazwą „Wschód niemiecki“ („Deutscher Osten“). Wystawa ta ilustruje specjalnie walkę o utrzymanie niemieckich obszarów pogranicznych przy „Vaterlandzie“.

Autor artykułu opisuje szczegółowo przedstawioną na wystawie niezwykłą historię republiki, jaką na wiosnę 1919 roku utworzyła ludność niemiecka wsi Świętno (Schwenten) w pow. babimojskim, chcąc uchronić wieś tę od przyłączenia do Polski. Ludność tej wsi — jak opisuje autor — zawarła z sąsiednimi oddziałami polskimi z Kębtowa zawieszenie broni, a Polacy uznali samodzielną „republikę święcieńską“. Do republiki tej oprócz wsi Świętna należały jeszcze miejscowości Rudna, Krzyż i Wilcza z łącznym zaludnieniem 1200 mieszkańców. Republika święcieńska miała własnego prezydenta, którym był proboszcz Hodemann i wydawała własne paszporty, zaopatrzone pieczęcią kościelną. Mieszkańcy musieli oddawać całe zboże do stolicy Świętna, przyczem tylko miejscowe młyny mogły młóć zboże, a naczelnik gminy wydawał kartki na chleb. Mimo to środki żywności nie wystarczały i w końcu udało się uzyskać pozwolenie na przywóz żywności z Polski. Na granicy republiki święcieńskiej sprawdzano dokładnie paszporty i rewidowano bagaże. Wreszcie dnia 18 sierpnia 1919 r. po półrocznym istnieniu republiki święcieńskiej wkroczyły do niej wojska niemieckie, zawezwane tam potajemnie przez proboszcza. W wyniku konferencji pokojowej Świętno przypadło Niemcom.

Cała wystawa magdeburgska ma oczywiście charakter wybitnie antypolski.

Wobec „Anschlusu“ o Małej Entencie i Polsce

W paryskim „L'Ordre“ (nr. 471) ogłoszono list wybitnego działacza rumuńskiego, p. Filipesco, który, omawiając sprawę „Anschlusu“, pisze:

„Mała Ententa, z którą pośrednio łączy się Polska przez swój sojusz z Rumunją, musi oczywiście być przeciwna wszelkiemu zniekształcaniu ducha traktatów, a zatem i „Anschlusu“. Nasze stanowisko w tym względzie jest całkowicie wyraźne. Ale musimy mieć odwagę powiedzenia ni mniej otwarcie, że liczymy na tak samo wyraźną politykę ze strony naszych sojuszników na Zachodzie. Mała Ententa, o ile chodzi o wielkie problemy europejskie, jest współzynnikiem swych sojuszników. Z chwilą, gdy w środku Europy powstanie blok austro-niemiecko-węgierski, Mała Ententa straci rację bytu; zespół dla obrony czegoś nieistniejącego byłby rzeczą śmieszną.“

P. Emil Bure, kierownik „L'Ordre“ i bardzo wybitny dziennikarz, powracając nazajutrz (nr. 472) do sprawy „Anschlusu“, mówi:

„Zaiste jedno jest tylko rozwiązanie za-

gadnienia, wytoczonego przez „Anschluss“, mianowicie związek państw, których niezależności politycznej lub gospodarczej nie zagraża. Niestety zaś o tem właśnie rozważaniu nie chce słyszeć nasz minister spraw zagranicznych. Niech się ma na baczność. Wczoraj mówił nam tu p. G. Filipesco, że Rumunja, jak wszystkie inne państwa Małej Ententy, oraz jak Polska, byłaby zmuszone zwrócić się ku Niemcom, gdyby widziały, że nie mogą już liczyć na Francję. Ponad głową Aristidesa Brianda zwracam się przeto do szefa rządu Piotra Laval'a, by prosił go o uspokojenie patriotycznych trosk, jakie budzą zamysły, przypisywane jego ministrowi spraw zagranicznych. Przedstawiciele państw Małej Ententy mają właśnie w przyszłym tygodniu zebrać się w Białogrodzie. Niechaj p. Briand zaprosi ich do Paryża, a także przedstawicieli Polski, aby ustalić sposób postępowania wobec dwurządu Curtius-Schober. Gdyby Aristides Briand był bardziej stanowczy, Mussolini byłby może najważniejszy.“

Rozważania, wywołane we Francji sprawą „Anschlusu“, doprowadzają tam, jak widać z powyższych uwag, do stawiania kropek nad I.

Znowu napaść na duchowieństwo

Wystąpienie księży katolickich z czterech dekanatów bobowskiego, gorlickiego, gryzbowskiego i sandeckiego do ks. Czuja, pośła B. B., w sprawie Brześcia w najwyższym stopniu zdenerwowało obóz „sanacyjny“. „Gazeta Polska“ wystąpiła z wielkim artykułem, w którym oczywiście napada w nieprzy-

zwoity sposób na wymienionych księży, zarzucając im „jutrzenie i podburzanie“ społeczeństwa, nazywając autorów listu do ks. Czuja „luźną grupą kilku-nastu osób“, pisząc o „ślawetnym“ liście ks. Świekowskiego i prawiąc... morali książkom na temat „powagi stanu duchownego“. A wszystko rzekomo o obronie godności Kościoła Katolickiego, która, zdaniem „Gazety Polskiej“ wymaga zapewne pochwalenia melod brzeskich.

Cynizm czołowego organu „sanacyjnego“, który występuje w roli moralizatora duchowieństwa, jest istotnie bez miary. Można go sobie wytłumaczyć tylko irytacją z powodu niesłabnącego w społeczeństwie oburzenia z powodu

Brześcia. Mimo to nie doczeka się „sanacja“ tego, by ktokolwiek pochwalił Brześć z punktu widzenia katolickiego i by można było twierdzić, że w polityce moralność i zasady katolickie nie obowiązują.

Echa warszawskie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Warszawa, 9 kwietnia.
— Daj Boże wytrzymać i przetrwać — to życzenia górowało przy tegorocznych życzeniach świątecznych.

Daremnie szukałoby się w nich specjalnego podniecenia i rozweselenia. Nie pozwalały na to warunki. Ostrzejsze, aniżeli kiedykolwiek indziej, pobudzały silniej, niż zwykle, uczucia religijne. To też świątynie były przepelnione, a nastroj przepojony zarem modlitwy. Rzadko się zwraca uwagę na renesans religijny, a przecie stanowi on jeden z najbardziej dzisiaj krępujących duszę czynników.

Zarządzenia administracyjne, mające na celu ukrócenie swawoli młodzieży, strzelającej nieustannie na wiat, pozostały tylko na papierze. Siła tradycji, w tej mierze bardzo przestrzeganej, była mocniejsza od obawy przed policjantem, któremu wyrabiano kawały pod nosem, naumyślnie. Za to słabiej, niż dawniej, oblewano w poniedziałek. Takie wybryki, jak oblewanie po ulicach nieznanym, co było w zwyczaj, zdarzały się bardzo rzadko. Tradycji też dochowano, niestety, w dziedzinie — rozpraw nożowych, a pogotowie ratunkowe w tym roku było czynniejsze, aniżeli lat poprzednich.

W polityce życie zamarło. Omawiano tylko przypuszczalne zmiany, które nastąpią, a powszechna opinia wypowiadała się za tem, że oczekiwać na nie długo nie będzie trzeba.

W handlach biogostawiono tylko ostatnie dwa dni:

— Żeby to tak było przez cały rok! — mawiali kupcy, zadowoleni, iż przynajmniej u schyłku wielkiego tygodnia „ruszyło się“. — Żeby!..

W tem „żeby“ cały sęk. Przedziwna jest nasza psychologia ociągania się i zwlekania aż do ostatniej chwili. Tak jak we wszystkim, było i z zakupami świątecznymi. Z całego okresu kupcy nie są zgola zadowoleni i głowią się, jak to im przyjdzie żyć i pracować w przyszłości. Bo szwankuje życie nawet w okresie wyprzedaży i przy używaniu specjalnych wabików. Np. „tydzień taniej książki“ powinien być znacznie pomóc księgarzom i ruch w nich ożywić, zwłaszcza, że na wyprzedaż zniżkową puszczone nawet książki pierwszorzędnej wartości. I taki tydzień również zawiódł! A może ludzium się nie chce kupować książki? Największym powodzeniem cieszą się jeszcze ruchome księgarne na ulicy, w których hurtem sprzedają książki po 50 gr czy po złotówce: a i tam przechodni sporo się zatrzyma, lecz kupi — mało.

Jedyny czynnik, który posiadał stały dopływ gotówki: urzędnicy — pogrążeni są teraz w ciężkiej trosce, oczekując redukcji poborów o 15 proc. W państwowych instytucjach bankowych już te przykre operacje zaczęto. Prima aprilis była bardzo bolesna: otrzymano bowiem wypowiedzenie pracy od 1 lipca z zapowiedzią zaangażowania na nowych warunkach, a tymczasem podpisano deklaracje, w których pracownicy dobrowolnie się zrzekli przez okres trzechmiesięczny do 1 lipca — 10 procent poborów.

W kłopotliwym położeniu znaleźli się również aktorzy, którzy corocznie w okresie świątecznym odbywają swe zjazdy. Tegoroczny zjazd, który faktycznie nie wprowadził żadnych zmian osobistych w lonie władz związkowych miał do zgryzienia tak ciężki orzech, jak rosnące nieustannie bezrobocie w sferach aktorskich i kryzys teatralny, przejawiający się we wszystkich miastach w kraju. W niektórych środowiskach bądź miejskich, jak Lwów, bądź też prywatnych, jak Morskie Oko zarządzono dobrowolną redukcję poborów. Gdziekolwiek zaobserwowano tendencję uchylecia się od prowadzenia teatrów wogóle, nie mogąc poddać ciężarom finansowym. Dość powiedzieć, że np. w Warszawie miasto ma do czynienia z miljonowym deficytem ponad deficytowy preliminarz.

Dlatego też postanowiono ratować placówki przez obejmowanie ich przez sam Związek, któryby delegował na nie swego wysłannika. Postanowiono wyłonić osobną radę artystyczną, której zadałoby podniesienie artystyczne poziomu teatrów, idących na znaczne koncesje w tej dziedzinie

ze względów czysto oportunistycznych. Wreszcie pozwolono artystom, członkom związku, występować w lokalach przy stolikach (restauracje, kawiarnie, dancingi i t. d.), żeby zatrudnić bezrobotnych. Ta ostatnia uchwała wywołała liczne zastrzeżenia, stanowi bowiem bez kwestji znaczne obniżenie poziomu samego zawodu.

A najwięcej mówiono o rokowańiach, jakie się między magistratem warszawskim a dyr. Szyfmanem toczą od kilku tygodni w sprawie zespolenia wszystkich teatrów stołecznych pod dyktando Szyfmana. Bez kwestji jest on najpoważniejszym dyrektorem u nas. Sam znajduje się w trudnych warunkach finansowych, miasto zaś radęby się pozbyć teatrów. Artysty boją się obniżenia pensji, a niektórzy z nich posiadają pobory bardzo wysokie, ale decydującym tutaj względem będą znowu... względy materialne: czy miastu opłaci się wydać znaczne sumy na emerytury, na rozwiązanie kontraktów, na zaspokojenie pretensyj, na subwencje dla przyszłej dyrekcji, czy też lepiej ciągnąć dalej trud dotychczasowy....
H. W.

Renumeracje w wojsku

Szef administracji armji, gen. Konarszewski, przeznaczył z resztek budżetowych w r. 1930-31 siedem i pół miliona zł na t. zw. renumeracje. Suma ta została rozdzielona pomiędzy oficerów, podoficerów i urzędników cywilnych według uznania przełożonych. Na przeciętne wojskowe, czy urzędnika wypadło w praktyce po kilkadziesiąt złotych. Tylko dla wyższych stanowisk renumeracje wynosiły kilkaset lub nawet kilka tysięcy złotych, przyczem z uznaniem należy podkreślić, że pewna ilość wyższych oficerów rzekła się renumeracji na korzyść młodszych oficerów lub podoficerów. Z małymi więc wyjątkami drobne naogół kwoty renumeracji nie mogły decydująco zaważyć na budżecie przeciętne oficera czy podoficera. Sumarycznie jednak stanowią one poważną kwotę 7 i pół milionów. Za tę sumę wojsko mogło mieć nowych 75 samolotów bojowych lub około 60 dział połowych. W zestawieniu z zamierzonym obcięciem poborów urzędniczych i ze zmniejszeniem kredytów na rezerwę zaopatrzenia w tegorocznym budżecie wojskowym dziwnym paradoksem wydają się te renumeracje w wojsku.

15-procentowa zniżka plac urzędniczych

„ABC“ potwierdza wiadomość, że do prezydium Rady ministrów wpłynął wniosek ministra skarbu o zniżkę plac urzędników państwowych o 15 procent od dnia 1 maja.

Zarówno obliczenia nowego wymiaru poborów jak i okólniki do kas państwowych są już przygotowane. Sprawa znajdzie się na porządku dziennym najbliższego posiedzenia Rady ministrów, które odbędzie się prawdopodobnie jeszcze w tym tygodniu.

15-procentowa zniżka dotyczy czyścych, t. zn. zasadniczych plac, bez dodatków.

Dla naiwnych

„Piast Wielkopolski“ uczuł się „pokrzywdzony“ tem, co pisaliśmy o połączeniu się „Piasta“ ze skrajnymi stronnictwami: „Wyzwoleniem“ i Stronnictwem Chłopskim w jedno Stronnictwo Ludowe. „Piast“ Wielkopolski“ pyta, czy za jednostki zle odpowiada ogół. Ale „Piast Wielkopolski“ wie dobrze, jakie było stanowisko w sprawach polityczno-narodowych, kościelnych i społecznych — nie jednostek z pośród „Wyzwolenia“ i Stronnictwa Chłopskiego, lecz stronnictw tych jako całości, z którymi się teraz „Piast“ połączył. A w ich przemianę zasadniczą, t. zn. w przejście się „wyzwoleńców“ i członków Stronnictwa Chłopskiego „zdrowa“ deologią „Piasta“ — wierzą chyba naiwni.

Licytacja wielkiego obiektu ziemskiego

W sądzie grodzkim w Poznaniu odbył się dziś pod przewodnictwem p. sędziego Witkowskiego przetarg dwóch majątków ziemskich, położonych w powiecie poznańskim, mianowicie Rostworowa i Żydowa, własność Wiktora hr. Szołdrskiego. Obydwa majątki obejmowały powierzchnię przeszło 4 940 morgów ziemi ornej, łąk i lasów. Do przetargu stanęło kilkanaście osób.

Przy załatwianiu formalności wstępnych, poprzedzających sam akt przetargu, okazało się, że wartość klasyfikacyjna obiektów licytowanych, według oceny sądu, wynosi milion 600 tys. złotych. Wierzytelności, ciężące na Żydowie i Rostworowie, wynoszą przeszło 1.881.000 zł, przyczem najważniejszymi wierzycielami są Bank Gospodarstwa Krajowego, hr. Łącki z Posadowa, Cukrownia Opalenica, żona b. ambasadora angielskiego w Warszawie p. Max Müllerowa i inni. Wcale poważną sumę długów stanowią należności skarbu państwa, kasy chorych oraz robotników rolnych, zatrudnionych w majątkach dłużnika.

Po szczegółowych obliczeniach sąd ustalił takse gotówkową dla licytowanych majątków Żydowa i Rostworowa w wysokości 264 394 62 zł. Za interesowane strony zgodziły się na łączną licytację obydwu obiektów ziemskich. Przy wywołaniu pełnomocnika hr. Łąckiego z Posadowa, p. adwokat Piechocki, zadeklarował kwotę 300 tys. złotych, która nie została przez uczestników licytacji przebita. Wobec tego hr. Łącki stał się właścicielem Żydowa i Rostworowa za cenę hipotecznie zapisanych wierzytelności w sumie 1 881 950 zł oraz sumę licytacyjną 300 tys. zł — razem 2 181 950 zł.

Wypada zaznaczyć, że wierzytelności nowonabywcy zapisane na hipotece Żydowa i Rostworowa wynoszą około 1 200 tys. zł. Cena sprzedaży morgi ziemi wynosi przy tej transakcji około 440 zł. Zlicytowane majątki należały do rządu wzorowo zagospodarowanych i w okresie Powszechnej Wystawy Krajowej były celem wycieczek licznych gości z zagranicy.

Zaniepokojenie w Niemczech

z powodu opóźnienia wizyty w Chequers

Berlin, 10. 4. (Tel. wł.) Te same pisma, które wczoraj starały się wywołać wrażenie, jakoby Curtisu i Brüning tak byli zajęci, iż nie mogli przyjąć pierwszego lepszego terminu, naczynego im przez Mac Donalda, przyznają teraz sukces francuskiej akcji dyplomatycznej.

„Vossische Zeitung“ uskarża się gwałtownie na „paryskie intrygi“. Niezadowolony londyński „Daily Herald“ z opóźnienia rozmów w Chequers wyolbrzymia prasa tutejsza niemal do rozmiarów incydentu między

Francją i Anglią. Równocześnie można zauważyć tendencję wykorzystania zwłoki, w celu przygotowania terenu dla rozmów na temat rewizji planu Younga.

Niepokój wywołało doniesienie z Paryża, jakoby Francja miała wystąpić z własnym planem organizacji gospodarczej Europy środkowej, w celu sabotowania unji celnej niemiecko-austriackiej. Szczególną nerwowość w komentarzach do tych telegramów okazuje „Boersen Zeitung“ i „Boersen Courier“.

Zmarły ożeniony był z najstarszą córką byłego prezydenta Roosevelta.

Burza na wybrzeżu wyspy Korea
Tokio, 10. 4. (Tel. wł.) Południowo-zachodnie wybrzeże wyspy Korea nawiedzono zostało dziś w nocy przez gwałtowną burzę, która zniszczyła przeszło 100 statków rybackich. W czasie burzy znalazło śmierć co najmniej 125 rybaków.

Potworne

„Robotnik“ w nr. 129 donosi: „W szkole ludowej w Dobrzezanach, powiat brodecki, nauczycielem jest niejaki Jan Śliwa. W dniu 19-go marca nauczyciel polecił dzieciom przybyć na nabożeństwo, odprawione z okazji imienin p. Piłsudskiego. Mimo kategorię nakazu nie zjawili się 12 dzieci w wieku od 6 — 10 lat.

„Gdy następnego dnia dzieci zjawili się w szkole, p. Śliwa za karę wymierzył owym 12 dzieciom po 25 kijów każdym.

„Jedno z ukaranych dzieci, 9-letnia Anna Steć, po przybyciu do domu rozchorowała się ciężko i w dniu 31 marca zmarła.

„Przeprowadzona sekcja sądowo-lekarska stwierdziła zapalenie opon mózgowych wskutek silnego wstrząsu.

„Gdy ludność miejscowa dowiedziała się o śmierci dziecka, urządziła napad na szkołę i chciała dokonać samosądu nad nauczycielem. P. Śliwa jednak zdołał zbiec i ukrył się przed zemstą ludności“.

Dzisiejszy „Robotnik“ donosi, że bezpośrednio po sekcji zwłok nieszczęśliwego dziecka znany ze swej gorliwości „sanacyjnej“ inspektor szkolny Unold awansował Śliwę na lepszą posadę.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,92½ zł; w Gdańsku na Warszawę 8,925 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212,17 do 212,47 zł, gotówką 211,77 zł, za 100 guldenów gd w dewizach 173,01 zł do 173,27 zł, gotówką 172,67 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Żywnościowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 10. 4. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w. h.), b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w. h.), c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f w. h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f w. h.).

„Ceny transakcyjne“	
Zyto 15 tonn par Poznań	26.50
„Ceny orientacyjne“ parytet Poznań	
Zyto	25.50—26.00
Usposobienie mocne	
Pszenica	31.50—32.00
Usposobienie mocne	
Jęczmień przemiałowy	23.00—24.00
Usposobienie mocne	
Jęczmień browarowy	26.00—27.00
Usposobienie mocne	
Owies pastewny	22.50—23.50
Owies jednolity nadający się do siewu	25.00—26.00
Usposobienie mocne	
Mąka żytnia 65% wł work.	38.00—39.00
Usposobienie mocne	
Mąka pszen. 65% wł work.	48.00—51.00
Usposobienie mocne	
Otręby żytnie	21.00—22.00
Otręby pszenne	21.50—22.50
Otręby pszenne (grube)	22.50—23.50
Rzepak	38.00—40.00
Gorzycza	42.00—47.00
Wyka latowa	45.00—47.00
Peluszka	47.00—50.00
Groch polny	26.00—27.00
Groch Victoria	27.00—31.00
Łubin niebieski	22.00—24.00
Łubin żółty	34.00—38.00
Seradela	85.00—92.00
Koniczyna czerwona	300.00—350.00
Koniczyna biała	340.00—460.00
Koniczyna szwedzka	230.00—260.00
Koniczyna żółta odłuszczona	140.00—170.00
Koniczyna żółta w łuskach	60.00—70.00
Przełot	200.00—240.00
Tymoteusz	90.00—105.00
Rajgras angielski	90.00—110.00
Tatarka	28.00—30.00
Ziemniaki jadalne	4.00
Ziemniaki fabryczne	3.50
Ziemniaki eksportowe	5.00—7.50

Ogólne usposobienie mocne. Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 135 tonn, pszenicy 115 tonn, trąb żytnich 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań 10. 4. 1931 r.

Spędzono: 24 szt. bydła, 30 świń; razem 54 zwierząt.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 10. 4. 1931 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną.

Kursy w pap. procent. w dalszym ciągu zwykowały, mianowicie płacono za 5 proc. poz. konwers. 48,80 proc oraz za 4 proc. poz. inwestycyjną 87,50. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. zwykowały 8 proc. listy dolarowe (stare) na 91 proc w placeniu, w 8 proc. listach amortyzacyjnych robiono mniejsze tranzakcje po 86 proc. w placeniu. 4 proc. listy zast. konwert. poszukiwano po 37 proc. bez oddawców. Poważnej zwyżki doznały 6 proc. listy żytnie, które notowały początkowo 17,50. w końcu 17,70 w placeniu, jednakże po zamknięciu giełdy były w poszukiwaniu nawet po 18,25 bez oddawców.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych oddawano Bank Polski po 130.— oraz robiono tranzakcje Herzfeldem po 20.— Poza to ofiarowano R. Maya po 24.—

Cedule Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

5% Pożyczka konwersyjna 48,80 P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 91% P.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 17,50—17,70 P.

4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 87½ P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Bank Polski I em. 130.— O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Herzfeld-Viktorius I—II em. zł. 20.— +

Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 10. 4. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,92½, sp.: 8,94½, kup.: 8,90½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	358.04	359.94	357.14
Kopenhaga	238.72	239.32	238.12
Nowy Jork czek	8.918	8.938	8.898
Nowy Jork kabel	8.926	8.946	8.906
Londyn	43.36¾	43.47½	43.26
Paryż	34.90	34.99	34.81
Szwajcaria	171.55	172.98	171.42
Wiedeń	125.46	125.77	125.15
Berlin	212.50		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 85,50 88,00
5% poz. konw. 49,50 49,75
10% poz. kol. 104,25 104,50

Akcje w złotych:

Bank Polski 0,0—131,50
Bank Handlowy 0,00—108,00
Bank Zachodni 0,00—64,00
Lilpop 0,00—21,00
Ostrowieckie Zakłady 0,00—48,50

Tendencja nieco mocniejsza.

Komentarz.

Dla papierów państw. tendencja przeważnie mocniejsza, dla listów zast. niejednolita, dla akcji również przeważnie mocniejsza, przy bardzo małych obrotach. Z bankowych utrzymany Bank Handlowy, mocniejszy Bank Polski i Zachodni, z metalurgicznych Lilpop słabszy, mocniejszy Ostrowiec.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 10. 4. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	288.00—290.00
Tendencja wzmocniona.	
Zyto march. 70—71 kg.	188.00—190.00
Tendencja stała.	
Jęczmień march brow. od st. załadowania	231.00—242.00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	212.00—230.00
Tendencja mocniejsza.	
Owies march. od st. załad.	169.00—173.00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	34.75—40.50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytn przemiał do 60%	27.00—29.50
Tendencja nieco mocniejsza.	
Ospa pszenna	13.30—13.60
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	13.25—13.50
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	24.00—29.00
Groch drobny jadalny	23.00—26.00
Groch pastewny	19.00—21.00
Peluszka	25.00—29.00
Bób polny	18.00—20.00
Wyka	23.00—26.00
Łubin niebieski	13.50—15.50
Łubin żółty	22.00—26.00
Seradela nowa	64.00—68.00
Makuchy rzepakowe	9.80—10.20
Makuchy lniane	14.40—14.60
Wytłoki suche paryt Berlin	7.70—8.00
Srót Soja	14.30—14.90
Platki ziemniaczane	14.90—15.20

Ogólna tendencja niepewna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 10. 4. 1931 r.
Wyplaty na Warszawę 46,95—47,15
Noty wielkie 46,775—47,175

Echa postrzelenia ppłk. Ryszanka

Warszawa, 10. 4. (Tel. wł.) — Wbrew wyjaśnieniom ppłk. Ryszanka (jakoby odniósł on ranę postrzałową w nogę na skutek własnej nieostrożności) pismo „Rekord“ twierdzi, — że sprawcą postrzału był jeden z wybitnych działaczy tego obozu politycznego, do którego zalicza się ppłk. Ryszane (t. zn. „sanacji“), a zarazem do-

niedawna jego były kolega z wojska w tej samej szarzy, p. M. Ś.

Po Warszawie rozszły się pogłoski, że owym p. M. Ś. jest em. ppłk. Mieczysław Świerzyński. Domysły te są nieuzasadnione, gdyż p. Świerzyński wyjechał z Warszawy w ubiegły czwartek, a postrzelenie ppłk. Ryszanka miało miejsce w Wielką Sobotę.

„Silesia-Baltique“

Ukonstytuowała się rada nowego towarzystwa kolejowego

Warszawa, 10. 4. (Tel. wł.) — Wczoraj ukonstytuowała się w Paryżu rada towarzystwa kolejowego Silesie-Baltique. Kapitał zakładowy w wysokości 15 milionów franków kredytował po części Bank Gospodarstwa Krajowego, po części zaś grupa francuska, do której niezależnie od Banque de Pays du Nord i Schneider — Creuzot należą instytucje bankowo-przemysłowe jak Lazard Frères, Towarzystwo Kanału Suezkiego, Banque Société Générale, Banque Neuflyze, Huta Bankowa i t. d.

Wśród osobistości, dobranych do rady wymienić należy prezesa Charlesa Laurenda, b. ambasadora w Berlinie, ekonomistę Jacques de Neuflyze, dyrektora Banque de Pays du Nord Koehla, b. dyrektora sieci kolejowej inżyniera Pechez i t. d.

Ze strony polskiej weszli do rady jako wiceprezes wiceminister komunikacji Czapski, prezes Banku Gospodarstwa Krajowego Górecki, dyrektorowie departamentu Gałęcki i Buszyński.

Aresztowanie szajki aferzystów.

Warszawa, 10. 4. (Tel. wł.) — W Kielcach aresztowano 5 aferzystów, którzy sfałszowali dokumenty dla uzyskania kredytów. Aresztowano inż. Petlara, inż. Łotysza, inż. Krajewicza, inż. Grzybowskiego oraz pośrednika Gruenspana. Jeden z nich, Petlaro, grał niedawno rolę sekretarza rzekomego księcia Gintowt-Dziwałtowskiego w Warszawie, aresztowanego za oszustwo, popełnione przy rzekomej kolonizacji Peru.

Dr. Sahn kandydatem na nadburmistrza w Berlinie

Berlin, 10. 4. (Tel. wł.) Miejska komisja wyborcza uchwaliła wczoraj 13 głosami przeciwko 10 niemiecko-narodowych, hitlerowców i komunistów wysunąć kandydaturę b. prezydenta senatu gdańskiego dr. Sahma na stanowisko nadburmistrza miasta Berlina. Wybory na plenu mady miejskiej odbędą się 14 bm.

Zawieszenie organu „Stahlhelm“

Berlin, 10. 4. (Tel. wł.) Prezydent policji berlińskiej, korzystając z dekretu Hindenburga, zawiesił na przeciąg 3 miesięcy organ „Stahlhelm“ za artykuł p. t. „Polityka zagraniczna a referendum ludowe w Prusiech“.

Strajk w fabryce Pe Pe Ge w Grudziądzu.

Grudziądz, 10. 4. (Tel. wł.) Wczoraj rano wybuchł strajk w fabryce PePeGe w Grudziądzu.

Początkowo zastrajkowały 2 oddziały, liczące 600 robotników, później strajk rozszerzył się na całą fabrykę, zatrudniającą 2800 robotników. Powodem strajku jest niewypłacalność fabryki, która zalega z płacami robotniczymi od 3 tygodni. Pertraktacje nie odniosły skutku. Robotnicy nie chcą podjąć pracy, dopóki się im nie wypłaci zaległych zarobków. Ze strony robotników wysunięto projekt pracowania przez 3 godz. dziennie, aby w ten sposób fabryka choć częściowo była uruchomiona.

Chrzty pruskie

Opole, 10. 4. (Tel. wł.) Regencja opolska wydała zarządzenie, naskutek którego miejscowość Czyżew w powiecie opolskim otrzymała nazwę „Lichtenwalde“.

Zgon prezydenta amerykańskiej izby reprezentantów

Nowy Jork, 10. 4. (Tel. wł.) — Prezydent izby reprezentantów Stanów Zjednoczonych, Longworth, zmarł po krótkiej chorobie na zapalenie płuc w Aiken (południowa Karolina).

Z poznańskiej Izby Rzemieślniczej

W wczorajszy czwartek odbyło się w Poznaniu na salce „Strzechy Budowl.” plenarne zebranie poznańskiej Izby Rzemieślniczej. Obrady zagalę o godz. 11-tej przedpoł. prezydent p. Stopa witał przedstawiciela Min. Przem. i Handlu dr. Hempowicza, przedstawiciela województwa p. radcę Chmielewskiego oraz radców i przedstawicieli prasy.

Na asesorów wybrano pp. Dązewskiego z Pleszewa i Stolskiego z Poznania, a do pióro powołano p. Roszaka z Środy.

Następnie prezydent p. Stopa wygłosił obszernie sprawozdanie z działalności Izby w pierwszym kwartale r. b., z którego dowiadujemy się następujących szczegółów:

Pierwszy kwartał roku kalendarzowego wyróżnił się i w roku bież. większym wpływem spraw, co powodowało intensywniejszą pracę biura Izby Rzemieślniczej. Wpłynęło w tym czasie do Izby 6052 spraw, co w porównaniu do tego samego okresu roku 1930, w którym było 5300 spraw, oznacza wzrost w wysokości 14 proc., a do roku 1929 z 4804 sprawami wzrosł o 25 proc.

Pomyślny stan finansowy Izby Rzemieślniczej, zasadniczo nie doznał zmiany, taksy egzaminacyjne dały w porównaniu do roku 1930 Izbie o 8417,15 zł więcej, a w stosunku do kwoty preliminarzowej w budżecie na rok bieżący, był ten wpływ większy o 10.132,70 zł. Taksy rejestracyjne od umów uczniowskich pomimo nadwyżki o 1.303,70 zł w stosunku do przewidzianej w budżecie kwoty zmalały — w porównaniu do roku 1930 o 911,90 zł. Faktyczne dochody Izby w pierwszym kwartale wynoszą ogółem 48.135,70 zł, faktyczne wydatki 30.458,62 zł wobec czego realna nadwyżka za ten czas wynosi 17.677,08 zł.

Z dniem 31 grudnia 1930 r. zamknięto książki rachunkowe Izby na rok ubiegły, a rezultat zeszłorocznej gospodarki wyrażający się w nadwyżce 87.760,92 zł jest wynikiem tak pomyślnym, jakiego jeszcze nie osiągnięto, przyczem jednak należy zaznaczyć, że kwotę tę w rzeczywistości należy nieco obniżyć, gdyż do końca grudnia nie można było wyasygnować wszystkich wydatków, które jeszcze należało wypłacić z budżetu na rok 1930.

Zarząd na posiedzeniu z dnia 11 lutego 1931 r. zgodnie z postanowieniem art. 184 prawa przemysłowego polecił złożyć wszelkie fundusze Izby nieopierzalne do bieżącej gospodarki w Kasie Oszczędności miasta Poznania jako instytucji z bezpieczeństwem pupilarnym.

Komisje egzaminacyjne przeprowadziły egzamina czeladnicze w 26 zawodach, a do egzaminu czeladniczego przystąpiło 717 kandydatów, z której to liczby zdało egzamin czeladniczy 685, a nie złożyło 32 kandydatów. Jeżeli te liczby porównamy z liczbami z pierwszego kwartału 1930 roku można zauważyć znaczny wzrost liczby przeprowadzonych egzaminów, gdyż w roku ub. w tym czasie przeprowadzono egzamin czeladniczy tylko w 17 zawodach, przyczem przystąpiło do egzaminu czeladniczego 419 kandydatów, z której to liczby zdało egzamin 390, a nie zdało egzaminu 29 kandydatów. W roku bież. w porównaniu z rokiem ub. było o 298 egzaminów czeladniczych więcej.

O wiele większą różnicę na korzyść roku bież. widzimy przy egzaminach mistrzowskich. W roku 1930 w pierwszym kwartale odbyło się tylko 14 egzaminów mistrzowskich w 3 zawodach rzemieślniczych, natomiast w roku sprawozdawczym przeprowadzono w pierwszych 3 miesiącach 286 egzaminów mistrzowskich w 21 zawodach rzemieślniczych, odbyły się w 15 zawodach rzemieślniczych 102 egzaminy mistrzowskie normalne, a w 20 zawodach rzemieślniczych 172 egzaminy ulgowe według regulaminu dla egzaminów ulgowych, uchwalonego na plenarnym zebraniu Izby z dnia 29 października 1930 roku. Z liczby 286 kandydatów nie zdało egzaminu 12, w tem 3 przy egzaminach ulgowych.

Z działalności Izby Rzemieślniczej w związku z ciężką sytuacją gospodarczą rzemiosła, należy stwierdzić znaczne zmniejszenie liczby rejestrowanych w Izbie Rzemieślniczej umów uczniowskich. W pierwszym kwartale roku bieżącego zapisano do rejestru uczniowskiego Izby ogółem 108 umów uczniowskich, podczas gdy w tym samym okresie roku 1930 zarejestrowano 348 umów terminatorskich.

Do większych prac ubiegłego kwartału należy zaliczyć opracowanie szczegółowej instrukcji dla przeprowadzenia egzaminów mistrzowskich i czeladni-

czych. Instrukcja ta została opracowana przez biuro Izby, a uzupełniona względnie zmieniona na podstawie wniosków wysuniętych na konferencji przewodniczących komisji egzaminacyjnych. Instrukcję tę wydała Poznańska Izba Rzemieślnicza drukami i przelała bezpłatnie wszystkim przewodniczącym, zastępcom przewodniczących oraz członkom komisji egzaminacyjnych. Z tego wydawnictwa korzystała większość Izb Rzemieślniczych w Polsce, a mianowicie Izby Rzemieślnicze w Białymstoku, Nowogrodzie, Tarnopolu, Katowicach, Łucku, Lublinie, Kielcach, Włocławku, Bydgoszczy i Stanisławowie. Oprócz tego wydawnictwa wydrukowano również regulaminy dla komisji egzaminacyjnych, jak też przepisy regulujące sprawy terminatorskie.

Do ważniejszych spraw przeprowadzonych w pierwszym kwartale tego roku zasługuje również na podkreślenie opracowanie sprawozdania o stanie gospodarczym rzemiosła w roku 1930-ym okręgu Izby Rzemieślniczej, które po myśli art. 170 prawa przemysłowego przedłożono Ministerstwu Przemysłu i Handlu, a po wydrukowaniu Izba Rzemieślnicza przelała po jednym egzemplarzu sprawozdania wszystkim władzom przemysłowym I instancji Izbie Skarbowej w Poznaniu, wszystkim urzędom skarbowym, jak też Izbie Rzemieślniczym. Przemysłowo - Handlowym i Rolniczym.

Ponieważ z kwestjonariuszów wypełnionych przez poszczególne cechy wynikało, że się w ostatnich czasach w sposób zastraszający rozszerzyło nielegalne wykonywanie rzemiosła prawie we wszystkich zawodach rzemieślniczych, wystąpiła Izba Rzemieślnicza do Województwa z wnioskiem o wszczęcie doraźnej akcji, zmierzającej do zwalczania tego zjawiska, a przedewszystkiem dochodzenia i karania z urzędu wykonywania rzemiosła przez osoby do tego nie uprawnione, jako wykroczeń karno-administracyjnych.

P. Stolski zdaje sprawę z Komisji Rewizyjnej, prosząc o zatwierdzenie zamknięcia rachunkowego za rok 1930, co też Izba jednogłośnie uchwaliła. Po załatwieniu poufnego (niejawnego) punktu obrad, zreferował p. Pawłowski z Szamotuł w imieniu specjalnej komisji sprawę Związku Izb i jego statut, stwierdzając, że Związek Izb jest wobec przepisów Polsk. Ustawy Przemysłowej rzeczą przedczesną i proponuje stworzenie wzamian tego Biura Zjazdów Izb, któreby uzgadniało wszelkie opinie Izb i zajmowało się tylko sprawami ważniejszymi a mianowicie nowelizacją ustaw już istniejących, jak na przykład ustawodawstwa podatkowego etc., oraz projektowaniem nowych ustaw, których konieczność wykaże życie. Jednocześnie prosi p. Pawłowski Izbę, by upoważniła komisję do przygotowania statutu dla projektowanego Biura Zjazdów Izb, co też uczyniono bez dyskusji jednogłośnie. P. Rowiński z Ostrowa prosi, żeby projektowane Biuro Zjazdów miało również za zadanie naukowe zbadanie kwestji rozwoju rzemiosła.

P. syndyk Gluk referuje sprawę przejęcia Drukarni Rzemieślniczej w Grudziądzu jako spółdzielni przez wszystkie Izby. Po obszernej dyskusji, w której wypowiedziano się bardzo stanowczo przeciw podobnym zakusom monopolistycznym, uchwalono jednogłośnie przeciwstawić się stanowczo temuż projektowi.

Zkolei wyjaśnił p. syndyk Gluk sprawę pokrewnych zawodów, a w wolnych głosach — porusza szereg mówców sprawę nielegalnego prowadzenia rzemiosła, na co przedstawiciel Min. Przem. i Handlu p. dr. Hempowicz przyrzekł wydać do wszystkich władz przem. i instancji okólnik z poleceniem bezwzględnie zwalczania podobnych objawów.

Pan Szurkowski z Leszna zapytuje dlaczego do ulgowych egzaminów mistrzowskich dopuszcza się w całym szeregu wypadków ludzi młodych, na co p. syndyk Gluk wyjaśnia że Min. Przem. i Handlu wydało w tej sprawie jednolite przepisy dla wszystkich Izb, na podstawie których każdy, który prowadził samodzielnie dane rzemiosło 8 lat lub posiadał egzamin czeladniczy i prowadził samodzielnie warsztat przez 5 lat przed wejściem w życie Polsk. Ust. Pr. ma prawo do składania egzaminu ulgowego.

Po załatwieniu kilku mniej ważnych spraw, przyjęto protokół z posiedzenia poczem p. prezydent solwował posiedzenie. (td.).

! Najwyższa Nagroda PeWuKa w r. 1929!

Piicie
Znakomite **WINA** Krajowe
NAJWIĘKSZEJ Wytwórni w Polsce
H. MAKOWSKIEGO
w Kruszwicy. Pw 9974-11.197
! Wielki Złoty Medal PAŃSTWOWY!

Dygnitarz „sanacyjny” skazany na półtora roku ciężkiego więzienia

„Kurjer Lwowski” donosi z Sanoka:

Do szeregu kwiatków z bujnej niwy „sanacyjnej” przybył w Małopolsce wschodniej jeszcze jeden. Oto w Sanoku wyrokiem tamtejszego sądu okręgowego skazany został nauczyciel szkoły powszechnej w Ustrzykach Dolnych a ostatnio nauczyciel gimnazjum (!!) w Turce niejaki Huk na półtora roku ciężkiego więzienia z obostrzeniami za nadużycie władzy wobec nieletnich swoich uczniów, które skłaniał w czasie nauki szkolnej do niemoralnych czynów.

Huk cieszył się ogromnym poparciem w sferach B. B. Dość powiedzieć, że był sekretarzem miejscowego koła B. B. w Ustrzykach, jednym z filarów nauczycielskich „Ogniska” w powiecie liskim, co więcej był radnym miejskim w Ustrzykach wybranym ze słynnej listy ugodowej „sanacyjno-”undowsko-ukraińskiej. Dochodzenia w sprawie zbrodniczej działalności „pedagogicznej” pana sekretarza B. B. i „sanacyjnego” radnego miejskiego prowadzone były już od dwu lat przez władze szkolne, ale tajemniczym zbiegiem okoliczności Huk nie tylko spełniał swoje czynności, jako nauczyciel, ale nawet został awansowany, ponieważ przeniesiono go z Ustrzyk do Turki, gdzie uczył m. in. muzyki w tamt. gimnazjum (czy nie przypadkiem za wzorem „biskupa” Kowalskiego gry na mandolinie? — przyp. zec.). To osłanianie „dygnitarza” „sanacyjnego” tłumaczono sobie koligacjami Huka z pewną znaną na terenie szkolnictwa we wschodniej Małopolsce posłanką z B. B.

Dopiero kiedy oburzone bezczynnością czynników szkolnych sfery miej-

scowego społeczeństwa skierowały doniesienie do prokuratora, wszczęto dochodzenia sądowe zakończone procesem o wiadomym wyniku. I dopiero teraz Huk został zawieszony w urzędowaniu. Ponieważ wniósł on zażalenie nieważności, więc sprawa zlikwidowania go na arenie szkolnictwa i „polityki” w B. B. jest narazie w zawieszeniu. Jak twierdzą wtajemniczeni, obrońca Huka ma iść w rozprawie apelacyjnej po linii wykazywania jego normalnego stanu umysłowego i psychicznego. Dodać jednak trzeba, że Huk jest już 28 lat nauczycielem i nikt dotąd z jego przyjaciół „politycznych” nie zauważył żadnych nienormalnych objawów, czego dowodem jest fakt, że obdarzano go wysokimi godnościami w partii B. B.

Bądźco bądź ładny „polityk” obozu rewelucji majowej, a jeszcze ładniejszy nauczyciel z „Ogniska”...

HEMOROIDY
stałe zapalenie
swędzenie
krwawienie
USUWA
HEMORIN
KLAWE

„Wychowanie państwowe” w praktyce

„Kurjer Lwowski” donosi ze Złoczowa:

„Prawdziwą sensacją w Złoczowie od pewnego czasu jest zarządzenie dyrektora (tut. gimnazjum koedukacyjnego, wedle którego uczniowie i uczenice gimnazjum mają kłaniać się na ulicy i ewent. w lokalach publicznych staroście, dowódcy miejscowego garnizonu i burmistrzowi. Nie trzeba dodawać, że całe miasto ryczy wprost ze śmiechu, ponieważ na tem tle wynikają groteskowe sytuacje. Z reguły bowiem, zarówno chłopcy, jak i młode panienki, nie znając osobiście dowódcy garnizonu (pułkownik), na wszelki wypadek kłaniają się wszystkim wyższym oficerom, a młodsza i płochliwa latorośl, nie orientująca się wogóle w szarżach wojskowych, kłania się często pórucznikom, sierżantom i lepiej ubranym lub udekorowanym podoficerom. Trzeba dodać, że oficerowie, przybyszący z innego garnizonu do Złoczowa, biorą często ukłony ze strony pańienek za zaczepki.

W całej sprawie miejscowe koła rodzicielskie zwracały się już do dyrekcji

gimnazjum z zapytaniem, co oznacza to dziwaczne zarządzenie. Dyrekcja wyjaśniła, że idzie o „dyscyplinę” (!!) społeczną oraz o nowoczesny system państwowego twórczego wychowania.

Oto przykład dobrze charakteryzujący „sanacyjne” pomysły „państwowego wychowania”. Chociaż... optymiści powiedzą, że nie jest jeszcze tak źle, nie nakazano bowiem dotychczas młodzieży kłaniać się... komornikom sądowym i posłom z klubu B. B....

Komendant „Strzelca”

na liście nalogowych alkoholików

Ze Strzelna donoszą nam: Komendantem „Strzelca” na miasto Strzelno został niedawno mianowany niejaki Wacław Cieśliewicz. Pan ten został wciągnięty przed mniejszej pół rokiem na magistracką listę alkoholików, którym zakazuje się sprzedaż alkoholu...

Reumatyzm i Przeziębienia.

Obecna pora roku — okres ciągłych i nagłych zmian pogody, zagraża zdrowiu wszystkich. Dlatego też na ogólne zainteresowanie zasługuje list p. Antoniego Garnczarka, Łódź, Miedziana 22, w którym pisze m. in.: Od lat czterech cierpię na reumatyzm. Gdy tylko miała nastąpić zmiana pogody, czulem cierpienia. Leczyłem się w najrozmaitszy sposób, lecz niestety bez skutku. Niedawno temu czytałem w gazecie o Togału i choć mało miałem zaufania do tego środka, to jednak zakupiłem jedno pudełko. Już po zażyciu zawartości tegoż poczułem znaczną ulgę w bólach stawów przy naciskaniu palcami. Zachęcony tym rezultatem poczęłem regularnie zażywać Togału trzy razy dziennie po 3 tabletki. Bóle w stawach zupełnie znikły i nie odczuwam już wcale zmiany pogody. — Ponadto p. G. zupełnie

wyleczył przy pomocy Togału swą małżonkę z następstw ciężkiej grypy i niema wprost słów pochwały dla skuteczności działania Togału. Podobne doświadczenia poczyniło wiele cierpiących, którzy z najlepszym skutkiem przyjmowali Togał przeciwko reumatyzmowi, podagrze bólem nerwowym i głowy oraz przeziębieniom. Togał bowiem nietylko usmierza bóle, lecz w naturalny sposób usuwa pierwotną chorobotwórcę. Nieszkodliwie dla serca, żołądka i innych organów. Gdy inne środki zawiodły, nawet w chronicznych wypadkach, osiągnięto przy zastosowaniu Togału nadspodziewanie pomyślne rezultaty. Przeszło 6 000 orzeczeń lekarskich! Tysiące udręczonych odzyskało dzięki Togałowi swe zdrowie. Spróbujcie więc sami dziś jeszcze, lecz żądajcie tylko Togału. We wszystkich aptekach. nw 9081

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Jak tam z sezonem budowlanym?

Kwestja budowlana w Polsce jest bodajże najbrudziej jaskrawym przykładem „nieproduktywności stowiańskiej” pewnych czynników. Rok rocznie, na łamach prasy pojawiają się, wiosną i nieraz latem, zapytania: kiedy wreszcie zostaną zakończone prace nad rządowymi planami kampanji budowlanej? Dzięki bowiem niezrozumiałej, wysoce szkodliwej opieszałości ośnośnych biur, sezon budowlany stale się spóźnia, pociągając za sobą nieobliczalne straty, wskutek przewlekania robót budowlanych w późną jesień.

Także i w tym roku głucho wszędzie: o rozdziale kredytów budowlanych — ani slychu, ani widu! A tu słońce coraz cieplej przygrzewa, bezrobotnych chmara, nędza mieszkaniowa, jakiej jeszcze nigdy nie było itd.

A może brak funduszu? — zapyta nas Czytelnik. Otóż, względ na ubóstwo skarbu nie powinien zaciążyć na tegorocznych decyzjach odnośnie ruchu budowlanego.

Przedewszystkiem pamiętać należy, że na rachunek państwowego funduszu rozbudowy mają wpływają dochody z podatku od lokali, że więc akcja budowlana — ma pewien niewielki wprawdzie, ale stały rezerwar pieniężny.

Następnie należy uświadomić sobie, że w ciągu roku budżetowego 1930/31 pomoc bezrobotnym ze strony skarbu państwa, wypłacona w formie zasiłków, wyniosła około 150 milj. złotych. Czyż nieprodukcyjny ten wydatek nie należałoby obrócić na rzecz akcji kredytowo - budowlanej?

W budownictwie mieszkaniowym koszt robocizny bezpośredniej wynosi około 35 proc., a koszt robocizny pośredniej, związanej z produkcją materiałów budowlanych — około 40 proc. Łącznie zatem robocizna stanowi około 75 proc. kosztów budowy. Wynika z tego, że w przemyśle budowlanym stosunek kosztów robocizny do ogólnych kosztów produkcji jest najwyższy (abstrahując od robót publicznych, gdzie stosunek ten jest jeszcze wyższy; jednak, jak pisaliśmy na tem miejscu we wtorek, dnia 7-go b. m., roboty publiczne nie rozwiązują należycie kwestji bezrobocia).

Ze statystyki Funduszu Bezrobocia wynika, że robotnicy budowlani i zajęci w cegielnich stanowią około 40 proc. ogółu bezrobotnych. Jeżeli do tego dodamy bezrobotnych w przemyśle cementowym, hutniczym, szklarskim itp. oraz robotników, którzy znajdują zatrudnienie w innych gałęziach przemysłu dzięki zwiększeniu konsumpcji, to dojdziemy do przekonania, że — ogółem — ponad 75 proc. bezrobotnych znajduje zatrudnienie z chwilą uruchomienia robót budowlanych.

Powróćmy jeszcze na chwilę do cyfr dot. strony finansowej interesującego nas zagadnienia: zlewając w jedną sumę: wpływy z podatku od lokali, świadczenia dla bezrobotnych i fundusze zapasowe ubezpieczeń — z łatwością osiągniemy sumę 250 milj. złotych. Suma ta może przyciągnąć wcale okazałe fundusze własne budujących (spółdzielnie budowlane). W efekcie zaś wdrożenie akcji budowlanej dałoby oczekiwane z niecierpliwością, wytęsknione ożywienie koniunktury.

Jakże więc długo jeszcze mamy czekać na początek ruchu budowlanego? Przecież, dobrze wszystkim wiadomo, że przemysł budowlany, to — przemysł kluczowy!

Krótkie informacje gospodarcze

— Termin ogólnego zebrania związku przemysłu chemicznego, oznaczony został na 18 kwietnia r. b. Na zebraniu utem ogłoszony będzie referat o działalności związku w ciągu 10-ciu lat istnienia organizacji.

— Rumuński minister rolnictwa otrzymał upoważnienie użycia funduszu w wysokości 29 milj. lei na zakup zboża siewnego i kukurydzy na sezon jesienny. Ziarne siewne będzie dostarczane rolnikom na kredyt, przyczem oprocentowanie wyniesie 10 proc.

— Wobec wprowadzenia w Persji monopolu handlu zagranicznego, przemysł włókienniczy polski zwrócił się do rządu z prośbą o interwencję, aby z monopolu handlowego perskiego wyłączone zostały towary włókiennicze, wysłane z Polski przed 25 lutym r. b.

Rezultaty międzynarodowej konferencji rolniczej w Rzymie

Wczoraj odbyła się w Warszawie konferencja prasowa, poświęcona omówieniu wyników międzynarodowej konferencji rolniczej w Rzymie. Konferencję zagał naczelnik M. S. Z. p. Roman, poczem zabrał głos dyr. departamentu w min. rolnictwa, dr. Adam Rose.

Konferencja rzymska — mówił referent — okazała, iż tylko szeroko pojęta współpraca międzynarodowa państw rolniczych może przezwyciężyć kryzys zbożowy, jaki przeżywamy od lat 2-eh. Na konferencji zetknęły się państwa importujące płody rolne a prowadzące politykę protekcyjną w stosunku do swej produkcji rolnej, państwa importujące a prowadzące politykę wolno-handlową, jak również i państwa eksportujące zboża. Wspólne narady tych państw wykazały, iż kwestja wyrównania podaży i popytu i utrzymania odpowiedniego poziomu cen na płody rolne jest kwestją podstawową. Ustalono, iż najważniejszym środkiem zmierzającym do tego celu jest porozumienie się wszystkich państw eksportujących zboża i posiadających odpowiednią organizację wywozu. Polska jest jednym z pierwszych państw, które taką organizację posiada — Związek Eksporterów Zboża — i prowadzi politykę koncentrowania wywozu. W myśl uchwał konferencji belgradzkiej również i eksportujące państwa należące do bloku — Jugosławia, Bułgaria, Rumunia i Węgry utworzyły podobne organizacje. Konferencja rzymska nie zgodziła się z tezą regionalnych porozumień importowo - eksportowych propagowanych usilnie na niedawno odbytej konferencji wiedeńskiej.

W Rzymie powzięto dalej w wniosek polski uchwałę zwołania do Londynu konferencji 11 państw, eksportujących zboże (5 eksporterów europejskich, należących do bloku rolniczego, 5-ciu głównych eksporterów zamorskich oraz Rosji sowieckiej). Konferencja ta odbędzie się w dniu 18 maja r. b. i zajmie się ustaleniem planu kampanji eksportowej w r. 1931/32, co również silną rzeczą objąć musi program likwidacji zapasów z zbiorów zeszłorocznych.

Jeszcze przed konferencją londyńską w dniu 26 kwietnia w Białogrodzie zbierze się stały Komitet Studiów bloku rolniczego, który zajmie się

skonkretyzowaniem postulatów Polski i państw należących do bloku, jakie zostaną wysunięte w Londynie.

Z kolei konferencja rzymska zajmowała się sprawą preferencyj celnych, stwierdzając, iż układy międzypaństwowe co do wzajemnych preferencyj winny być skierowane na drogę dyplomatyczną, dla uzgodnienia z wszystkimi państwami, posiadającymi klauzulę największego uprzywilejowania.

Sprawa kredytu rolniczego, o ile chodzi o kredyt średnio i długoterminowy, wobec już daleko posuniętych poważnych prac Ligi Narodów i jej organów nie była brana pod rozwagę, natomiast konferencja rzymska zajęła się szerzej sprawami kredytu krótkoterminowego, który ma olbrzymie znaczenie dla rolnictwa w realizacji zbiorów.

Konferencja rzymska zamyka się bardzo poważnym saldem dodatnim, które da się skonkretyzować w 4-ch zasadniczych punktach: 1) w zakresie organizacji zapada uchwała nawiązania ścisłego porozumienia i współpracy, 2) odwołana została uwaga od pół i ćwierć środków jedynych dla zwalczania kryzysu, jak porozumienie państw naddunajskich z państwami centralnej Europy z pominięciem Polski, 3) w zakresie preferencyj celnych wyczerpano sprawę i skierowano na właściwą drogę konkretnych zainteresowań poszczególnych państw, legalizując zasadniczo dopuszczalność cel preferencyjnych, i wreszcie 4) w sprawach kredytowych powzięto uchwały, które niewątpliwie przyczynią się mogą do polepszenia sytuacji kredytowej rolnictwa.

Stanowisko bloku rolniczego w ciągu konferencji rzymskiej dowodnie wykazało, że idea współpracy państw rolniczych bloku tak szczęśliwie zainicjowanego w Warszawie zdała najcieńszymi egzamin i że założenia tej współpracy międzynarodowej są w całej rozciągłości realne, a w wielkiej dyskusji międzynarodowej spotkały się ze zrozumieniem i uznaniem. Próby rozbicia lub nadwyrężenia bloku zostały odparte, a w rezultacie Polska wraz z blokiem ma zapewnione należne poczesne miejsce w wielkiem porozumieniu światowym eksporterów zbóż.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Protesty wekslowe w lutym.** Według obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego zaprotestowano w lutym b. r. ogółem 413,8 tys. weksli na sumę 118,2 milj. zł., wobec 444,2 tys. sztuk wartości 125,5 milj. zł. w styczniu b. r. a 453,3 tys. weksli na sumę 112,1 milj. zł. w lutym 1930 r. Największą ilość weksli pod względem wartości w złotych zaprotestowano w lutym b. r. w województwach centralnych — 248,5 tys. sztuk wartości 66,1 milj. zł., następnie w zachodnich 473,3 tys. sztuk i 22,6 milj. zł., w południowych 54,3 tys. i 16,9 milj. zł. i w wschodnich 63,7 tys. sztuk i 12,6 milj. zł. Jeśli chodzi o poszczególne miasta, to największą ilość weksli poszło do protestu w Warszawie — 73,6 tys. sztuk, na sumę 27 milj. zł. oraz w Łodzi — 21,5 tys. sztuk wartości 6,3 milj. zł. Następnie idą kolejno, biorąc za podstawę wartość weksli (pierwsza cyfra ilość protestów w tysiącach sztuk, druga — suma weksli zaprotestowanych w milionach złotych): Lwów — 9,8 (4,6) Poznań 8,9 (4,5), Wilno — 11,9 (3,0), Kraków — 7,6 (2,9), Lublin — 9,1 (2,7), Katowice — 0,3 (2,3), Kielce 5,8 (1,4), Toruń — 2,0 (1,2), Łuck — 3,9 (1,2), Sosnowiec — 4,2 (1,0) i t. d.

(k) **Zbyt nawozów azotowych mniejszy o 50 proc. od lat 1927—1930.** Liczby konsumpcji nawozów azotowych w r. b. są oczywiście znacznie niższe, niż w latach ubiegłych. Konsumpcja nie przekroczyła 50 proc. tej ilości, która była odbierana w latach najlepszych, t. j. między r. 1927 a 1930. Jednak niemniej rynek nawozowy, który od grudnia do końca lutego znajdował się pod znakiem dużego zastoju, w ciągu marca znacznie się ożywił.

(k) **Nowe kopalnie soli potasowej.** Zapoczątkowana w 1929 r. budowa nowego ośrodka produkcyjnego soli potasowych, położonego na terenach gmin Kropiwnik i Holyń, w głównej swojej strukturze znajduje się obecnie w stadium ukończenia. Oddano do użytku szyb wydobywczy, cały szereg budynków przemysłowych i mieszkalnych, tor przemysłowy, łączący kopalnię Kalusz z kopalnią Holyń, nową kotłownię i turbinownię etc. Rozpoczęto w 1930 r. górnicze roboty przygotowawcze. W 1930 r.

kontynuowano odwiercanie terenów, położonych między nową kopalnią w Holyńiu a Kaluszem, stwarzając — dzięki pomyślnym rezultatom tych prac — podstawy do założenia dalszych dużych ośrodków produkcyjnych; w dalszym ciągu prowadzone były badawcze prace sejsmograficzne na Podkarpaciu oraz wiercenia poszukiwawcze.

(k) **Działalność Komunalnej Kasy Oszczędności w Gdyni.** Nasz korespondent gdyniński (Fob) pisze nam: W życiu gospodarczem Gdyni bardzo poważną rolę odgrywa miejscowa Komunalna Kasa Oszczędności. Organizację Kasy przeprowadził w roku 1926 p. Franciszek Linke, obecny dyrektor instytucji. Rozwój swój zawdzięcza kasa w pierwszej linii tutejszemu społeczeństwu, które darzy ją całkowitem zaufaniem, wyrażonem w lokowaniu pieniędzy w kasie. Z nadzwyczaj skromnych początków, ponieważ w chwili założenia Kasa nie posiadała żadnych kapitałów powstała wielka instytucja bankowa. Obroty z 6,8 milj. w r. 1926 wzrastały bardzo szybko. W r. 1927 — 42,2 milj., 1928 — 82 milj., 1929 — 100,5 milj. i w roku ubiegłym — 178 milionów złotych. Kasa w miarę możliwości dążyła do zaspakajania gospodarczych potrzeb kredytowych: krótkoterminowego kredytu dla kupców, przemysłowców i rzemieślników miejscowych, oraz popierania prywatnego budownictwa na terenie miasta. Główna uwaga i wysiłek zarządu Kasy są zwrócone na popularyzację idei oszczędności. Wkłady oszczędnościowe z ilości 44 kont na sumę 65.000 zł. w r. 1926, wzrosły na prawie 2.000 kont, z sumę 2.900.432,41 zł w r. 1930. Dla sfer gospodarczych Gdyni dotkniętych ogólnym kryzysem, instytucja Komunalnej Kasy jest prawdziwym dobrodziejstwem. Zaufanie jest obustronne, czego dowodem, że z dyskontowanych weksli tylko 2,3% poszło w roku ubiegłym do protestu, przyczem weksle zaprotestowane były w zupełności pokryte albo hipotekami, albo odpowiedzialnymi żyrantami. Obecnie w związku z niepomyślnym rozwojem Kasy wynikła konieczność budowy własnego gmachu, który jeszcze w tym roku stanąć ma przy ulicy Świętojańskiej. Dla wygody publiczności, wyjeżdżającej i przyjeżdżają-

W sprawie projektowanej fuzji banków rolniczych

W Nr 165 „Kurjera Poznańskiego” wydanie poranne zamieściliśmy wiadomość za jedną z agencji prasowych o mającym nastąpić w najbliższym czasie połączeniu Poznańskiego Banku Ziemiań z Bankiem Kwilecki, Potocki i S-ka.

Wiadomość, podana przez wspomnianą agencję, wymaga pewnych korektur, które po jej źródłowym zbadaniu możemy dzisiaj podać:

Wiadomość ta jest o tyle nieściłą, że sprawa połączenia się obu banków nie dojrzała do tego stopnia, aby można ją było przedłożyć do uchwały na tegorocznych walnych zgromadzeniach akcjonariuszy. Pertraktacje między obu wymienionemi bankami w kierunku sfuzjonowania się są prowadzone już od dłuższego czasu. O ile pertraktacje zostaną sfinalizowane, wówczas kapitał, jakim będzie dysponować nowa instytucja finansowa, stworzona z połączenia się Banku Ziemiań i Banku Kwilecki, Potocki i Ska, wyrażać się będzie sumą do 7 milj. zł.

cej kolejami lub okrętami, Kasa utrzymuje dwa kantory wymiany walut obcych, jeden na dworcu, drugi w porcie. Na czele Komunalnej Kasy Oszczędności w Gdyni stoi p. dyr. Franciszek Linke i dyr. Wł. Gawiński (Fob).

(k) **Utworzenie Małopolskiego Banku Komunalnego.** We Lwowie odbył się posiedzenie komitetu organizacyjnego Małopolskiego Banku Komunalnego. Załączenie tego banku uchwalili zjazd delegatów miast zrzeszonych w Kole Miast Małopolski i Śląska Ciесьzyńskiego we Lwowie dnia 6 września ub. r. Przedmiotem obrad była sprawa organizacji Banku, jego podstawy finansowe i zakres działania. Bank ten, który swą działalnością obejmie cztery województwa Małopolski, służyć będzie interesom samorządów miejskich, powiatowych a nawet wiejskich i wypełni lukę, która dotkliwie daje się odczuwać na ziemiach Małopolski po przebudowie dawnego Banku Krajowego we Lwowie na Bank Gospodarstwa Krajowego. Projektowany Bank będzie miał formę spółki akcyjnej, której 2/3 kapitału zakładowego stanowić będą udziały samorządów terytorjalnych Małopolski, zaś pozostała 1/3 da możliwość współpracy tak poważnym o światnej tradycji instytucjom, jak Tow. Kredytowe Ziemiańskie i inne.

(k) **Z przemysłu perfumeryjnego.** Pomimo ogólnoswiatowej depresji gospodarczej pierwsze 8 miesięcy 1930 r. były względnie pomyślne dla polskiego przemysłu mydeł toaletowych i perfumeryjnego; wykazały one silne tempo produkcji i zdawało się, iż obroty osiągną znaczną nadwyżkę w stosunku do okresu poprzedniego. Ostatnie miesiące 1930 r. wykazały jednak załamanie koniunktury w tej dziedzinie i obroty spadły gwałtownie nie osiągając w ostatecznym rezultacie wysokości roku poprzedniego, chociaż produkcja utrzymała się w ramach 1929 r., wynosząc 2.500.000 kg. mydła toaletowego, 300 tys. kg. środków do pielęgnowania zębów, 200 tys. kg. artykułów kosmetycznych i 660 tys. kg. wyrobów spirytusowych.

(k) **Przywóz psów i kotów z zagranicy.** W sprawie przywozu z zagranicy psów i kotów oraz przewozu przez terytorjum polskie wydano rozp. min. rol. z 10. 9. 1930 ogłoszone w Dz. u. 18 z 6. 3. 1931 poz 99. W myśl tego rozp. przywóz względnie przewóz może się odbywać jedynie na podstawie urzędowego świadectwa miejsca pochodzenia. W razie braku świadectwa pochodzenia musi nastąpić zbadanie przez polskiego upoważnionego lekarza weterynaryjnego na stacji wejściowej. (au)

(k) **Komunikacja powietrzna z Francją.** Dziennik ustaw 22/1931 ogłasza pod poz. 131 tekst konwencji między Polską a Francją w sprawie eksploatacji handlowych linii powietrznych, podpisanej w Warszawie 2 8. 1930. Obydwa rządy udziela sobie nawzajem upoważnienia na eksploataowanie na swem terytorjum następujących linii powietrznych: Paryż — Berlin — Poznań — Warszawa i Paryż — Strasburg — Praga — Warszawa przez wyznaczone ku temu przedsiębiorstwa lotnicze. Na zasadzie tej konwencji będzie również możliwe utworzenie dalszych linii lotniczych międzynarodowych. (au)

Z WYDAWNICTW

(w) **Reforma systemu ubezpieczeń społecznych.** Zgodnie z uchwałą plenarnego zebrania, wydała Izba Przemysłowo-handlowa w Sosnowcu drukiem publikację zawierającą omówienie projektu Izby reformy systemu naszych ubezpieczeń społecznych w kierunku oparcia niektórych działań ubezpieczeń na zasadzie oszczędności przymusowej i częściowego ubezpieczenia. Publikacja ta p. t. „Oszczędność przymusowa i częściowe ubezpieczenie, jako wytyczne reformy systemu ubezpieczeń społecznych” została przesłana P. Prezydentowi Rzeczypospolitej pp. ministrom, klubom parlamentarnym i senackim episkopatowi, prasie i szerokim sferom gospodarczym.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ogromne zainteresowanie

niedzielnym biegiem na przełaj o puchar „Kurjera Poznańskiego”.

Wczoraj zamknięte zgłoszenia dla miejscowych, wykazują pokazną pozycję 120 zawodników. Jeszcze dojść mogą do tego zapisy z prowincji, oraz z całej Polski, nadesłane drogą pocztową. Stawka jest naprawdę doborowa, więc walka zapowiada się bardzo ciekawie.

W dalszym ciągu zaznaczamy, że Kl. Sp. H. Cegielski w Poznaniu ufundował dla dwóch pierwszych swoich biegaczy piękne żetony. Wspaniały tort, który ofiarowała znana firma Wiedeńska Piekarnia i Cukiernia Stanisław Ruprycht (ul. Marsz. Focha 35) przeznaczony jest dla pierwszego sokoła z gniazda łazarskiego.

Wszystkie szczegóły wraz z dokładnym podaniem godzin, oraz całkowitego programu wraz z informacjami dla zawodników i publiczności w sprawie nabywania biletów — podamy w jutrzejszym numerze. Dziś pragniemy tylko podkreślić z naciskiem, że tegoroczny bieg zapowiada się specjalnie atrakcyjnie, a każdy, kto się w niedzielę wybierze na boisko Sokola napewno tego nie pożałuje!

Oszust bez sumienia

Żył z krawicy najbiedniejszych ludzi

Antoni Hofman z Krzyżownik w pogoni za pieniędzmi, rzucił się w wir oszukańczej spekulacji. Posiadał on siedmiomorgowy teren z domem, który sprzedawał niezliczoną ilość razy zagarniając do kieszeni gtówkę. Pierwszym nabywcą był robotnik Sawiński; dał on 2.200 zł. Drugi wpadł w pułapkę kolejarz Piotr Królik, tracąc na tej transakcji 2000 zł. Następny Walkowski wpłacił już tylko 1500 zł, natomiast robotnik Bieganeł z Nowego Tomysła aż 4.500 zł, a znów Jan Barikowiak 1500 zł i t. d. W szpony wyrafinowanego oszusta wpadli zazwyczaj ludzie biedni i naiwni, którym przez myśl nawet nie przyszło, że tracą niepowrotnie ciężko zapracowane pieniądze.

Hofman miał doskonałego doradcę, który pośredniczył w tych brudnych transakcjach. Niestety pośrednik skoro spostrzegł, że bomba może nie za długo pęknąć, nagle gdzieś znikł. Oszustowi pomagała również wydatnie jego żona. Umiała ona w podstępny i wyrafinowany sposób otumanić napędzane przez pośrednika ofiary. Jak się w toku przeprowadzonego śledztwa wyjaśniło, realność Hofmana była obciążona sumą 15 tys. zł o czym oni milczeli. Poza to nie byli upoważnieni do sprzedaży bez zezwolenia Urzędu Osadniczego. Wreszcie Hofmanową raz już zasądzono na 2 lata więzienia.

Izba Karna sądu okręgowego rozważyła osobno sprawę Hofmana, który na pierwszy termin nie przybył. Prokurator domagał się surowego ukarania oszusta 5-letnim ciężkim więzieniem. Trybunał wymierzył mu karę ciężkiego więzienia przez 2 lata, nie uwzględniając żadnych okoliczności łagodzących. (z)

KALENDARZYK

Piątek, 10 kwietnia 1931.
 Słońce: wschód 5,08; — zachód 18,41; — długość dnia 13 godz. 33 min.
 Księżyc: wschód 3,08; — zachód 9,58; — po ost. kwadrze;
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 1 st. C., pochmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 758 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 10 st. C., najniższa plus 1 st. C.

Przewiednia pogody na sobotę: Chłodno i pochmurno, pogoda niestała, skłonność do opadów deszczowych.
 Kal. rzk.: Ezechjel Pr.; jutro Leon P.
 Kal. słw.: Goryslaw; jutro Jaromir.

Zebrania

Jutro o 15 Stow. Młodych Polek XII zjazd delegowanych w sali biblioteki U. P. ul. Ratajczaka;
 o 19 Klub Sport. „Grom” u p. Tomczyka, ul. Wroniecka 13;
 o 19 Zw. Pomocników Tapicerów i Dekoratorów u p. Borysiaka, ul. Sew. Mielżyńskiego;

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zebranie towarzyskie Narodowej Organizacji Kobiet — prawy brzeg Warty** odbędzie się w poniedziałek, 13 bm. o godzinie 19 w salce Domu parafialnego na Śródce. Zebranie połączone będzie z uroczystością dzielenia się wielkanocnym jajkiem.

— **Walne zebranie Tow. św. Wincentego a Paulo (Konferencje męskie)** odbędzie się w niedzielę, 19 bm. o godz. 18, Al. Marcinkowskiego 22. I. Rano zaś o godz. 8 odprawia się w kaplicy Przemienienia Pańskiego przy placu Bernardyńskim msza św. na intencje Towarzystwa, podczas której przystąpić powinni do komuniji św. członkowie konferencji miejscowych oraz ubodzy, wspierani przez Towarzystwo.

— **Towarzystwo Przemysłowe T. z. (Stary Przemysł) w Poznaniu**, Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w piątek, dnia 24 kwietnia 1931 r. o godz. 20 w salce cechowej przy ul. Sew. Mielżyńskiego 23. Na porządku obrad m. in. zmiana statutu. — Zarząd.

— **Z Sodalicji Marjańskiej Urzędników**. Miesięczne posiedzenie odbędzie się w poniedziałek, 13 bm. o godz. 19 w salce Marianum, klasztor OO. Jezuitów, ul. Szewska 18.

— **Poznańskie Koło Położnych** odbędzie swe zebranie plenarne w poniedziałek, 13 bm. o godz. 17 w Wojewódzkiej Klinice dla Kobiet, ul. Polna 17. W programie wykład na tle ostatniej encykliki Ojca św. Tegóż dnia zwiedzenie prosektorium anatomicznego przy ul. Grunwaldzkiej. Zbiórka koleżanek przy cmentarzu przy ul. Bukowskiej o godz. 14,30. — Uprasza się o liczny udział również i koleżanek z okolicy.

— **Z Sodalicji Pań Miejskich p. w. Niepok. Poczucia N. M. P.** Nabożeństwo odbędzie się we wtorek, dnia 14 bm. o godzinie 8,30 rano w kaplicy św. Józefa. Zebranie plenarne o godz. 16,30 w auli uczelni im. Dąbrówki, ul. Młyńska 10. Na porządku obrad referat p. Zofji Rzepeckiej n. t. „Miłość bliźniego w życiu sodaliskim”.

— **Z Sodalicji Pań Akademickich** Zebranie sodalicjne w niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 11 w lokalu Katol. Związku Polek, św. Marcina 68, II ptr. Nabożeństwo o 9¹/₂ w kaplicy przy ul. Zielonej 2, dom ogrod. Okazja do spowiedzi św. w sobotę od 5—6 w kaplicy p. Zólitowskiej, Zielona 2, oraz w niedzielę od 8¹/₂—9¹/₂. Zebranie towarzyskie o godz. 5 podol. w Bazarze.

— **Zebranie Sodalicji Zaw. Pielegniarek i Higienistek** odbędzie się w niedzielę, 12 bm. o godz. 19,30 w Kat. Szkole Społecznej przy ul. Podgórznej 12 b. — Msza św. tegóż dnia o godz. 8 w kaplicy SS. Urszulanek przy ul. Skarbowej 7. Spособność do spowiedzi św. w sobotę od godziny 19—20 w tejże kaplicy i rano przed nabożeństwem.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Kanoniczna wizytacja Tow. św. Wincentego a Paulo**. J. Em. ks. Kardynał Prymas dr Hlond odbędzie dnia 15 bm. o godz. 10,30 w biurach Związku Tow. Dobroczytności „Caritas” przy Alejach Marcinkowskiego 22 kanoniczną wizytację Rady Wyzszej Towarzystwa św. Wincentego a Paulo. — Poprzedniego dnia, 14 bm. odbędzie się o godz. 20 w kaplicy św. Józefa wspólne nabożeństwo z adoracją Przenajśw. Sakramentu dla poznańskich Konferencji św. Wincentego a Paulo i Stowarzyszeń Pań Miłosierdzia z udziałem J. Em. ks. Kardynała-Prymasa.

— **Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu**. Skarbnik „Funduszu Zapomóg” St. Maliński podaje członkom do wiadomości, iż inkasenci rozpoczynają składowanie na nową serję 41 t. j. od 201 do 205 wypadku. Obecny wypadek 203. — W Związku Tow. Przemysłowców i Rzemieślniczych jest do placenia serja 5 i 6. Obecny wypadek 55. Składki uiszczają można także na zebraniu lub u skarbnika przy ul. św. Wojciecha 2a. Członkowie, którzy zalegają z trzema serjami a nie uiszczą się z opłaty w 14-tu dniach, zostaną z listy członków wykreśleni.

— **Wycieczka do Czechosłowacji** urzędująca z początkiem maja br. Akademickie Koło Przyjaciół Czechosłowacji w Poznaniu. Wycieczka potrwa 12 dni, ogólny koszt na osobę 160 zł. Zgłoszenie, także piśmienne, przyjmuje oraz udziela bliższych informacji Tadeusz Sypniewski, ul. Grunwaldzka 20 a III.

— **III drużynowy turniej w ping-pong** o puchar wędrowny firmy „Camera” rozpocznie się staraniem Pozn. Okr. S. M. P. dnia 23. 4. Drużyny, składające się z 5 zawodników można już teraz zgłaszać w sekretariacie okręgu codziennie od godz. 18,30 do 19. Regulamin turnieju ogłosi się w następnym komunikacie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Górczynie**. Dnia 3-go bm. urządzono „święconę” dla ubogich. O godz. 16 ks. prob. Skórnicki poświęcił pokarmy i w serdecznych słowach złożył wszystkim obecnych życzenia świąteczne. Po fotografii przystąpiono do podziału darów. Panie obdarzyły 154 rodziny, wydając 273 porcji mięsa, słoniny, cukru, kielbasy, pieczywa, maki, kawy i jaj.

— **Z Stow. „Opieka polska nad Polakami na Obczyźnie”**. W uzupełnieniu o-

głoszonego wczoraj sprawozdania z walnego zjazdu Stowarzyszenia podajemy dziś uzupełniony przez wybory skład władz Stow., który jest następujący: Adolf hr. Bniński, W. hr. Szoldrski, A. Smoczyńska, M. Kasprowicz, dr. T. Drzyżdżański, dr. Z. Dziegielecka, ks. prob. Szymański z Obornik, dr. St. Sławski, ks. dr. St. Brosz, St. Ciapluch (przedstawiciel Zw. Kat. Tow. Robot. Polskich), ks. Wolkowski (dyr. Pozn. Okr. „Caritas”), prof. Jan Sobolewski. Poza to wchodzi w skład zarządu okręgowego z urzędu: ks. dr. St. Janicki, jako delegat ks. Prymasa, członek zarządu głównego z Warszawy oraz przedstawiciel oddziału miejskiego. Komisję rewizyjną tworzą pp.: prezes S. Samulski, prezes L. Hebda i ks. prał. dr. T. Taczak. (z)

— **Z targu**. Dnia 10 b. m. na placu Sapiieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 4,60—4,80 zł; masła mleczarskiego 5,00—5,20 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,40—1,50 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 2,00 do 2,20 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skopowiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 4,00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,80—2,00 zł; królik 3—4 zł; indyk 8,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,60—4,40 zł; lina 4,40—4,60 zł; okonia 2,40—3,00 zł; karpasie 2,30—3 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. węgorza 6,00 zł; 1 kg. sandacza 6,00—7,00 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł; 1 kilogram szczupaka 3,60—4,40 złotych. Za ryby śniegie płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg kapusty białej i włoskiej 50—60 gr; modrej 60—80 gr; 1 kg. ziemniaków 8—10 gr; 50 kg. 2,50 do 3,00 zł; 1 kg. marchwi 40 gr; buraków 20—30 gr; cebuli 60—70 gr; szpinaku 1,60 do 1,80 zł; jarmużu 1,20—1,40 zł; pietruszki 1,00—1,40 zł; 1 kg. bobu 1,20 zł; 1 kilogram brukselki 2,60—3,00 zł; pe-czek rzodkiewek 20—25 gr; główka zielonej salaty 20—30 gr. Za owoce: 1 kg jabłek 1,60—3,00 zł; 1 kg. świeżych śliwek 0,90—1,20 zł; wiązka rabarberu 60 gr; wiązka kalarepy młodej 1 zł. — Ceny jaj spadły w dalszym ciągu. Ruch i dowóz normalny. (hu.)

— **Wyjaśnienie**. Zamieszczona w dzisiejszym wydaniu porannem notatka o nagłym zgonie Lechnorowskiego nie jest zupełnie ścisła. Zmarłemu było na imię Feliks, a nie Teodor, jak mylnie podano.

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania**. Wielkiej kradzieży z włamaniem dopuszczono się przy Górnej Wildzie 82 w składzie p. Maksymiliana Szwałskiego. Włamywacze wtargnęli do magazynu przez piwnicę i sradli większą ilość papierosów, cygar, 12 noży harcerskich, pilki, laski, 2 tuziny wiecznych piór, około 40 papierosnic, odzież wartości około 900 zł, znaczki i blankiety wekslowe na sumę około 1000 złotych. Straty wyrządzone p. Szwałsiemu przez włamywaczy, ocenia się na 6 tys. złotych. — Również większej kradzieży z włamaniem dopuszczono się na Wielkich Garbarach 4 w składzie p. Wincentego Jankowskiego (Bóźnica 16). Łupem złodziei stały się różne narzędzia i przybory rzemieślnicze wartości około 1800 złotych. — Z piwnic przy Alejach Marcinkowskiego 2 skradziono 5 centarów jabłek. (z)

— **Echa kradzieży**. W związku z podaną 7 bm. wiadomością o kradzieży w składzie p. Kozłowskiego donoszą nam, że nie jest to skład odzieży męskiej, lecz skład artykułów męskich i znajduje się nie przy ulicy Wodnej, ale przy ul. Wrocławskiej 31. Przy ulicy Wodnej 27 znajduje się prywatne mieszkanie p. K. Kradzieży dokonano przy ul. Wrocławskiej, po wylamaniu żelaznego okratowania drzwi tylnych (od podwórza). Poszkodowano p. K. nie na 3000 zł, lecz na około 6000 zł, co teraz dopiero stwierdzono. Za odnalezienie towarów skradzionych i wykrycie sprawców p. K. wyznacza nagrodę w wysokości 250 zł.

— **Chwywanie kur na wędkę**. Znane jest powszechnie łowienie ryb na wędkę. Natomiast zaś nieznaną jest szerokiemu ogółowi łowienie czy też chwywanie kur na wędkę, jednak czasem zdarza się i to. Podczas takiego „sportu” karygodnego przytrzymano na Drodze Dębińskiej niejakiego Franciszka Heinzege, zam. przy Górnej Wildzie 81. (k.)

— **Kradzieże na prowincji**. Z lasu p. Piekarskiego w Jastrzębnikach w pow. nowotomyskim skradziono 28 drągów brzozywych i dębowych, które znalezione u Arnolda Beidnero w Śliwnie. W innym wypadku większej kradzieży drągów dopuszczono się w lesie p. Michała Klorka w Porządku. Drągi te znalezione również u Niemców, Fryderyka Peikerta i kilku jego towarzyszy w Kowankach. — Z mleczarni p. Arndta w Fiedziskach skradziono beczkę masła wagi około 50 kg. — W Naramowicach u p. Feliksa Lechnorowskiego skradziono 12 kur, 2 indyki i 11 kaczek. Są poszlaki, że kradzieży dopuścili się rutynowani złodzieje poznańscy, uprawiający handel kradzionym drobiem. — Dotkliwą szkodę wyrządzono w tych dniach p. Stanisławowi Zlelińskiemu z Chomeć. Na użytkowanym przez

Przy słabym trawieniu, małowartości, wychudnięciu, blednicy, chorobach gruczołowych, wysypkach skórnych i czyrakach reguluje naturalna woda gorzka „Franciszka Józefa” tak ważną obecnie działalność kiszek. Zadać w aptekach i drog. nw 9 181

niego jeziorze w Konarzewie nieznanzi złoczyńcy pozabierali węciorki nastawione na ryby. (k.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Tragiczny wynik nieporozumień**. Dziś w godzinach południowych popełniła samobójstwo na placu Sapiieżyńskim 28-letnia Teresa Łabuziakowa, żona szoferka dorozki samochodowej nr. 230. W wyniku licznych nieporozumień małżeńskich Łabuziakowa zabrała dziecko i udała się do straganu swej matki na placu Sapiieżyńskim. Zostawiwszy dziecko, wychyliła pospiesznie butelkę z salmiakiem. Dramatyczną tę scenę przerwała matka, wytrącając córce butelkę z trującym płynem, przyczem kropla salmiaku przysła jej w oko. Desperatkę opatrzyło Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55), przewożąc ją w stanie poważnym do lecznicy miejskiej. (k.)

WIADOMOŚCI Z PROWINCJI

— **W Lesznie popełniła samobójstwo**, podcinając sobie gardło brzytwią 47-letnia Michalina Zuchniewiczowa. Śmierć nastąpiła na miejscu. Rozpaczliwego czynu dopuściła się Zuchniewiczowa na tle silnego rozstroju nerwowego i dłuższej choroby, z powodu której miała być przewieziona do zakładu dla nerwowo chorych. (k.)

— **Niebezpieczne wiatwy wielkanocne**. W święta Wielkiejnocy mieszkańiec Ostrzeszowa p. Stanisław Gorzolewski strzelił z rewolweru na wiatw. Kula padła przez okno do pobliskiego zabudowania i zraniła lekko w pierś służącą Gertrudę Wawrzyńską. (k.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Złodzieje pod kluczem**. Hieronim Ciągótura i Florjan Pawłowski okradli przed paru tygodniami skład obuwia p. Zalewskiego przy Rynku 6. Z łupem udało im się zbiec do Bydgoszczy do znajomej paserki Marij Pierzyńskiej, która ułatwiła im spieniężenie kradzionych rzeczy. W krótkim czasie sprawców wykryto i na mocy wyroku sądowego osadzone obydwóch złodziejów na 5 miesięcy więzienia; paserkę zaś Pierzyńską na rok ciężkiego więzienia.

— **Inkasent magistracki — defraudantem**. Przed sądem powiatowym w Inowrocławiu rozpatrywano sprawę sprzawienia przez Stanisława Orłowskiego, inkasenta magistratu w Gniewkowie, różnych kwot podatkowych na sumę ogólną 3750 złotych. Podejrzanego skazano na 6 miesięcy więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego. (em.)

JARMARKI

— **Pobiedziska**. Jarmark ogólny odbędzie się w środę, dnia 15 bm. Spędbydła z powodu zarazy przyszczyca zakazany.

Z WIELKOPOLSKI

— **Inowrocław**. (Z Tow. Przemysłowców.) W sali Parku Miejskiego odbyło się zebranie Tow. Przem. pod przewodnictwem prezesa p. Benedyktńskiego. — Na porządku obrad znalazło się sprawozdanie z zjazdu Związku Przemysłowców w Poznaniu w dniu 22. 3. oraz sprawa wymiaru podatków. Zdecydowano przesałać do czynników miarodajnych rezolucję z prośbą o zaniechanie dotychczasowych metod wymiarowych oraz egzekutywnych.

— (Przed sezonem kuracyjnym.) Dnia 31 marca odbyło się pod przewodnictwem p. wiceprezydenta Juengsta informacyjne zebranie wydziału sportowo-rozrywkowego przy komisji zdrojowej. Omówiono szereg imprez mających na celu uprzyjemnienie pobytu kuracjuszm, m. in. turnieje sportowe, zabawy taneczne, reuniony w domu kuracyjnym i przedstawienia teatralne. Te ostatnie uwarunkowane są koniecznością przeróbki sceny i sali teatralnej w „Parku Miejskim”. Przystąpienie odbywałyby się co tydzień dwa przedstawienia zespołu teatru miejskiego z Bydgoszczy. (em.)

— **Żnin**. (Pożar.) W Brzyskorzystwi spalił się chlew w zabudowaniach rolnika p. Józefa Wardy. Powstały od wadliwego komina pożar spowodował straty na około 7 tys. złotych. (k.)

— **Srem**. (Z Tow. Kupców Samodzielnych.) W tych dniach odbyło się walne zebranie kupców sam. w lokalu p. Salacińskiej. Zagaił je prezes p. Ant. Muslewski. Na przewodniczącego wybrano p. Malinowskiego, na sekretarza p. Miękus. Szczegółowe sprawozdanie z całorocznej działalności Tow. złożył sekretarz p. Adamski. Zestawienie kasowe podał skarbnik p. Pawlicki. Nastąpiły jeszcze sprawozdania bibliotekarza i delegatów do Kom. Zjedn. Tow. Nowy zarząd wybrano w następującym składzie pp.: Ant. Muslewski — prezes, St. Bogajski — wiceprezes, Wł. Adamski — sekretarz, Wł. Miękus — zast. sekretarza, Stanisław

Pawlicki — skarbnik, Stefan Pawlicki — bibliotekarz, pp. Franciszek Malinowski, Wawrzyn Iłski, Eryk Śródki i Cz. Golec...

— Brodnica. (Kurs kulinarny.) Tow. Włościanek i Młodych Polek urządziły kurs gotowania...

— Śmigiel. (Dla ścisłości.) Wskutek błędu drukarskiego podano 8 bm. mylnie, że ks. Józef Paikowski otrzymał probostwo w Buku...

— Ostrow. (Koncert Madejów.) W niedzielę, 12 bm. o godz. 20 odbędzie się w auli gimnazjum żeńskiego koncert wokalny przy udziale p. Marynowicz-Madejowej...

— Ujście. (Stow. Młodzieży Polskiej.) Z inicjatywy ks. proboszcza zorganizowano Stow. Młodzieży Polskiej Męskiej pod opieką patronatu zarządu Tow. Gimn. „Sokol”...

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— Panu Zachpolskiemu. List i przekazana kwota 10 zł otrzymaliśmy. Służbę uwagi w zupełności podzielamy. Pieniądże przekazujemy na cele obrony naszych granic...

— Szamotuły. Mieszkanie to nie podlega ustawie o ochronie lokatorów, może Pan zatem liczyć na pomyślny wynik procesu. Bez Pańskiej zgody nie wolno lokatorowi odnajmować części mieszkania.

„Święcone” w Bursie Rzemieślniczej

W sobotę 4 b. m. odbyła się na salce p. Jarockiej w Poznaniu — uroczystość „święconego” dla wychowanków „Bursy Rzemieślniczej im. Staszica” w Poznaniu.

W pięknie przystrojonej salce widzieliśmy zebrane grono wychowanków Bursy — terminatorów rzemieślniczych, nie mających przeważnie rodziców przy śnieżną bielą przykrytych stolach, na których stało dwadzieścia kartonów „święconem”...

Jeden z wychowanków podziękował w imieniu obdarzonych ofiarodawcom, oraz zarządowi „Bursy” za stałą i troskliwą opiekę.

Poleca się łaskawej pamięci

Gazeta Bydgoska

w Bydgoszczy ul. Marszałka Focha 39

Na tem zakończyła się piękna, choć skromna uroczystość, a wszyscy goście wychodząc, unieśli z sobą przekonanie, że chłopcy, wychowani w Bursie, będą wdzięczni swym opiekunom i wychowawcom i wyrosną na dobrych rzemieślników i obywateli. (td)

Białe czy czarne?

Jak Czytelnikom naszym wiadomo, powstała w Poznaniu na ziemie zachodnie Naczelna Rada Rzemiosła Polskiego. Prezesem jej jest poseł Górczak, prezes Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych w Poznaniu, a wiceprezesem p. Namysł. Rada ta na ziemie zachodnie utworzyła się, ponieważ Rada ogólna na całe państwo w Warszawie nie doszła, jak dołąd, do skutku.

„Sanacyjny” „Dziennik Poznański” dał wyraz zachwytowi z powodu powstania Rady Naczelnej Rzemiosła Polskiego na ziemie zachodnie, prawdopodobnie z powodu tego, że p. Namysł został wiceprezesem, a jego zwolennicy uzyskali w Radzie ilość członków, nie odpowiadającą ani w przybliżeniu wpływowi ich w sferach naszych rzemieślniczych.

Wręcz odwrotne stanowisko zajął główny organ „sanacji” pomorskiej, „Dzień Pomorski”, redagowany przez dr. Brzega, który, jak wiadomo, zbankrutował w swoim czasie politycznie na bruku poznańskim. Otóż „Dzień Pomorski” zamieszcza „piorunujący” artykuł p. t.: „Generalny atak endecji na rzemiosło”, w którym swoim zwykłym, krzykackim sposobem wali w Radę Naczelną Rzemiosła Polskiego ziem zachodnich oraz w Związek Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych w Poznaniu.

I bądź tu mądrym, który organ „sanacyjny” jest „dobrze zorientowany”: „Dzień Pomorski”, który powiada „czarne”, czy też „Dziennik Poznański”, który mówi „białe”...

Na 3 Maja

nalepkę iluminacyjną po 10 groszy już gotowe.

Towarzystwo Czyteln Ludowych Fr. Ratajczaka 16.

Pod nożem chirurga

Sala operacyjna jest tajemniczym, grozę budzącym światem, do którego obcym wstęp jest surowo wzbroniony. W czasie operacji każdy, ktokolwiek się tam znajduje, musi odziać się w płaszcz świeżo sterylizowany, nałożyć na twarz maskę, by broń Boże, nie zarazież zarazkami operowanego. Tak też przyodziać się musiał fotograf „Ilustracji Polskiej”, asystując przy operacji ślepej kieszki z aparatem fotograficznym w pewnym szpitalu poznańskim.

Rewelacyjne te wprost jego zdjęcia z operacji przynosi ostatni (28) numer „Ilustracji Polskiej”. Zdjęcia te ilustrują niezwykle zajmujący feljeton p. t. „Pod nożem chirurga”. Przeczyta go niezawodnie każdy i dowie się wielu nieznanego i ciekawych szczegółów o najnowszych zdobyczach chirurgii, aseptyki, metodach znieczulania i narokozy, oraz o technice operacji.

Bogato ilustrowany artykuł p. t. „Zameczek z betonu i stali” opowiada o nowej rezydencji Prezydenta Rzeczypospolitej w Wiśle na Śląsku, „Podróż naokoło świata w jednym dniu” mówią o Międzynarodowej Wystawie Kolonjalnej w Paryżu, Niezwykle bogaty i piękny numer tego doskonałego tygodnika uzupełniają artykuły i artykułiki, oraz zdjęcia ilustrujące aktual-

ności z całego świata, wreszcie zwykle działają stale, jak odcinek powieści, nowela, bajka dla dzieci, mody, kącik Czytelników, humor i t. d.

SPORT Automobilizm

Na otwarcie sezonu sportowego urządza Automobilklub Wielkopolski w niedzielę „Jazdę Pętlicową”. Cała impreza składa się z trzech pętlic. I Poznań - Kostrzyn - Środa - Kórnik - Poznań. II Poznań - Oborniki - Mur. Goślina - Poznań. III Poznań - Tarnowo - Rokietnica - Kiekrz - Suchyła - Poznań. Start i meta znajduje się przed lokalami Automobilklubu Wielkopolski, ul. Matejki 50. Początek imprezy zaznaczono na godz. 8.30, w którym to czasie wypuszczony zostanie pierwszy wóz, a dalsze w odstępach jednonimutowych. Ukończenie imprezy nastąpi prawdopodobnie o godz. 16-ej. Poza nagrodami ustanowionymi przez A. W. ufundowała specjalną nagrodę dla pań Centralna Pozn. Fabryka Wyrobów Gumowych „Stomil” w Poznaniu. Jak z dotychczasowych zgłoszeń wynika, weźmie udział w imprezie około 15 samochodów.

Kolarstwo

Program Poznańskiego Okręgowego Związku Kolarskiego na rok bieżący jest następujący: 26 kwietnia: wyścig klubowy 50 klm.; 3 maja: wyścig miejscowy 35 klm. org. przez Tow. Cykl. Skalmierzycze Nowe; 10 maja: wyścig dokoła Poznania 28 klm. organizowany przez związek; 17 maja: mistrzostwa klubowe towarzystw województwa poznańskiego; 31 maja: wycieczka P. O. Z. K. do Gniezna; 7 czerwca: wyścig dokoła województwa poznańskiego; 14 czerwca: mistrzostwo m. Poznania 100 klm. org. przez P. O. Z. K. 4 i 5 lipca: dwudniowe zawody kolarskie Kraków - Poznań 430 klm. org. Krak. O. Z. K.; 19 lipca: wyścig drużynowy międzyklubowy o puchar wędrowny org. Polski Monopol Tyt. w Poznaniu; 2 sierpnia: wyścig międzyklubowy 80 klm. org. Tow. Kolowników 1923 - Jarocin; 9 sierpnia: wyścig międzyklub. 100 klm. o puchar „HCP”; 15 sierpnia: wyścig międzyklub. 90 klm. org. Tow. Cykl. Skalmierzycze Nowe; 16 sierpnia: wyścig sztaf. 105 klm. o puchar miejskiego kom. w. f. org. P. O. Z. K.; 20 września: wyścig o mistrzostwo byłego podokr. jarocińskiego 150 klm. i wycieczka P. O. Z. K. do Jarocina; 4 października: zamknięcie sezonu kolarskiego przez P. O. Z. K. (fl.)

Projektowany z okazji 10-lecia powstania śląskiego bieg sztafetowy Gdynia - Bydgoszcz - Poznań - Katowice odbędzie się w dniach od 29. 5. do 2. 6. Start nastąpi 29 maja w Gdyni, skąd sztafeta kolarska zabierze wodę z morza polskiego. Uroczystość ta odbędzie się w dn. 28. 5. w obecności przedstawicieli władz miejscowych i sportowych w Gdyni. Cały bieg podzielony został na cztery etapy, a mianowicie: Gdynia - Bydgoszcz, Bydgoszcz - Poznań, Poznań - Częstochowa i Częstochowa - Katowice. Po ukończeniu każdego etapu zawodnicy przenocują i następnego dnia wyruszą na drogę dalszą. Wszystkie etapy podzielono na 33 odcinki biegu długości od 15 do 30 klm., u kresu których kolarzy oczekiwać będą komisje kontrolne, oraz komitety przyjęć. Sztafeta od startu składać się będzie z dwóch kolarzy, którzy wraz z wodą z polskiego morza zabiorą również ze sobą ziemię z Góry Przemysława. Począwszy od ostatniego odcinka w skład sztafety wejdzie czterech kolarzy po dwóch z Poznańskiego oraz Pomorza.

Piłka nożna

O mistrzostwo kl. A PZOPN walczą w niedzielę w Poznaniu o godz. 11: „Sparta” i „Olimpia” na boisku „Sparty”; o godz. 15: „Warta” i „HCP” na boisku „Warty”; w Ostrowie o godz. 15: „Ostrovia” i „Polonia” (Leszno) w Lesznie o godz. 15.30: „Sokol” i „Legia” oraz w Gnieźnie o godz. 15.30: „Stella” i „OKS”.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: M. K. 10 zł. — Marianna Kupczyńska, Środa, z prośbą o błogosławieństwo, 2 zł. — Piotr Strauchmann o wysłuchanie sprawy, 5 zł. Pawińska, Bojanowo (Poznańskie) z podziękowaniem za otrzymane łaski 5 zł. — Zofja Bieganowska, Witkowo, z prośbą o nawrócenie z nalogu, 5 zł. — J. N. z gorącą prośbą o zdrowie dla siebie 10 zł. — W. S. Wołyński z podziękowaniem Najśw. Serca Jezusowemu, Najśw. Marji Pannie i św. Teresie od Dzieciątka Jezus za cudowne uzdrowienie dziecka i błogosławieństwo z prośbą o dalsze łaski 5 zł. — N. N. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o rychły szczęśliwy powrót drogiej osoby 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 517,20 zł.

Na ubogich m. Poznania: Pawlicy zamiast kwiatów na grób śp. Lucji Pospieszalskiej 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1235,50 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitank: N. N. z podziękowaniem za otrzymane łaski z gorącą prośbą o rychły szczęśliwy powrót drogiej osoby 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 151 zł.

Najmilej - najtaniej - najweselej

jest w teatrze rewji „Dobry Wieczór” przy ul. Fr. Ratajczaka 21-g (3 minuty od Placu Wolności), gdzie dają codziennie wspaniałą rewję wiosenną w 17 obrazach p. t.: „Wiosna idzie” w wykonaniu całego zespołu artystycznego z niezrównaną MELĄ GRABOWSKĄ na czele. Tańce i ewolucje układu baletmistrza Jana Fabiana, a wykonane przez Eugenję Popielewską, Marię Zerańską, Jana Fabiana, Pawła Dobieckiego, oraz 12 uroczych Mela-Girls, przymowane są gromkimi brawami. Nastrojowe piosenki prof. Z. Zawrockiego są miłym dopełnieniem programu. Nowe dekoracje pomysłu art. mal. W. Skworcoffa. Orkiestra pod dyktando kapelmistrza Brunona Kubika.

Codziennie dwa przedstawienia o godzinie 7,15 i 9,15 wieczorem — Składanie garderoby nieobowiązkowe. Przesprzedaż biletów w Kolekturze Loterii Państwowej p. Langerą przy ul. Fredry. zw 28 786

„Królewna Śnieżka”

Więść o przedstawieniu „Królewny Śnieżki” wywołała sensację „małego” społeczeństwa naszego miasta. Nic to dziwnego, bo widowisko to będzie wspaniałe i godne zobaczenia. Śmiechu będzie co niemiara, radości i wesela huk, tańców i śpiewów obfitość wielka. A znakomici artyści bawić będą nasze pociechy doskonałą grą w teatrze rewji „Dobry Wieczór” w niedzielę, 12 kwietnia, o godz. 4 po poł.

Jest to jedyny teatr dla dzieci, który zyskał olbrzymie uznanie Warszawy. — mamy przeto nadzieję, że tak rzadkie okazji nie opuścimy i działawo do teatru weźmiemy. — Bilety są rozchwytywane. Ceny najniższe. Przesprzedaż w kolekturze Loterii Państwowej J. Langerą, ul. Fredry, narożnik ul. Sew. Mielżyńskiego. zw 28 785

Jutro w sobotę w teatrze „Słońce” EUGENJUSZ BODO

EUGENJUSZ BODO, polski Chevalier, filar teatru „Morskie Oko” w Warszawie, gwiazda ekranu polskiego, niezapomniany bohater filmu „Wiatr od morza” i wielu innych obrazów. — przybywa niebawem już do Poznania i wystąpi jedyny raz w naszym mieście. Jutro, w sobotę, dnia 11-go kwietnia b. r., o godz. 11 wieczorem w teatrze „Słońce”. Znakomity artysta, niezrównany piosenkarz i pierwszy w Polsce imitator najsławniejszych postaci, jak „Lon Chaney, Chaplin, Chevalier i wielu innych świetny twórca groteski scenicznej. — wykona wspaniały program, obejmujący szereg najwspanialszych „przebojów” swego bogatego repertuaru. BODO reklamy nie potrzebuje. Wystarczy pójść choć raz do warszawskiego „Morskiego Oka” a łatwo przekonac się można że Bodo jest bezkonkurencyjnym ulubieńcem publiczności stołecznej, — wystarczy wspomnieć genialną kreację Boda w filmie „Wiatr od morza”. — a przekonamy się chyba najlepiej, jak zdumiewająco ogromną jest skala talentu tego naprawdę fenomenalnego artysty.

Ponadto w sobotnim wieczorze udział przyjmą znakomici artyści rewijowych scen warszawskich, a więc: uroczą, pełną wdzięku i pikanterji, do niedawna jeszcze ulubienicą Poznania ZOSIA DURANOWSKA, doskonały monologista STANISŁAW BELSKI i świetna para baletowa IRENA TOPOLNICKA i KONRAD OSTROWSKI, którzy zaprezentują publiczności poznańskiej szereg najpiękniejszych poematów tanecznych.

Jutrzejszy wieczór znakomitych artystów w najwyższym stopniu zainteresował całą elitę naszego miasta. Bilety po cenach b. przystępnych są już do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20. Tel. 56-38. zw 28 788

Teatr Wielki

DZIŚ — „Młyn djabelski”. Sobota, 11. 4 „Lady Chic”. Niedziela, 12. 4 popoł. „Holender tułacz”. Niedziela, 12. 4 wiecz. „Lady Chic”. Poniedziałek, 13. 4. „Opowieści Hoffmana”. Wtorek, 14. 4. „Lady Chic”.

Teatr Polski

DZIŚ — „Koniec i początek”. Sobota 11. 4 „Ulica”. Niedziela po południu 12. 4. „O żonach złych i dobrych”. Niedziela, 12. 4. wiecz. „Koniec i początek”. Poniedziałek 13. 4. „Ulica”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio nabyć można w kasie teatralnej.

Teatr Nowy

DZIŚ — o godz. 8 wiecz. „Gdy kawaler zostaje papą”. Gościnny występ Junoszy-Stepowskiego. Sobota wiecz. o godz. 8 „Tamten” — gościnny występ Junoszy-Stepowskiego. Niedziela popoł. o godz. 3 „Krasnoludki i zajączek”, rewja-bajka dla dzieci. Niedziela wiecz. o godz. 8 „Tamten” — występ p. Junoszy-Stepowskiego. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

Teatr Rewja — Dobry Wieczór DZIŚ — „Wiosna idzie”.

Obóz Wielkiej Polski

Placówka Główna

Zebrań placówki odbędzie się w niedzielę, dn. 12 kwietnia r. b. o godz. 3 po południu w zwykłym lokalu zebrań. Obecność wszystkich członków konieczna.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POLSKA KROLEWNA NA HISPZAŃSKIM TRONIE

Wpadła mi w ręce broszurka X. Pierre David'a pod obiecującym tytułem „Dame Riche de Pologne, Impératrice des Espagnes, Comtesse de Provence et de Toulouse...”. I rzecz sama i osoba autora są godne uwagi.

Książki David, przebywając od lat szeregu w Polsce, nauczył się po polsku i wgrzył się z zamiłowaniem entuzjastycznym w nasz okres piastowski. Wydał już szereg prac francuskich o stosunkach klasztorno-zakonnych francusko-polskich, o ewangelizacji Pomorza, o wstępkach legendarnych w ówczesnych kronikach polskich. Na marginesie tych zajęć poważnych znalazło się miejsce i dla owej Rica'i prowensańskiej, która jest nikim innym tylko Ryxą, córką Władysława II. Wyrzuciła swe życie lepsze od ojca wyzyskać umiała, skoro i cesarżową została i słońce Prowansji nadwładniańskimi oczyma oglądać zdołała...

A było to tak. W roku 1176, wskutek znanych walk bratobójczych, będących skutkiem nieszczonego testamentu Bolesława Krzywoustego, przyszło z Polski uciekać Władysławowi II-emu wraz z żoną Agnieszką Austriacką i dziećmi, trzema synami, którzy na Śląsk wrócić mieli za lat kilkanaście, oraz z córką Ryxą, bezpowrotną wygnanką.

Wygnańcy książę miał możnych protektorów: brata żony, cesarza Konrada III i papieża Eugenjusza III. Cesarz jednak miał dość kłopotów na zachodzie, a już jeżeli przyszło myśleć o wschodzie, wolał go szukać daleko i myśleć o krucjacie. Papież, na polecenie ciężko doświadczonych wygnanców, nie innego zrobił dla nich nie mogąc, wysłał młodszą Ryxę czy Richildę za Alfonsa XII króla kastylskiego, któremu tak się poszczęściło w zdobywaniu poszczególnych królestw i prowincji hiszpańskich, że aż w r. 1135 przybrał tytuł cesarza wszystkich Hiszpanij.

Pan młody miał zgórą pięćdziesiątkę, panna młoda zgórą lat piętnaście. Przez lat pięć od r. 1153—1158 nie rozłączał się Alfons z swą młodą małżonką, wożąc się z nią wszędzie od Salamnaki do Owiado, z Toledo do Astorgi.

W r. 1157 cesarzowa dona Rija owdowiała. Jej opiekunowie dynastyczni dla celów terytorjalnych przemyśleli postanowili wydać ją za hrabiego Prowansji Rajmunda Berengera III. Wesele odbyło się w Turynie latem 1162 roku. Zjazd był wspaniały, tem bardziej, że równocześnie odbyły się zrekowiny trzyletniej Sanchy, córki Ryxy i Alfonsa, a prawniczki Krzywoustego, z Rajmundem Aragońskim. W Turynie oczekiwali już brat cioteczny Ryxy cesarz Fryderyk Barbarossa, Władysław II i mnóstwo książąt Rzeszy.

Uroczystościom, słyszmy, nie było końca, a że szło już ku świetnemu okresowi pieśniarstwa prowansalskiego oraz isticie renesansowej kultury południowo-francuskiej, Turyn rozbrzmiewał ponoć od pieśni nie włoskich, ale właśnie południowo-francuskich.

Cztery lata potem Rajmund Berenger z kolei położył głowę przy oblężeniu Nizy. Nasza Rica miała jakieś lat 26 czy 27, i była po raz wtóry wdową.

W rok po śmierci Rajmunda Berengera Rica wyszła za Rajmunda de Saint-Gilles, hrabiego Tuluzy. Po raz ostatni spotykamy się z jej imieniem w r. 1177, kiedy to Fryderyk Barbarossa koronował się w Arles, dla zaznaczenia swojego zwierzchnictwa. Rajmund V hrabia Tuluzy był tam obecny, dumny z tego, że posłużył ciotecznej siostrze Barbarossy...

Nie wiele wiemy o tej Na Rica. Ale ten suchy ciąg dat i faktów wprowadza nas na bogaty szlak marzeń psychologicznych. Ile z Polski wyniosła Rica? Ile wspomnień i jakich? Czy miała choć jasne oczy i włosy słońska? A może, uważnie szukając, znalazłoby się coś o niej bliższego u trubadurów?

Bo ponury okres polskich walk podziałowych i rozpicia monarchii piastowskiej, przypada na najwspanialszy okres okcytańskiego renesansu. Jakaż ogromna różnica musiała się wyrobić między Rica'ą a jej polski-

mi stryjami! Bądź jak bądź wyzwoliła się ona z niemieckiej atmosfery, która znarowiła była Władysława II. Rica dała historii jedną z pierwszych mieszanek kulturalnych francusko-polskich...

Po wiekach ośmiu przypomniano sobie o niej i w pobliskiej Grenobli, gdzie szkic X. Dawida wytyczono, i nad Wisłą, a raczej nad Pełtwią i nad Wilgą. Jakoż w listopadzie roku zeszłego miałem sposobność wysłuchania w Wilnie pięknego odczytu, wy-

głoszonego w tamtejszym Towarzystwie Literackim, zbierającym się w domniemanej Celi Konrada, przez znaną literatkę i poetkę lwowską, panią Czernową, żonę lwowskiego romanisty. Rzecz utrzymana w atmosferze dużego polotu literackiego ukazuje się, ufajmy, wnet drukiem i przypomni rodakom pamięć królowej Ryxy, która stała się cesarżową Doną Riją i księżną Na Rica.

Dr. Władysław Folkierski.
Kraków.

ŻYCIE KULTURALNE

LEON WYCZÓŁKOWSKI PRZY SWYCH KAMIENIACH

Wiadomo, że L. Wyczółkowski osiadł na stałe w Poznaniu i stąd odbywa na różne strony swe wycieczki artystyczne, z których przywozi bezcenne dzieła sztuki graficznej. Wiadomo również, że jest w grafice mistrzem nad mistrze, a w ostatnich czasach oddał się ze szczególną pasją litografii. Nie było to łatwe, gdyż brakowało mu w Poznaniu odpowiedniego warsztatu, ale i ten się znalazł w końcu, u dyr. Jana Kuglina w Drukarni Rolniczej — a w jakich okolicznościach to będzie właśnie treścią wysoce interesującego opowiadania, jakie zamierzamy dyr. Janowi Kuglinowi, a jutro zamieścimy.

Technika sztuk graficznych jest dla lalka księgą zamkniętą na siedem pieczęci, tak samo jak technika sztuk plastycznych wogóle. Mało kto bywał dopuszczany do pracowni artysty i mógł śledzić własnymi oczyma jak dzieło na świat przychodzi. Jutrzejszy nasz artykuł wprowadzi czytelnika w ten tajemniczy świat. Ujrzymy prof. Wyczółkowskiego przy pracy która jest w tak niemalej części walką między artystą, a oporną materją. Dowiemy się, jak powstają te arcydzieła kunsztu litograficznego, któreimi prof. Wyczółkowski nieustannie wzbogaca sztukę polską, oraz jakie niespodzianki nam najbliższy czas przygotowuje.

Wystawa pp. Marylskich w Warszawie. Donoszą nam z Warszawy: Krótka wzmianka, jaką nadesłałem o wystawie malarzkiej pp. Cecyli i Jana Marylskich w Polskim Towarzystwie Artystycznym, nie wyczerpuje wartości tego pokazu. Warto dodać, że p. Marylska włada wybornie zarówno akwarelą, jak temperą a jej sceny z życia codziennego, malowane z wielką prostotą, mają równocześnie niemale wyrafinowanie środków. W szczególności odnosi się to do cyklu z życia św. Franciszka z Assyżu. P. Marylski, wykształcony na najlepszych przykładach zachodnich, nie jest modernistą w znaczeniu rewolucyjności, ale buduje swoje obrazy nader świadomie, układając motywy rzeczywistości tak, jak mu zmysł kompozycji nakazuje. Kolorystą jest żywym, lecz nie jaskrawym. Wystawa jest nader interesująca. (pw)

NAUKA

Litewskie Towarzystwo Naukowe. Z Wilna donoszą nam: Istnieje tutaj, jak wiadomo, Litewskie Towarzystwo Naukowe. Posiada ono zbiory archiwalne i bibliotekę, z której skatalogowano dotychczas około 9.000 książek, zaś inwentaryzowano około 8.000. Ułożono też komplety pism i porządkuje się archiwum. Znaczny jest zapas dawnych rękopisów litewskich i dokumentów. (nl)

Z Polskiego Tow. Psychjatricznego. Oddział krakowski odbył posiedzenie z odczytem dr. Chłopickiego pt. „Przedstawienie przypadków porażenia postępującego z rysami innych psychoz organicznych”; dr. Paszkowskiego pt. „Przedstawienie przypadków parafrenji” oraz odczytem dr. Dreitera pt. „Automatyzm umysłowy w nagminnym zapaleniu mózgu.”

RUCH REGIONALISTYCZNY

Pamięci Lelewela i rocznicy uniwersytetu wileńskiego jest poświęcony ostatni zeszyt czasopisma regionalnego ziem b. wielkiego Księstwa Litewskiego „Źródła mocy”. Obie te rocznice były naprawdę aktualne przed dwoma laty, teraz jednakże dopiero zostały upamiętnione przez ten bardzo starannie wydany numer. Obok artykułów sprawozdawczych informujących o przygotowaniach i przebiegu samych uroczystości znajdujemy dwie rozprawy nader ciekawe. Jedną to praca prof. Pigonia „ks. kuratora Adama Czartoryskiego troski o język i kulturę polską”, ukazująca działalność tego zasłużonego Polaka około krzewienia polszczyzny na kresach w początki ubiegłego stulecia, gdy z ramienia cara Aleksandra, młody Czartoryski pełnił funkcje kuratora okręgu szkolnego. Druga rozprawa pióra Wiktora Piotrowicza ma za przedmiot tragedję Wyspiańskiego p. t. „Lelewel”. Autor wskazując na bardzo dobrą charakterystykę tego Mazura rodem, a tak z Litwą i Wilnem związanego człowieka, proponuje aby w roku bieżącym, jako w stulecie powstania uczcić i te rocznice i obu wielkich pisarzy wystawiając w sąsiedztwie ten piękny utwór. (J. St.)

LITERATURA

Dziesięciolecie Związku Literatów będzie święcone w Poznaniu w sobotę dnia 11 bm. o 20.30 wieczorem w białej sali Bazaru. Będzie to uroczysty wieczór, który zainicjuje działalność Związku w tym okresie omówi di Jerzy Koller. Nastąpi część literacko-artystyczna. Znakomita poetka p. Kazimiera Hłakowiczówna przyrzekała swój współdział w tej części, równie jak Emil Zegałłowicz. Śpiewać będą pp. Włodzimiera Jarochowska Teodora Beck-Frankiewiczowa i Eugenjusz May. na fortepianie grać będzie p. Hanna Rudnicka.

Wielcy ludzie w oczach swych współczesników. Jakby w uzupełnieniu znanych „romansów biograficznych” ukazuje się w Paryżu (Librairie Stock) zbiór nazwany „Les grands hommes racontés par ceux qui les ont vus”. W zbiorze tym ukazał się obecnie tom o Stendhalu. Autorem jego jest p. Jurda.

„NAWRÓT DO PRUSA”

To, że ukazuje się już trzecie wydanie studjum Konstantego Wojciechowskiego o Prusie, jest dobrym znakiem. Wydała je po raz pierwszy w r. 1913 Biblioteka Macieja Polskiej we Lwowie, i dokonała czynu obywatelskiego. Siłownie powiada w słowie wstępem Józef Kalenbach, że Wojciechowski „miał rzadki u nas dar ujmowania problemów skomplikowanych w sposób równocześnie jasny i zwięzły”. Na tej niewielkiej książeczce nauczyły się Prusa setki tysięcy dusz, dla których jest on pokarmem niezastąpionym. Młode pokolenie które wrosło bez „Placówki” bez „Lalki” i bez „Faraona”, będzie uboższe nietylko o wrażenia z dzieł sztuki, stworzonych znakomitym piędziem. Uczuciom jego zbraknie w wielkiej mierze tonu miłości, zrozumienia tego co ludzkie i wyrozumienia dla ludzi — łatwiej zapomni o tem, że in omnibus caritas. Prus — to witaminy dla duszy.

Wojciechowski, którego przedwczesnej śmierci nigdy nasza kultura narodowa nie przeboleje, był jak słusznie zaznacza Kalenbach, duszą do Prusa podobną. Mógł też wytłumaczyć go tak jasno, bo nietylko go rozumiał, ale odczuł i pokochał. Literatura nasza wzbogaca się dziełami o Prusie nieustannie. Rzucone przed kilku laty hasło „Nawrót do Prusa!” (dobry i użyteczny przekład niemieckich „Zurück zu...”) ziszcza się w studjach nad cechami jego talentu, wśród których mistrzostwo zwięzłego słowa czeka jeszcze na swoją zasłużoną monografię Wojciechowski mimo to nigdy się nie przestarzeje. Dla pragnących sięgnąć głębiej, będzie nieocenionym wstępem. Dla tych, którzy mają czas tylko na ogólny zarys, będzie monografią i to zupełnie wyczerpującą. Czytajmy o Prusie i czytamy Prusa! (rn)

VARIA

Sztuka reklamy. Ze reklama jest osobną sztuką, nietylko graficzną, ale czemś wrodzajem psychologii stosowanej, wiemy od dawna. Siłownie też zajęła się nią ostatnia „Prasa”, poświęcając tej sprawie cały numer. U nas bowiem sztuka reklamowania się jest jeszcze w powijakach, ba, nawet nie bardzo się wyzwywa powszechną świadomością, że reklama jest dla wytwórcy i pośrednika handlowego koniecznością ekonomiczną. Zagranicą jest inaczej, jak to wykazuje p. S. Z. Zakrzewski w artykule pt.: „Siosunek do ogłoszeń”. F. Głowiński w artykule „Prasa, propaganda i reklama” mówi o błędach w organizacji reklamy, o braku teoretycznego zaciekania się nią u zainteresowanych, wreszcie omawia w organizacji reklamy stan chaosu, który sprzyja nadużyciom. Doskonałą ilustracją ostatniego twierdzenia jest wzmianka pt. „Dzieje femerydy”, poświęcona pewnemu wydawnictwu, którego istnienie opiera się na łatwowności ludzkiej, którego nikt nie czyta, a które utrzymuje się tylko z ogłoszeń. M. G. Zgorzyczek omawia francuski kodeks ogłoszeniowy, J. Kuczborski w artykule pt. „Dwie bolączki” otwiera dyskusję nad poprawą spraw ogłoszeniowych, wreszcie J. S. Szczerbiński wykazuje, że dziennik jest podstawą polityki ogłoszeniowej. Jak ona ma wyglądać, najlepiej uczy taki majster, jak Ford. On sam, jako wytwórca, reklamuje markę samochodową. Przedstawiciel miejscowy ogłasza lokal, gdzie można maszynę nabyć. Mechanik zawiadamia, iż ma na składzie części zapasowe. Sprzedawca opon poleca pneumatyki, stacja benzynowa — oleje i smary. W ten sposób wytwarza się koło, w którego środku znajduje się zamknięty... konsument. A o to właśnie idzie. (tk)

Z NASZYCH REGIONÓW

PASIAKI I URSZULA ŻACZEK

Warszawa, 8 kwietnia.

Wcześniej dał się poznać Polsce swem zdobnictwem region łowicki, region księżacki, jeżeli mamy być ściśli. Pierwsza wystawa jego barw i blasków odbyła się w Łowiczu w r. 1908. Mieściła się cała w sześnastu pokojach, na koszt jej urzędzenia mieli inicjatorzy całych dwadzieścia rubli, ale rezultat był taki, że ludzie całymi pociągami zjeżdżali się, aby te cuda obejrzeć. Zrodziła ta pierwsza wystawa moc córki. W Częstochowie, Kaliszu, Łodzi, Warszawie, potem w r. 1923 w samym Łowiczu, wreszcie w Złakowie. Łowickie pasiaki i wystrzyganki zaczęły wędrować na zachód i za ocean w walizach dyplomatów, którzy byli akredytowani przy rządzie polskim i dziwada polskie do domu zawozili. Marszałek Foch, w czasie swego po Polsce objazdu, również dostał parę takich kolorowych pamiątek i... Ale o tem na końcu.

Otóż dobrze się stało, że Polska Macierz Szkolna wydała napisaną przez p. Anielę Chmielińską monografię „Księżacy i ich stroje”. Bo p. Chmielińska była właśnie główną inicjatorką tamtej pierwszej wystawy z r. 1908, więc przepiękny swój przedmiot zna, oczywiście, od dna. Lata całe spędziła na osobistej styczności z ludem księżackim, zbierała dawne okazy przemysłu domowego, który jest zarazem tak wysokim i interesującym zdobnictwem, a w rozmowach z księżaczkami wydobyla z nich ciekawe zeznania. Typowym jest przykład takiej Urszuli Żaczek, który opowiedziała p. Chmielińskiej jak to w wyobraźni twórcy ludowego rodzi się dzieło sztuki zdobniczej. Posłuchajmy:

Pasałam jeszcze krowy — mówi Urszula Żaczek, która ma już pod siedmiesiątkę — a już były w chałupach „stroje”, nie mówili wycinanki, ino stroje, gwiozdy, później kodry na belki. Gałganiarze jeździli po wsi, kupowały gałgany za papier i kure, kartofle i mąkę wymieniały na papier. Ja nie stroiłam gwiozd, bo nie wychodziły ładne kwiaty na małym placu, ino duże papiery stroiłam w poście przed Wielganocem. Ja lubię stroić, tylko nie mam czasu. Tak mi mło stroić, jakbym w ogrodzie była i na kwiaty i ptaki patrzyła, ale takich kwiatów, takich ptaków niema nigdzie a nigdzie, tylko z mojej głowy one wychodzą. Żeby każdy wycinał ze swojej głowy, coby to było modów!

O to właśnie idzie, aby te „mody” powstały same w głowach gęsiarek, a nie przychodziły z zewnątrz, od ludzi miejskich, nawet od artystów. Ktokolwiek zajmował się zdobnictwem polskim, wie co za straszliwe spuścizny porobił np. w byłej Galicji „Dobry smak” wiedeński, według którego narzucanych planów założono np. taką szkołę przemysłu ceramicznego w Kołomyi, która zakatrupiła prawie doszczętnie wspaniałe tamtejsze garnaczstwo. Z żywych, dotknięcie ręki twórczej pokazujących naczyń i ornamentów, porobiły się fabryczne trupy, przez szablony malowane i według szablonu formowane. A nieszczęsnej pamięci drewniana zakopiańska z przed lat dwudziestu pięciu!

Straszne było to „ulepszanie” i „u-szlachetnianie” zdobnictwa ludowego. Drugim, niemniej groźnym niebezpieczeństwem jest jego podrabianie. I tu wracamy do marszałka Focha. Zachwycony pasiakami, rozgłosił je we Francji i przyszły liczne zamówienia. A potem szybko ustały, bo posyłany tam wyrób okazał się brzydki. Barwki anilinowe, nie roślinne, li-che tworzywo. Fabrykuje się te podróbki hurtem, szybko i szkaradnie. Tak i „kilimy huculskie” bywają nieraz dziełami miejscowych Żydów. Ważne zadanie ma przed sobą nasze Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego, ale trzeba przyznać, że je rozumie. Popiera ono w istocie ten przemysł, ale go nie urabia: lud musi tworzyć tak, jak chce i umie, ono ułatwia wyrób i zbyt. Jest duża nadzieja, że zdobnictwo ludowe utrzymamy w jego oryginalnej postaci i nieprzebranem bogactwie. Z. K.

*) Odbitka z „Petit Courrier de France et de Pologne”.

22-ga Loteria Państwowa

(Bez gwarancji)

W dwudziestym czwartym dniu ciągnięcia 5-jej klasy wygrane padły na numery następujące:

Po 5.000 zł na nr. nr. 36186 68645 176167.
Po 3.000 zł na nr. nr. 23121 76221 76700
141152 156077 160096 185964.

Po 2.000 zł na nr. nr. 1866 16649 30095
39950 45699 65018 93109 96593 117660 155692
163496 175396 178164 190430 190948 203053
204513.

Po 1.000 zł na nr. nr. 7685 14045 14845
15102 15365 25326 26317 34241 36871 44899
52420 56261 62941 67270 67664 85396 86324
89233 94770 102546 102813 111711 113227
119377 121307 126056 132168 144418 146775
151610 158475 160195 162264 163278 172409
205378 206880.

Po 500 zł na nr. nr. 586 2568 4482 5180
5277 6007 6791 6812 8312 10981 11840 11861
13015 13024 14627 15367 15868 17111 19177
21177 21508 28644 28660 30553 32611 36682
37541 37932 38187 38376 39503 39842 41401
44682 46581 51510 56886 57330 57940 58230
58834 61122 62787 63242 63257 64939 72784
74473 76114 80167 83365 83409 83927 85738
87968 88256 90522 91236 91988 92340 92354
94143 95439 95549 97165 97632 102388 102878
104538 105413 104888 111093 112429 118938
119811 121133 121926 122003 128361 131256
139814 134063 134199 134532 135838 136078
141582 142899 142955 144392 144936 145007
145811 146585 148666 149127 149577 149649
150077 150500 150686 152923 155736 156846
158517 159111 159515 159819 160122 162068
162299 166205 169006 170543 172111 173294
173323 173495 174872 175070 178053 179255
180718 184851 187902 189042 189279 191813
193105 194489 195547 198728 199484 199617
204725 206074 206732 209174.

Po 250 zł wygrali numery następujące:

39 376 528 88 746 843 72 86 91 99 920
1075 139 97 300 21 93 446 88 682 775 834 945
2137 356 79 410 42 590 705 896 909 3000 16
88 218 78 93 364 439 502 86 4002 9 38 46
268 87 445 5200 413 58 529 732 34 854 992
6025 72 206 15 44 319 26 69 453 76 684 709
32 50 90 813 32 972 7315 20 474 513 25 33
630 40 48 77 798 863 64 68 932 8015 18 285
99 336 81 411 60 621 956 9087 182 603 8 724
64 829 49 76 94 905 30 43 10014 15 252 71 80
317 425 502 30 794 829 72 82 990 93 11069
87 115 225 33 48 324 494 638 713 23 24 25
814 80 944 12023 124 72 232 317 77 411 504
60 648 701 14 45 54 881 907 13071 81 122 368
702 74 875 85 94 928 87 14013 152 241 46 54
303 484 567 636 54 773 903 85 15119 28 54 68
78 299 334 90 423 568 83 622 58 65 95 778
881 16101 241 381 92 482 682 731 80 93 893
96 922 43 48 17002 70 176 295 330 85 479 97
675 955 18007 73 154 62 98 383 84 420 543
642 859 19070 148 219 590 625 52 961 20036
57 67 88 89 141 90 275 323 40 82 580 623 49
98 823 27 21013 63 77 140 551 752 854 931 42
22018 67 171 232 352 60 411 23 505 9 612 20
96 847 52 23067 113 316 45 49 60 77 601 703
871 87 967 70 24190 265 414 15 26 669 711 54
931 63.

25090 141 77 83 241 85 436 542 87 806 54
919 78 26022 98 389 406 509 59 84 779 976 93
96 27037 54 226 29 59 72 92 485 576 612 22
28 832 30 51 28080 82 120 212 92 49 389 440
596 810 972 29027 240 56 340 690 775 805 9
50 905 60 96 30358 511 740 45 78 813 50 31006
45 138 289 358 414 536 45 702 10 65 85 809
20 92 929 32074 122 214 90 329 88 91 96 513
40 41 657 721 22 33110 216 49 385 418 29 48
69 515 643 91 838 954 90 34012 117 49 85 336
421 654 701 33 58 93 955 86 933 35133 42 73
258 75 336 74 90 456 528 31 36 693 702 74
827 36039 141 592 663 721 865 902 61 37270
82 90 322 406 508 745 88 814 60 70 914 89
38068 110 18 29 33 95 207 94 418 26 37 531
636 49 829 951 39041 306 430 512 29 633 744
62 831 942 40000 22 94 179 205 67 452 624
701 10 841 920 41039 71 92 164 89 209 653 64
734 36 40 850 906 42167 901 084 517 663 711
58 81 825 31 43126 53 242 533 703 16 58 71
879 952 98 44026 48 165 87 234 341 472 505
688 736 39 45006 88 110 70 229 32 596 610
48 58 717 32 76 98 800 16 39 46064 79 129
330 94 407 8 84 545 664 759 801 90 918 47016
84 86 113 51 57 87 246 83 356 407 710 91 818
956 48042 118 53 62 203 99 373 464 91 551 62
615 59 99 757 58 66 843 916 29 49037 73 163
75 381 455 78 82 615 733 64 843 74.

50073 211 22 69 396 499 517 50 600 11 98
737 829 32 927 51090 234 366 75 456 658 837
938 46 52080 184 351 508 64 90 736 51 807 914
53131 54 309 543 841 53 931 69 54120 44 311
69 469 74 626 93 99 716 90 844 53 63 55007 33
471 50941 87 666 97 56116 326 499 534 59 674
796 888 930 45 64 57171 281 343 76 516 88 774
942 58043 160 238 529 773 78 89 808 966 59004
49 174 301 44 405 538 870 905 43 60112 94 207
354 72 412 537 608 712 14 26 79 979 61026 212
346 61 505 9 2 2684 720 833 89 925 36 62147
72 218 353 470 626 39 795 63131 275 319 26 55
63 539 642 864 69 995 64142 428 38 94 523 47
642 877 922 63 65040 136 76 346 502 620 721
955 76 66136 223 340 60 71 416 64 610 81 98
907 54 67109 217 307 496 925 68137 306 409 96
553 68 610 22 27 29 700 84 930 69041 55 225
402 15 22 528 735 51 98 812 59 99 988 70042
221 46 55 316 38 429 64 523 725 43 902 72
71029 35 189 528 734 62 812 904 29 72171 453
521 627 701 43 908 73033 103 69 258 65 93 316
614 736 858 60 76 911 85 74056 114 246 356
565 670 717 894 944 61.

75069 207 99 333 45 63 74 77 89 93 597 794
802 56 922 60 76033 274 84 398 525 59 78 708
54 832 960 77092 354 517 762 80 97 812 50 921
40 71 78011 54 100 67 323 60 614 720 845 974
79389 437 583 806 933 80121 29 54 66 76 261
67 317 42 415 63 514 94 685 91 81003 154 297
322 452 516 17 614 84 745 61 71 913 82019 189
279 397 442 580 83 639 90 722 51 817 78 83004
512 94 608 45 769 828 47 75 83 962 74 84000
240 322 413 34 95 578 613 820 80 905 21 28 64
85108 223 72 558 613 777 90 824 71 974 86083
174 820 664 864 921 87118 19 233 317 22 28
435 618 772 856 88183 234 364 456 501 47 98
739 8 8861 974 89131 207 89 309 446 71 501 68
648 94 806 44 56 955 90168 387 410 585 811 960
89 91064 68 105 9 40 83 274 92 319 484 701 890
92033 74 122 27 54 203 87 314 481 551 832 74
93093 225 39 62 378 455 673 722 94035 42 63
263 315 94 453 506 51 90 823 904 95128 257 64
72 73 341 523 81 682 88 725 805 87 97 927
96035 84 160 292 378 432 81 475 650 73 712
18 840 961 71 97265 370 72 425 506 27 602 60
787 97 849 962 73 98012 82 86 228 89 301 22
460 152 96 729 47 58 77 99075 109 60 77 229
43 44 491 98 603 14 47 49 65 73 700 819 59 67.
100260 365 422 98 548 93 651 77 785 844 56
984 101095 117 258 347 463 79 511 610 703 39
71 845 78 943 102015 79 98 303 15 20 451 74
506 55 81 647 805 61 67 910 103255 82 143 47
304 9 19 422 87 525 43 98 877 907 40 104043
47 63 73 165 324 462 649 770 822 93 922 29
105088 121 30 60 235 354 64 93 509 21 44 625
37 728 838 97 998 106070 103 76 77 370 83 400
518 631 832 107031 102 19 78 289 97 327 33
469 509 657 92 786 866 900 69 108095 100 63
96 205 407 570 660 702 18 24 53 851 926
109036 258 374 521 31 62 88 638 88 703 44 82
828 946 48 110006 29 85 248 360 463 617 81 82
89 773 861 62 942 71 87 111011 18 68 130 97
385 436 97 553 78 613 21 787 903 16 21 64 90
112030 78 209 39 56 59 881 559 664 734 60 899
986 94 113003 176 231 305 17 47 71 89 426 531
43 86 695 99 771 845 76 958 114070 121 29 63
74 208 345 98 492 566 611 95 718 69 70 115013
63 90 95 132 337 569 600 753 98 817 93 998
116038 102 51 58 84 295 355 98 420 513 768 89
806 34 980 117175 232 301 424 52 64 505 9 14
21 92 623 49 65 747 53 90 872 920 65 118079
236 403 560 652 735 119036 135 81 240 66 370
400 616 743 855 62 940 120032 59 183 281 327
466 552 645 69 715 92 94 859 121001 65 185
233 60 300 3 51 461 508 81 710 18 94 825 59
986 122060 170 75 333 70 485 754 74 897 924
98 123180 239 309 405 73 523 621 932 68 73
124047 53 97 165 260 83 343 611 716 865 67
977.

Co wszystkich zachwyci i wszystkich zadawala?

Szczęśliwe LOSY

w najszcześliwszej kolekturze, które są do nabycia do I. Klasy Pol. Państw. Loterii Klas.

Stefan Centowski, Poznań,
Al. Marcinkowskiego 5. Tel. 24-94.
P. K. O. 203-154. dw 82-7/8

125081 123 25 45 387 510 9 699 601 17 744
910 126257 334 38 56 530 32 642 770 960 89
127087 189 263 438510 46 74 965 77 128014 179
80 225 86 99 308 27 39 446 540 749 53 814 44
68 95 129013 35 43 100 42 74 366 402 3 84 523
610 33 76 717 53 82 846 982 130038 64 88 89 187
377 603 38 708 44 853 973 90 131105 7 33 327
507 786 89 809 44 79 914 132052 78 159 249 82
375 410 26 59 67 525 33 41 671 715 52 85 854 85
133023 28 32 94 274 88 99 390 93 406 551 719
88 847 981 134038 60 65 127 94 308 450 535 84
715 808 98 135050 298 367 542 692 795 912 74
136004 187 235 78 314 524 33 632 851 63 137017
155 230 31 330 31 95 406 502 30 663 707 81 807
62 925 138051 63 83 310 32 93 465 61 60 726 68
871 91 61 95 139202 63 458 606 736 900 12
140004 23 91 97 142 93 205 475 501 10 33 63 638
71 760 75 947 141109 58 83 92 409 543 69 605
29 942 48 64 99 142053 64 65 95 134 340 454 71
525 656 703 143118 84 258 411 12 25 36 43 80
514 68 704 28 75 814 77 982 96 144094 135 64
291 373 74 477 536 660 61 86 955 145090 105
201 301 581 612 97 934 71 146025 228 470 72
559 616 910 12 29 147235 44 364 453 662 94 709
22 832 148043 51 131 85 327 52 77 424 536 310
973 149036 50 142 233 497 520 67 89 99 620 57
795 97 854 78 945 82.

150530 41 53 635 728 804 151052 208 417 65
7. 506 667 703 58 60 877 946 152449 58 592 755
868 927 28 43 57 59 153189 91 93 314 86 654 91
866 946 154000 53 150 370 95 548 90 689 99 781
85 803 59 72 76 993 155001 225 309 52 404 05 23
84 512 27 51 68 82 727 42 46 95 806 912 13 29
156301 36 570 716 88 835 55 157047 123 41 279
335 63 558 705 59 90 978 158077 96 99 269 97
323 34 58 77 97 503 606 2 961 778 87 159023
233 80 578 680 739 76 890 974 160147 420 49 61
508 47 62 70 73 82 83 704 42 815 75 82 958 78
161048 49 87 106 453 64 674 778 79 866 938 85
162070 103 71 466 77 82 512 775 907 36 67
163019 222 70 401 719 975 91 164000 03 11 113
2 85 211 26 367 471 703 48 96 885 165011 28
107 08 47 272 389 469 644 45 67 714 25 58 76 83
879 911 166072 223 41 354 418 56 58 87 513 16
667 68 740 862 911 167044 101 70 281 321 451
638 70 74 832 73 168036 259 66 316 420 82 615
59 773 9C 800 38 55 84 903 49 79 169071 104 37
68 79 310 412 92 502 24 32 93 909 35 170047 85
120 37 260 92 374 423 568 78 608 799 870 997
171045 190 218 49 32 378 478 509 13 98 684 874
172045 49 96 116 211 340 55 410 70 630 736 50
72 813 926 34 173030 90 124 28 247 379 494 506
88 621 79 824 950 174029 165 282 97 309 92 446
51 84 619 29 852.

Losy do I. klasy 23-ciej Polskiej Państw. Lot. Klas. są już do nabycia w najszcześliwszej kolekturze

Juljana Langer

Tel. 16-37. Tel. 31-41.
Centrala: Poznań, Wielka 5.
Filja: Poznań, Sew. Mielżyńskiego (Hotel Monopol) nw 8881
½ losu à zł 10,-

175039 177 216 36 88 91 364 539 99 646 47
83 888 979 84 176248 362 401 34 66 86 523 613
19 703 62 68 829 51 68 927 51 177038 150 228
35 63 71 430 38 514 99 729 897 911 96 178018
32 73 105 49 504 55 772 828 37 179031 173
389 764 870 180121 331 56 58 467 89 609 27 936
909 181108 210 95 318 40 412 26 52 58 65 541
677 182081 88 142 62 214 90 397 484 509 11 40
698 935 183072 299 311 52 73 94 454 87 582 88
714 802 31 86 184141 214 33 87 491 534 827 45
52 78 185085 122 208 367 523 29 49 889 99 901
66 186110 22 248 54 99 501 20 720 187003 149
305 549 627 855 996 188161 243 384 85 559 641
65 77 733 85 832 64 913 189074 83 179 286 87
98 379 456 512 48 706 85 903 190021 133 315 55
487 95 645 74 734 940 42 52 191000 44 258 316
30 40 93 431 506 33 600 706 34 810 968 192067
269 408 52 599 866 93 193043 161 244 301 17 19
85 495 510 87 96 634 750 907 41 69 194010 103
45 261 580 607 13 17 35 917 66 80 195145 54 336
602 763 911 95 196073 93 293 98 99 353 509
668 713 26 76 90 834 36 62 86 88 915 28 47 71
197096 220 50 81 302 55 683 88 813 43 964 74 87
198070 74 94 145 268 76 340 547 654 841 43 995
199107 26 46 222 306 408 67 565 83 86 605 740
93 99 864 973.

200109 98 239 326 602 705 28 41 45 836 904
88 201072 140 63 465 678 720 867 202057 140
211 48 419 643 748 876 89 993 203072 159 310
425 574 655 999 204038 44 121 35 225 429 538
608 29 81 823 954 205031 269 403 85 566 990
934 206282 320 502 663 844 947 207022 59 95
103 427 514 704 75 915 208258 92 341 76
598 678 81 711 39 814 87 970 209033 92 130 66
76 290 97 333 737 72 867 97 906 49.

Dnia 9 kwietnia 1931 r. rozstał się z tym światem, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. mój najukochańszy, nigdy niezapomniany mąż, nasz najdroższy ojciec, dziadek, syn, teść, brat i wuj, ś. p.

Mieczysław Żelewski

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 13 b. m. o godzinie 10.30 w Tarnowie.

zw 28792

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Dnia 9 kwietnia 1931 r. zmarł na udar serca, ś. p.

Feliks Lechnerowski

bal mistrz Rzeźni Miejskiej.

W Zmarłym straciliśmy dzielnego i sumiennego pracownika. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę 12 kwietnia r. b. o godz. 16-tej z mieszkania (Rzeźnia Miejska) na cmentarz św. Wojciecha.

nw 9188

Dyrekcja Rzeźni Miejskiej.

W czwartek, dnia 9 b. m., o godz. 3.30 po poł., zmarł nagle, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy mąż i najdroższy ojciec, ś. p.

Feliks Lechnerowski

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 12 b. m., o godz. 4 po poł. z domu żałoby Tama Garbarska 7/9 na cmentarz św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona z córką i rodzina.

Msza św. żałobna odprawi się nazajutrz o godz. 8-mej w kościele św. Wojciecha. dw 3299

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”. Towarowa 25. Tel. 3180.

W czwartek, 9 kwietnia 1931 r., o godz. 15-tej, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona św. Sakramentami, ś. p.

z Kulczyckich

Olga Zawadowska

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 12 b. m., o godzinie 15.30, z kaplicy cmentarnej św. Trójcy za Dębem.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Poznań, Lwów.

dw 3298

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”. Towarowa 25. Tel. 3180.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej najdroższej matki, ś. p.

Antoniny Wujewskiej

odprawi się

msza św. żałobna

w poniedziałek, 13 kwietnia, o godz. 6-tej, w kościele św. Marcina,

zw 28 781/2

Dzieci.

VIRISAN DLA MĘZCZYŹN

Znakomity środek wzmacniający przy przedwczesnym osłabieniu, nieprzebytej w swem działaniu. Czerstwość i siła wraca natychmiast. 60 porcyj Zł. 12,50. Prospekt i w załączeniu. nw 8741

DR. MALOVAN I SKA. — GDAŃSK, ODDZ. 102

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skórę „HEILWUNDER” patenti gdański Nr. 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry, skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczalnych wypadkach wszystkich rodzajów, nawet liszajów ropnych, ranach u nóg, egzemie, pryszczach, wyrostach wszelkiego rodzaju, czerwoności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o użyteczności, świetne uznanie. Jeżeli bez skutku, zwrot pieniędzy. Cena 8,60 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy zgóry, bez portorjum. nw 8408

Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN”, Gdańsk 2, Handgasse 43.

Potrzebne jest

MIESZKANIE

na I piętrze, 6-8 pokoi, przy placu Wolności lub jego sąsiedztwie, od lipca lub sierpnia r. b. Ofer do ekspedycji Kurjera Poznański, pod zw 287

NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO ZAKUPU

Chemikalija

Esencja oclowa

Kleje-Szelak

Farby-Lakiery

Pokost-Pendzle

Tran garbarski

Karbolineum-Karbid

F.G. FRAAIH & W. KAIHER
HURTOWNIA DROGERYJNA
POZNAŃ - WIELKA 14

Pw 10 332/3-13.171/2

SZCZURY MYSZY

nw 8753

Jedyny, prawdziwie skuteczny

Zadać wszędzie.

Obszerne trzy pokoje

nadające się specjalnie na biura adwokackie lub lekarskie przy ulicy 27. Grudnia nr. 5

zaraz do wynajęcia

Hartwig Kantorowicz Nast. S. A.
Poznań. zw 28794

Ubikacja przemysłowa

przy ulicy Mała Garbary 3 zaraz do wynajęcia.

Hartwig Kantorowicz Nast. S. A.
Poznań. zw 2879

Karpie

jednoroczny szlachetny zarybek, do natychmiastowej dostawy, ma do oddania zw 28796

Młyn Urbanowo p. Chodzież.

Bocznicy

normalnotorową kopię natychmiast, proszę oferować z dokładnym opisem. L. JANKOWSKI, Poznań, Al. Marcinkowskiego 19. zw 28787

Uczennice

do haftu i szybia przyjmie Kaczmarek. Al. Marcinkowskiego 25. zd 79 759

Magazyn

o powierzchni 600 m² włącznie dwóch pokoi biurowych, nadający się dla hurtowni materiałów włókienniczych przy ulicy 27 Grudnia 5, zaraz do wynajęcia.

Hartwig Kantorowicz Nast. S. A., Poznań.

zw 28795

UCZNIA

z odpowiednim wykształceniem szkolnym szuka zaraz

Najstarszy Dom Delikatesów
WOŹNIAK I KOSICKI,
dawn. Jacob Appel Pw 10410-14,22
Aleje Marcinkowskiego nr. 7.

OGRODNIK

z ukończoną szkołą ogrodniczą i praktyką w pierwszorzędnym zakładach, kawaler lat 28, przyjmie zaraz posadę w większym ogrodnictwie handlowym. Oferty do eksped. Kurjera Pozn. zw 28784

Zwyczajne Walne Zebranie Akcjonariuszów

SP. AKC. „GOPLANA” Fabryka Czekolady w Poznaniu odbędzie się w czwartek, dnia 21 maja 1931 roku, o godz. 3 minut 30 po południu w biurze fabrycznym w Poznaniu przy ul. św. Wawrzyńca 28-a, z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Nadzorczej.
3. Zatwierdzenie bilansu z dnia 31 grudnia 1930 roku i udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
4. Uchwała dotycząca podziału zysków.
5. Wybory ustępujących członków Rady Nadzorczej.
6. Wolne wnioski.

Akcjonariusze, chcący wziąć udział w Walnym Zebraniu, winni najpóźniej do dnia 13 maja r. b. złożyć swoje akcje w biurze fabrycznym fabryki „Goplana” w Poznaniu, lub przedstawić w temże biurze dowody zdeponowania swych akcji u polskiego notariusza, bądź też w jednym z banków w Poznaniu.

Zarząd:

Pw 10 435-14,49

Dyrektor Tadeusz Prądyński.

Cukiernia i Kawiarnia „SŁOMIAN”

św. Marcin nr. 41, vis a vis Zamku

jutro w sobotę o godz. 11-tej w południe

otwarcie.

Okazyjną sprzedaż

znanych ze swej wysokiej jakości i trwałości

Pończoch i skarpet

wyrobu fabryki

TOWARZYSTWO
ZAKŁADÓW ZYRARDOWSKICH
SPÓŁKA AKCYJNA

po reklamow. fabrycznych cenach urządza firma

Kazimierz Tyrała

Poznań, ul. Wroniecka — Telefon 14-92.
HURT. (I. domu Stary Rynek 92) DETAL

Pozatem po cenach bardzo przystępnych polecam

bieliznę, trykoty, płótna lniane i bawełniane, obrusy białe i kolorowe, materiały wełniane, rękawiczki, ręczniki kuchenne, frotte i adamaszkowe i t. p.

Sprzedaż za gotówkę i na asygnaty Spółdzielni „Kredyt”

Pw 10 442-14 65

Masło tańsze!!!

Najlepsze masło stołowe 1/2 kg zł 2.60

Fa M. Mieczyska właśc. Karol Piątkowski

Tel. 3668

Plac Sw. Krzyski 3. Zał. 1872

Specjalny skład masła, sera i jaj.

zw 28 790-1

Przyjmujemy

BIURALISTKĘ

obeznaną z pracami w ksiązkowości.

Zgłoszenia tylko piśmienne z odpisami

świadectw

„ZGODA” Spółdz. Spoż. z o. o.

w Poznaniu, Tama Garbarska 23.

Pw 10 438-14,64

Roże

pnące i krzaczaste, bzy krzaczaste w najpiękniejszych kolorach, magnolie, rododendrony, agresty wysoko-pienne, porzeczkki krzaczaste i drzewa iglaste, morele i brzoskwinie krzaczaste oraz wszelkie inne krzewy ozdobne polecane po cenach przystępnych

A. i J. JESKE, szkółki drzew, JELONEK

poczta i stacja kolejowa Złotniki koło Poznania, tel. nr. 3.

Dojazd autobusami Poznań-Plac Sapieżyński w kierunku Obornik. dw 3287

Momentalne fotograficzne

APARATY BROSKOWE

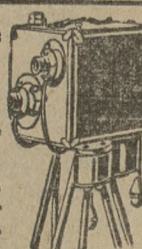
i inne nowości jarmarczne.

Cennik bezpłatnie.

Wytwórnia MILNER

Warszawa, Mławska 5/17.

Tw 1297

Książkowy-bilansista

znający sprawy podatkowe i wszelkie prace biurowe, poszukuje stałej posady, wzgl. prac doraźnych buchaltaryjno-bilansowych. Oferty Kurjer zw 28 778

ERGE MOTOR

POZNAŃ
Mylna 38
Telefon 79-29
wł. R. Gunsch

TŁOKI

dostarcza wszechświatowej sławy
Alusil
Superalu
Lynite
Nelson-Bohnalite

w wszelkich rozmiarach surowe i obrobione oraz pierścienie i sworzenie tłokowe, zawory i t. p.
Porady fachowe, cenniki i kosztorysy bezpłatnie.

Wytwornia tłoków, pierścieni i sworzeń tłokowych.
Szlifiernia cylindrów i wałów korbowych.

Pw 9 853-11 120

Wylączne przedstawicielstwo na Poznań i okolicę: BRZESKIAUTO Sp. Akc. Poznań

ul. Dąbrowskiego 29, tel. 63-23, 63-65. Pw 9549-11, 115

Najstarsze przedsiębiorstwo branży samochodowej w Polsce zał. 1894 roku.

SKŁAD

w najlepszym położeniu
ul. 27. Grudnia oddam
bardzo korzystnie. Oferty
Kurjer pod zw 28789

WYWOŁANIE. Właściciele nieruchomości Dr. med. Stanisław Tuszewski i tegoż żona Katarzyna Tuszewska, zast. przez adw. Dr. Jagielskiego w Poznaniu, wniosli o pozbawienie mocy listu gruntowego dla długu gruntowego, zapisanego w księdze wieczystej Puszczykówo tom I lwh. 7 i 14 w dziale III pod lb. 18 i 3 na rzecz Stanisława Szczepanowskiej i Banku Ludowego w kwocie 17.000 Mk. Posiadacz listu wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w dniu 22 lipca 1931 r. godz. 12, i przedłożył list, gdyż w przeciwnym wypadku list zostanie pozbawiony mocy. Poznań, dnia 20 lutego 1931 r. nw 9049 Sąd Grodzki.

Franciszek Budzyński w Poznaniu, ul. Starościeńska 6, zast. przez adw. Burdajewicza w Poznaniu, wniosli o pozbawienie mocy listu hipotecznego dla 1000 Mk. reszty ceny kupna, zapisanej w księdze wieczystej Naramowice tom 2 lwh. 40 w dziale III pod lb. 2 na rzecz Zofji i Stanisława małż. Nachowskich. Posiadacz listu wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w dniu 24 lipca 1931 r. godz. 12, i przedłożył list, gdyż w przeciwnym wypadku list zostanie pozbawiony mocy. Poznań, dnia 26 marca 1931 r. Sąd Grodzki. nw 9045

KONKURS

na
miejskiego kontrolera sanitarnego

przy Magistracie w Starogardzie (Pomorze).

Pobory według umowy.
Warunki według rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.
1. Wykształcenie co najmniej 4 klas gimnazjalnych lub 7 klas szkoły powszechnej, pozatem kursu w Państwowej Szkole Higieny w Warszawie albo w Państwowym Zakładzie Badania Żywności i Przedmiotów Użytku oraz dokładna znajomość działów techniki sanitarnej i higieny artykułów spożywczych.
2. Obywatelstwo polskie.
3. Nieprzekroczony 35 rok życia.
Posada do objęcia zaraz. Wnioski wraz z życiorysem i uwierzytelnionymi odpisami świadectw nadsyłać do Magistratu.
Wnioski nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. dw 3297
Magistrat w Starogardzie.

Magistrat miasta Bydgoszczy Wydział VIII (Budownictwa Naziemnego)

ogłasza niniejszem

PRZETARG

publiczny pisemny, na „Warunkach obowiązujących przy ubieganiu się o roboty i dostawy miejskie w Bydgoszczy”, na urządzenie

centralnego ogrzewania i instalacji ciepłej wody

w nowobudującym się Szpitalu w Bydgoszczy.

Kosztorysy przetargowe i warunki nabywać można w godzinach urzędowych, począwszy od dnia 11 kwietnia 1931 r., za opłatą 10.— złotych, w Wydziale VIII, ul. Jana Kazimierza nr. 3, I piętro, gdzie udzielać się będzie również bliższych wyjaśnień i gdzie zostaną wyłożone do wglądu rysunki oraz projekt umowy.

Oferty składać należy we wskazanym Wydziale w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 kwietnia 1931 roku, godz. 12-tej, o której nastąpi otwarcie ofert.

Do oferty należy dołączyć kwit na złożone w Głównej Kasie Miejskiej wadium w wysokości 2 proc. (słowami: trzy procent) od sumy oferowanej oraz dowód wymagany w § 3 punktu h „Warunków obowiązujących przy ubieganiu się o roboty i dostawy miejskie w Bydgoszczy”.

Bydgoszcz, dnia 9 kwietnia 1931 r.

Magistrat Wydział VIII.

(—) Inż. arch. Raczkowski
Radaca budownictwa

Barbara Łączniakowa z Kotowa, zast. przez adwokata Cichowicza w Poznaniu, wniosła o pozbawienie mocy listu hipotecznego dla pożyczki w kwocie 6000 Mk., zapisanej w księdze wieczystej tej Kotowo, tom I, wykaz 3, w dziale III pod lb. 37, na rzecz Maksy Harlami z Poznania. Posiadacz listu wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w dniu 23 lipca 1931 r. godz. 12, i przedłożył list, gdyż w przeciwnym wypadku list zostanie pozbawiony mocy. Poznań, dnia 17 marca 1931 r. nw 9044 Sąd Grodzki.

4. N. 3/30. **UCHWAŁA.** Postępowanie zapobiegawcze nad Hutą Szklaną Jasielski & Lubiński w Sierakowie, umarza się po myśli art. 27 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. poz. 244) z powodu upływu terminu odroczenia. Międzychód, dnia 28 marca 1931 r. Sąd Grodzki. nw 9041

WYWOŁANIE. Franciszek Lamparski z Poznania, ul. Woźna 16, zast. przez adwokatów Lebińskiego i Dr. Bogdańskiego w Poznaniu, wniosli o pozbawienie mocy 2 listów hipotecznych dla hipotek, zapisanych w księdze wieczystej Poznań-Dębica tom V lwh. 124 w dziale III i to pod 1 bież. 1 w kwocie 9000 Mk. z tytułu pożyczki na rzecz Deutsche Hypothekenbank Meiningen oraz pod 1 bież. 2 w kwocie 2840 Mk. z tytułu reszty ceny kupna dla Deutsche Arbeiterwohnungs-Genossenschaft w Poznaniu. Posiadacz listów wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w dniu 24 lipca 1931 r. godz. 12, i przedłożył listy, gdyż w przeciwnym wypadku listy zostaną pozbawione mocy. Poznań, dnia 2 kwietnia 1931 r. nw 9048 Sąd Grodzki.

PRZETARG PRZYMUSOWY. Idealna połowa nieruchomości położonej w Poznaniu, Stary Rynek nr. 91, narożnik ul. Wroneckiej, zapisana w księdze gruntowej Poznań—Stare-Miasto L. w 91, na imię Stanisława Posiadłowskiego, zostanie w drodze egzekucji dnia 14 kwietnia 1931 r. o godz. 11 przed południem wystawiona na przetarg w niższej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 23. Poznań, dnia 3 kwietnia 1931 r. Sąd Grodzki. nw 9043

WYWOŁANIE. Walenty Stachowiak z Czerwoncyna, zast. przez adw. Wlazę i Konwerskiego w Poznaniu, wniosli o pozbawienie mocy listu hipotecznego dla 1800 Mk. reszty ceny kupna, zapisanej w księdze wieczystej Czerwoncyn tom II lwh. 40 w dziale III pod lb. 4 na rzecz Banku Przemysłowców, Spółdz. z ogr. odp. w Poznaniu. Posiadacz listu wzywa się, aby się zgłosił w podpisanym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w dniu 23 lipca 1931 r. godz. 12, i przedłożył list, gdyż w przeciwnym wypadku list zostanie pozbawiony mocy. Poznań, dnia 26 marca 1931 roku. Sąd Grodzki. nw 9046

Firma Małopolskie Fabryki Szkła, Sp. z o. w Szczakowej, zast. przez adwokata Dr. Jagielskiego w Poznaniu, wniosła o pozbawienie mocy weksła własnego, wystawionego w dniu 8 stycznia 1928 r. przez firmę „Witraż”, właśc. W. Jagodziński w Poznaniu, na zlecenie Wielkopolskiej Hurtowni Szkła, a płatnego w Poznaniu w dniu 15 kwietnia 1929 r. przez wystawcę na kwotę 500 złotych. Posiadacz weksła wzywa się, aby się zgłosił w tutejszym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w terminie w dniu 19 czerwca 1931 r. godz. 12, i okazał weksel Sądowi gdyż w przeciwnym wypadku weksel zostanie pozbawiony mocy prawnej. Poznań, dnia 26 marca 1931 r. Sąd Grodzki. nw 9047

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 11 b. m., o godz. 11.30, sprzedam najwięcej dającym za gotówkę w firmie „Expres”, Małe Garbary 5:

30 płaszczy, 39 garniturów męskich i chłopięcych, 19 jedwabnych bluzek, 4 garsonki i kilka metrów Crepe de Chine. nw 8854

Licytacja odbędzie się nieodwołalnie.

Dawid, kom. sąd. w/m. Śniadeckich 26.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻ

Zakład fryzjerski
sprzedam Caliński, Zbaszyń, nw 9154

„Folgera“
groch zielony do siewu w większych i mniejszych ilościach poleca skład nasion S. Tomaszewski, S-ka, Toruń, ul. Chelmińska 10. Także karpis syparagów (flance) jednoroczne i dwuletnie każda ilość. nw 9174

Meble
wszelkiego rodzaju, nowe i używane po zniżonych cenach na dogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl, ul. Marszałka Focha 29, magazyn mebli. Telefon 64-25. 1 w 9 015-5,99

Gramofony
Płyty — Przybory
Sprzedaję po najniższych cenach. F. Balań, Woźna 12. Pw 9 539-10,53

Róże krzaczaste
silny towar, w dużym odmianach w cenie 10 sztuk 8 zł, 100 sztuk 70 zł poleca W. Loll, Inowrocław, Szymborska 17. zdw 79 007

Plac
pod wille sprzedam. Słowackiego 34, I. lewo. zdw 79 673

Specjalny
skład cukierków w mieście powiatowym z mieszkaniem, towaram, urządzeniem za 1500 zł — sprzedam. Adres wskaże Fr. Pluta, Poznań, Żydowska 28. zdw 79 315

Taksówkę samochodową
sprzedam. Zgłoszenia od godz. 18.00—20.00. Poznań-Rataje, ul. Wiosłarska 57, m. 3. zdw 79 460

Dziennik Ustaw
rocznik 1923 do 1930 oprawiony sprzedam tanio. Oferty Kurjer zdw 79 490

Sprzedam
wózek dziecięcy tanio. Kramarska 5, III. prz. zdw 79 207

Wózek
elegancki, dobrze utrzymany, — tania Bojanowska, Stary Rynek 91, skład. zdw 79 788

2 wózki
ręczne sprzedam, Rynek Śródecki 5 m. 1. zdw 79 797

Skład
kolonialny z towaram, mieszkaniem, dobrze zaprowadzony sprzedam. Adres Kurjer zdw 79 793

Samochód
limuzyna, 4-6 osobowy, Ford 31 roku nie używany wykonanie luksusowe, tania na sprzedaż. Nieogolewskich 22, w firmie „KAROSSA” zdw 79 802

Pianino
czarne przedwojenne, dobrze utrzymane sprzedam za zł 1500. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdw 79 811

Wylegarnia
naftowa i na brąd elektryczny tania do sprzedania. Obejrzed można godz. 4—5 po południu. — Jackowiak, ul. Polna 15. zdw 79 804

Duży
wózek dziecięcy, dobrze utrzymany, na sprzedaż. Dudziak, św. Józefa 6, podwórze III. zdw 79 810

Sprzedam
2 maszyny do sztanowania kartonów. Oferty Kurjer rw 13 696

Maszynę
trykotarską dziesiątkę sprzedam. Ratajczaka 28, parter, prawo. zdw 79 851

Indycze
jajka wylęgowe oddam po 1 zł za sztukę franko poczta. Madela, Chłudowo. zdw 79 873

Pianino
krzyżowe sprzedam tanio. Staszica 3, parter, lewo. zdw 79 881

Okazyjnie
sprzedam magiel, maszyny poręczniczną i dwie lampy elektryczne nowoczesne. Prokop, ul. Kwiatowa 9. zdw 79 601

Regaly za bezcen
Pocztowa 11, parter zdw 79 365

Biuurko
orzechowe, so-nowe sprzedam tanio nie handlarzowi. Marcin 74, parter. zdw 79 617

Kolonjalka
z towaram bez mieszkania 4 000 zaraz. Oferty zdw 79 622

Łóżecko
sprzedam. Lewarska. Wielkie Garbary 12. zdw 79 629

Kanarki
dobre śpiewaki i samiczki tanio sprzedam. Wrocławska 56, m. 9. zdw 79 650

Restaurację
dobrze prosperującą w Poznaniu za 8 tys sprzedam. Oferty Kurjer zdw 79 583

Motory
prądu zmiennego nowe 1½ i 7 KM. sprzeda tanio Handschuh, Wierzbicice 46. zdw 79 579

Philipsa Radjodbiornik
komplet 4 lampkowy tanio sprzedam. Adamska, Focha 27, front, m. 12. zdw 79 563

Sypialnie
jadalnie, kuchnie najtaniej Ludwig — Dolna Wilda 76. zdw 79 203

Sprzedam
dom kolonialny, dochód roczny 9 000 zł, cena targowa 30 000 zł, wpłaty 15 000—20 000 zł. Załączny znaczek na odp. wiedz Zgłoszenia Łomozik, Oborniki, Dworcowa 51 zdw 79 270

Płaszcz
wiosenny męski, ubrania tejszej osobie. Adres Kurjer zdw 79 641

Do sprzedania
walce motorowe do masy gryłkowej bardzo tanio Wrocławska 38, w restauracji. zdw 79 640

Sprzedam
wózek dziecięcy elegancki korzystnie. Oferty Kurjer zdw 79 633

Parcele
na Łazarzu przy Parku Wilsona sprzedam. Oferty Kurjer zdw 79 688

Smokingowe
ubranie eleganckie nowe tanio sprzedam. Wysoka 1, I. piętro. zdw 79 636

Gościniec
kolonialka 37 mórg roli z inwentarzem do sprzedania 25 000.— Zgłoszenia Kurjer zdw 79 740

Skład kolonialny
z towaram, przyległem 4 pokojowym mieszkaniem, we wsiem mieście powiatowym. Zaraz sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 79 738

Sprzedam
korzystnie meski pokój i stołowy. Adres wskaże Kurjer zdw 79 734

Klubowy
garnitur w dobrym stanie sprzedam. Lewicki, Grobla 4, I. zdw 79 732

Konieczniesz dzisla
przyjeżdżajcie szukać taniego źródła zakupu Hurtownia Porcelany Wroneckiej 24, sprzedaje bez wyjątku każdemu — Szklanki — Talerze — Filiżanki — Serwisy — Alpaki — Szkło — Prezenty ślubne — wszystko jaknajtaniej. zdw 79 755

Pily trakowe
tarcze szmerglowe okazujecie tanio. „Przewodnik”. św. Marcin 30. zdw 79 717

Sprzedam
ogródek działkowy im Karola Marcinkowskiego, Julian, Merlinger, Mińska 5. zdw 79 795

Rower
męski i damski tanio sprzedam. Słowackiego 48, mieszkanie 6. jw 5812/13

Kino
zaprowadzone bez konkurencji, duże przemysłowe miasto z powodu choroby tanio sprzedam Kalmucki, Annapol, p Jarocin. zdw 79 576/7

Maszyna
damska 85 ul. Marszałka Focha 176. (podwórze). zdw 79 834/5

Dom
sprzedam, ćwierć morgi ogrodu, wpłaty 2 600.— Przybył, Rogalin, stacja Puszczykówo. rw 13 692/93

Regaly
sprzedam tanio ul. Dąbrowskiego 4. Wskaże dozorca. zdw 79 762

2 motory
do łodzi bardzo tanio sprzedam. Dąbrowskiego 80. zdw 79 770

Serwisy
obiadowe i kawowe 27,50 kupują wszyscy najkorzystniej tylko w Serwisie W. Ziętek, Poznań, ul. 27 Grudnia 2. „Serwis” jest prawnie zastrzeżony i przestrzeżaj się przed używaniem słowa „Serwis” Pw 10 433-14,56

Wyprawy
kuchenne, łożka metalowe, wózki dziecięce kupuje się najkorzystniej tylko w firmie „Serwis”. W. Ziętek, 27 Grudnia 2. Pw 10 434 14,57

Willa
ładnym ogrodzie, blisko opery, wolne komfortowe mieszkanie, przy wpłacie 50 000 na sprzedaż. Wyrzykowski, Grobla 9, telefon 19-58. zdw 79 830

Wilka
dobrego stroża sprzedam. Szwałcarska 10, Skworoński. zdw 79 820

Gramofony najtaniej
Bruzdzińska, Wielka 18, III. zdw 79 843

Maszynę
Singera bardzo tanio sprzedam. Wolnica 45, I. lewo. rw 13 698

Sprzedam
lub zamiennie II piętrowy dom z piekarnią mechaniczną, dobrze prosperującą na prowincji z powodu stosunków rodzinnych Seminarjum i gimnazjum na miejscu. Oferty Kurjer zdw 79 860

Sprzedam
Ford rok 1929 osobowy. Oferty Kurjer zdw 79 832

5 KUPNA

Kupię
mały domek w Puszczykówo lub Puszczykowie blisko dworca za gotówkę Oferty podaniem cen Kurjer zdw 79 675

Rower
dobrze utrzymany kupię. Kurjer zdw 79 664

Fortepian
czarny krótki, krzyżowy, znana marka kupię. Podać cenę. Oferty Kurjer zdw 79 597

Kupię
Forda używanego. Oferty z ceną Kurjer zdw 79 578

Parcele
w Poznaniu kupię. Oferty Kurjer zdw 79 210

Drogerji
kupna lub dzierżawę poszukuje dla swej pracowniczki. Oferty Kurjer zdw 79 416

Namiot
wystawowy z płótna żaglowego, dobrze utrzymany kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 754

Domek
kupię z 10 do 15 morgami ziemi w pobliżu Poznania, wpłatę 5 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 778

Platformę
na 50 ctr. w dobrym stanie, lekko chodząca lub dobry wóz kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 829

Kupię
auto ciężarowe do 2 ton lub zamienie na nowoczesny Ford 1929. Oferty Kurjer zdw 79 831

Maszynę
do pisania dobrze utrzymaną kupię. Oferty Kurjer zdw 79 818

Szukam
celem kupna piekarni z domem lub obejme w dzierżawę, najchętniej w Poznaniu lub Bydgoszczy. Mieszkanie 4 pokojowe konieczne. Oferty Kurjer zdw 79 861

Kupię
nowoczesny samochód Ford lub Chevrolet 4, względnie wymienie limuzynę Ford starszy rocznik za dopłatą. I. Nowicki, Środa Aleja 1, u p. Jakubiak, rw 13 697

Kupię
gotówką maszynę do mereżkowania w dobrym stanie. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 79 909

6 KAMIENICE

Kamienica
w Poznaniu w śródmieściu trzypiętrowa, skład mieszkanie wolne, cena 35 000 Oferty Kurjer zdw 79 654

Kamienica
w centrum (Wielkie Garbary), cena 170 000, wpłata 100 000. Centrala Handlowa, 27 Grudnia 5, zdw 79 716

Kupię
dom w Poznaniu przy wpłacie 60-80 tysięcy. Oferty z podaniem ulicy i numeru Kurjer zdw 79 871

Kamienica
czteropiętrowa, mieszkania większe dochód 17 000, cena 150 000 sprzedam Czarnecki Ratajczaka 13, zdw 79 898

7 PIENIĄDZ

1 200 zł
pożyczki na rok, procent pokój z utrzymaniem (Oferty Kurjer zdw 79 503)

20 000 zł
pożyczki ewentualnie w ratach poszukuje przedsiębiorstwo przemysłowe na 2 do 3 lat za zabezpieczeniem hipotecznym na warunkach według umowy. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 78 902

1 000 zł
pożyczki na kilka miesięcy pod dobry zastaw, procent poszukuje Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 79 665

300 do 500 złotych
pożyczki poszukuje na 3 miesiące urzędnik na dobrym stanowisku, wysoki procent Oferty Kurjer zdw 79 609

Potrzebny
wspólnik z kapitałem od 30 000 do 40 000 zł do bardzo korzystnego interesu, gwarantuje za 2 000 zł miesięcznie zysku. Oferty do Kurjera zdw 79 643

25 000 pożyczki
na 1. hipotekę gospodarstwa 120 morgowego 12 procent Oferty Kurjer zdw 79 692

10 tysięcy złotych
poszukuje apteka w Poznaniu na drugą hipotekę dobrze prosperującą z powodu budowy. — Procent według umowy Oferty Kurjer zdw 79 747

Za
pożyczkę 10 000 zł dam w procentie mieszkanie Zakopane. Zabezpieczenie hipoteczne Zgłoszenia Biuro Jofca, Zakopane, nw 9 202

Fabrykę
wód mineralnych sprzedam. — Przyjme wspólnika Kurjer zdw 79 764

Wspólnika
6-8 000.— do powiększenia fabryki żywnościowej w Polsce bezkonkurencyjnej. Zysk miesięczny 1 000.— zł. Zgłoszenia pod „Par”, Bydgoszcz Dworcowa 72. Pw 10 427.63.164

Urzędnik
poszukuje do 5 000 na 1. hipotekę, dobry procent. Oferty Kurjer zdw 79 862

Młyn
parowy świetnie prosperujący poszukuje wspólnika 10 000—15 000. Wspaniałe procentujące. Młyn Parowy, Lubasz, zdw 79 814

Na 1. hipotekę
nowego domu poszukuje do 15 000. Oferty Kurjer zdw 79 849

8 DO WYNAJĘCIA

Do wynajęcia
zaraz 2 pokoje i kuchnia słoneczna I. piętro, w Steszewie. Zgłoszenia K. Bartosi wicz, Steszew, Rynek, I, nw 9 151

Mieszkanie
6 pokojowe z zwrotem kosztów. Adres wskaże Kurjer zdw 78 848

Mieszkanie
dwupokojowe z komfortem urządzeniem sprzedam. Agenci wykluczeni Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 656

Pokój
kuchnia za dzierżawę. Pokój kuchnia 200 zwrot kosztów. — Wskaże Krzyczynski, Łukaszczyca 6, zdw 79 825

2
pokoje kuchnia od właściciela, objęcie 2,500 w tem rok dzierżawy. Cyranik, Zupańskiego zdw 79 841

Pokój
kuchnia 400 złotych rok czynsz zapłacony wynajm. „Pawilon”, Marszałka Pocha 15, zdw 79 869/70

Mieszkania
za dzierżawę wskaże Blicharski, Półwiejska 26, zdw 79 775

Pokój
kuchnie wydzierżawie. Świerczewska 24, Dębiec, zdw 79 044/5

4 pokojowe
komfortowe w nowej willi. Adres Kurjer zdw 79 817

Mieszkanie
7 pokojowe do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 571

Pokój
i kuchnia z nową sypialnią zaraz do sprzedania blisko tramwaju wprost od gospodarza. Ul. Koszarnska 11 (Górczyn), zdw 79 803

2 pokoje
kuchnia zaraz wynajmę, objęcie mebli. Zagórze 13, gospodarz, zdw 79 850

Czteropokojowe
komfortowe tylko za miesieczny czynsz. Agencja Kurjera, Przeczynica 1a, zdw 79 890

Dwupokojowe
za dzierżawę zgóry. Agencja Kurjera, Przeczynica 1a zdw 79 891

Pokój
kuchnia, 500, dzierżawa zgóry. Agencja Kurjera, Przeczynica 1a zdw 79 892

Sześciopokojowe
mieszkanie komfortowe zaraz wolne. Czarnecki, Ratajczaka 13, zdw 79 894

9 SZUKA MIESZK.

Samotny
pan szuka mieszkania 2-3 pokojowego łaźienką dobrej dzielnicy zaraz lub później od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 79 800

2 dużych pokoi
frontowych na lokale biurowe poszukujemy. Oferty z ceną Kurjer zdw 79 529

Mieszkania
trzy pokojowe, łaźienka poszukuje. Oferty Kurjer zdw 79 612

Od właściciela
domu poszukuje dwóch, trzech pokoi z kuchnią wszelkie wygody, spokojniejsze śródmieście, nie wyżej pierwszego pietra Oferty z ceną i ulicą Kurjer zdw 79 618

Pokoju
kuchni lub dużego pokoju poszukuje wprost od gospodarza — czynsz zgóry okolica Jeźwe. — Zgłoszenia Kurjer zdw 79 655

Szukam
próżnego pokoju wzamian obejme portierstwo z drobna reparacją dachu. Oferty Kurjer zdw 79 647

Poszukuje
1 lub 2 pokoi z kuchnią, czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 79 645

Mieszkania
pokoju, kuchni poszukuje spokojne małżeństwo (urzędnik) od gospodarza Czynsz miesieczny. — Kurjer zdw 79 632

Szukam
pokoju z kuchnią lub 2 pokoi od gospodarza za dzierżawę zgóry zaraz w śródmieściu. Szyperka 7, Abramowicz, zdw 79 759

Mieszkania
3-4 pokojowe z wygodami poszukuje samotna pani wprost od gospodarza za czystem miesiecznym do 120 zł, zapłaci pierwszeństwo półrocze zgóry Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 806

3-5
pokojowego mieszkania meble lub bez, poszukuje. Oferty Kurjer zdw 79 811

3
pokój z kuchnią zaraz poszukuje. Oferty do Kurjera zdw 79 845

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
dwa pokoje, kuchnie z szpizarką przy ul. Łakowej 1, ptr. — okolica obojędna. Oferty Kurjer zdw 79 682

11 POKOJE UMEBL.

Elegancki
duży pokój 1 lub 2 osoby zaraz. Dąbrowskiego 33, mieszkanie 8, zdw 77 494

Pokój słoneczny
dla 2 panów wolny. Wielkie Garbary 26, m. 22 Zgłoszenia od 5-7 zdw 71 579

Śródmieście
ładny pokój panom wskaże Kurjer zdw 78 957

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność, bez pościeli solidnemu panu lub pani tania od 15. wydzierżawie. Matejki 38, wysoki parter, lewo, zdw 79 353

Pokój
elegancko umeblowany duży, wynajmę zaraz Na życzenie obiady utrzymanie, Holyńska Skarbowska 4, zdw 79 573

Centrum
pokój niekrepujący, frontowy, czysty ewentl. z pościelą obiadam lub kompletnym utrzymaniem 15, D-rowa Szubertowa, Kreta 5, zdw 79 614

Solacz
panieca, słoneczny, elektryczność, łaźienka, Mazowska 37, parter, zdw 79 671

Jasna 6/7
mieszkanie 8 pokój wynajmę, zdw 79 611

Jeźwe
dwuosobowy tania, Polna 16, mieszkanie 8, zdw 79 604

Dwuosobowy
skromny pokój solidnym młodszym panom, Świętokrzyski 3, III prawo, zdw 79 627

Panion
Kwiatowa 9 III, zdw 79 644

Pokój
bez pościeli dla 2 panów od 15. wolny, Zaczisz 4 parter lewo, zdw 79 580

Przyjeźdnemu
z lepszej sfery, elegancki pokój niekrepujący Adres Kurjer zdw 79 574

Panience
pokój wynajmę, Skarbowska 17, podwórze, IV ptr., zdw 79 670

Pokój
lub dwa dla pani Matejki 60, m. 8, zdw 79 572

Elegancki
frontowy słoneczny elektryczność, na 1. piętrze, Łazarz, — Wskaże Kurjer zdw 79 565

Pokój
27 Grudnia 19, Strzelecka, zdw 79 468

Wdowa
poszukuje dwóch solidnych panienek opieką zapewnioną Małeckiego 22 I, prawo, zdw 79 539

Nauczycielka
przyjmie inteligentną panią na wspólny pokój Młyńska 5 mieszkanie 5, zdw 79 642

Pokój
wynajmę panom Wyspiańskiego 21, m. 9, Grobelna, zdw 79 639

Inteligentnego
pana przyjmę na pokój zaraz lub 15 Łazarz, ul. St Karwowskiego 8, u p. Rajczak, zdw 79 638

Jasna 16
mieszkanie 1, 1-2 osobom, zdw 79 690

Pokój
umeblowany dla pana, wspólny, Skarbowska 20 III, prawo, zdw 79 702

Pokój
z obiadem, bez, Matejki 68, mieszkanie 1, zdw 79 705

Słoneczny
elektryczność jednemu, dwom panom, paniom Różana 4 Radomska, zdw 79 858

2
słoneczne pokoje, wynajmę razem lub oddzielnie zaraz, Górna Wilda 24, parter, lewo, zdw 79 751

Czysty
niekrepujący pokój, telefon od 15. 4, Kantata 7, III, prawo, zdw 79 749

Pokój
słoneczny dla 1 lub 2 panów. — Wierzbicice 46, front, III, lewo, zdw 79 748

Pokój
wynajmę, Reya 1, I, prawo, zdw 79 715

Pokój
dla dwóch osób, Za Bramką 13, I, lewo, rw 13 700

Niekrepujący
ładny pokój jedno dwuosobowy wynajmę, Kraszowskiego 5, m. 5, zdw 79 787

Śródmieście
dwuosobowy słoneczny pokój. — Aleje Marcinkowskiego 17 a, II, lewo, zdw 79 771

Tani
panience z własną pościelą, Kramarska 8, mieszkanie 4, zdw 79 709

Pokój
1-2 osobom, Ratajczaka 11 a, 7 wejście, mieszkanie 106, zdw 79 767

Pokój
ładny, frontowy, z elektrycznością dla dwóch osób wynajmę, Różana 10 a, mieszkanie 6, zdw 79 776

Pokój
duży 2 panom odnajmę, Długa 4 parter, lewo, zdw 79 779

Pokój
z osobnym wejściem, Grobla 19, I, prawo, zdw 79 782

Elegancki
pokój wynajmę zaraz Piekary 2, mieszkanie 4, zdw 79 781

Mickiewicza 11
III, prawo, utrzymaniem, panom zaraz, zdw 79 785

Pokój
ewentl. obiady, Wierzbicice 39a parter, prawo, zdw 79 815

Pokoik
elektryczność, łaźienka, śniadeczek 9, parter, lewo, dw 3206

Pokój
ładny, czysty zaraz wolny, Żupańskiego 12, miesz. 17, zdw 79 533

Kwiatowa
9, mieszkanie 14, panu, zdw 79 780

Pokój
Szamarzewskiego 38 mieszkanie 7 jw 6 810

Pokój
umeblowany Piekary 5, mieszkanie 6, zdw 79 610

Frontowy
panom, Łakwa 13, m. 8, zdw 79 854

Pokój
wolny, Kret 4 II, prawo, zdw 79 863

Pokój
duży, Półwiejska 5, III, prawo, zdw 79 866

Frontowy
duży, elektryczność, inteligentnym, solidnym Ogrodowa 13, II, 5, zdw 79 874

Pokój
frontowy, słoneczny, wynajmę, Ul. Zielona 2, I, zdw 79 800

Skromny
pokoik pan Ratajczaka 9, m. 8, zdw 79 790

Panny
na stację za-az Szewska 6, III, prawo, zdw 79 805

Niekrepujący
pokój, telefon Stolarska 2, m. 6, zdw 79 813

Pokój
solidnemu panu 15. 4, Orzeszkowej 2, I, zdw 79 848

Słoneczny
używanie kuchni, Ogrodowa 19, Nowakowski, zdw 79 879

Dwuosobowy
frontowy zaraz, Św. Marcin 18, II, lewo, zdw 79 887

Pokój
pani, Łakowa 16, I, piętro, lewo, zdw 79 809

Pokój
umeblowany dla spokojnego inteligentnego pana Górna Wilda 73, I, prawo, zdw 79 897

Pokój
umeblowany, Ul. Niegolewskich 10, II, p, zdw 79 805

Na stację
przyjme młoda religijna panienka, Ogrodowa 4, m. 1, zdw 79 893

Pokój
elegancko umeblowany jest od 15. 4 do wynajęcia z całkowitem dobre utrzymaniem osobnym wejściem, elektrycznością łaźienką i obsługą przy bardzo solidnej bezdzietnej rodzinie Słowackiego 37, parter lewo, parter, lewo, front, mieszkanie 2 zdw 79 923

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
20 zł czysto Zgłoszenia Kurjer zdw 79 593

Skromnego
pokoiku przedmieście 15 kwietnia Oferty Kurjer zdw 79 646

Poszukuje
pokoju eleganckiego centrum miasta, osobne wejście, Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 584

Bankowiec
poszukuje pokoju w śródmieściu z niekrepującym wejściem, Oferty Kurjer zdw 79 706

Poszukuje
się pokoju na biuro dla firmy zaraz lub 15. 4, Spieszne oferty z niewygodowaną ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 79 752

Małżeństwo
szuka taniego skromnego pokoiku zaraz, Oferty ceną Kurjer zdw 79 729

Pani
szuka pokoju od 15. 4, komfortowego, elektryczność z pościelą, wejście z klatki schodowej, okolica Matejki Niegolewskich, Chelmońskiego, Wyspiańskiego, Zgłoszenia do Kurjera zdw 79 784

Dwie
panie pensjonowane poszukują skromnego pokoju z używalnością kuchni, bez pościeli w śródmieściu — nie wyżej II, Kurjer zdw 79 809

Inteligentny
mężczyzna, samodzielny, poszukuje pokoju skromnego w śródmieściu, najchętniej samotnej osoby, Zgłoszenia Kurjer rw 13 699

Pokoju
z niekrepującym wejściem od 15. 4, poszukuje pan, Oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 79 882

13 LOKALE

Składu
lub pokoju na biuro, centrum poszukuje „Haftoplis”, Woźna 10, zdw 79 677

Pokój
duży z warsztatem osobne podwórze dla rzemieślnika wprost od gospodarza razem lub osobno do wynajęcia, Wskaże Kurjer zdw 79 600

Dwie ubikacje
na cele przemysłowe wprost od gospodarza zaraz do wynajęcia, Dzierżawa według umowy Romana Szymańskiego 7, u portjera zdw 79 592

Lokal
trzy pokojowy na biuro w centrum poszukiwany, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 79 605

Lokal
na skład, duże okno wystawowe, także obszerne sutereny nadające się na składnice lub zakład przemysłowy Plac Świętokrzyski 4, właściciel domu, zdw 79 570

Na biura
zgłaszam 2 umeblowane pokoje zaraz, centrum Wskaże Kurjer zdw 79 696

Większe ubikacje
nadające się na fabrykę cukierków potrzebne, Zgłoszenia z podaniem dzierżawy do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 14,40 Pw 10 430-14,40

Skład
w Toruniu, centrum najlepsze położenie do wynajęcia Zgłoszenia Kazimierz Stryczyński, Poznań, Dąbrowskiego 3, 1, zdw 79 828

14 DZIERŻAWY

Wille
w Puszczykowie lub Puszczykówku wydzierżawie zaraz lub później na dogodnych warunkach. — Zgłoszenia Kurjer zdw 79 678

Ogród
2½ morgi okolica Teatru wydzierżawi Buryan, Podgórna 2a zdw 79 625

Poszukuje
dzierżawy domu ogrodem, okolicy Poznania za dzierżawę miesieczną, Oferty szczegółowe Kurjer zdw 79 657

Ubikacje — szopy
wydzierżawie Orzeł, Strzelecka 15 zdw 79 633

113
mórg ziemi dobrać, budynki obszerne, 4 konie, 18 bydła, objęcie 7 500 wydzierżawi Ratajczak, Długa 5, zdw 79 730

Restauracje
dobrze prosperująca z całkowitem urzędzeniem wydzierżawie w centrum Bydgoszczy, Zabezpieczenie 4 000 zł, Oferty Bydgoszcz, Jeznicka 5, Pw 10 426-63,165

Poszukuje
dzierżawy majątku ca. 500 mórg magdeburskich w bliskości miasta z gimnazjum lub też z dogodnym dojazdem koleją Zgłoszenia z podaniem bliższych danych proszę przesyłać pod zdw 79 908 do niniejszego pisma

15 UZDROWISKA

W Puszczykówku
lub Puszczykowie 2 pokoje mniejsze lub 1 większy blisko dworca na miesiąc lipiec i sierpień. — Dzierżawę zaplace ewentl. zgóry Oferty Kurjer zdw 79 676

Puszczykówko
pokoje z kuchnią na letnisko lub na stałe wynajmę Telefon 5116, Kempa, rw 13 704

16 OSOBISTE

P. Stefanję Grabowską
która złożyła w Polskim Lloydzie meble na przechowanie wzywa się do wykupienia tychże najpóźniej do końca kwietnia 1931 r. w przeciwnym razie zostaną sprzedane na licytacji zdw 79 234

Kurs tańca
rozpoczynam Pocztowa 20 Mikołajczak, Pw 10 409-14,12

Rodowita
Francuska udziela lekcji, Oferty zdw 79 624

Korepetycje
Uczeń VI kl. gimn. Marii Magdaleny udziela polskiego, łaciny, francuskiego, niemieckiego i matematyki, sumiennie i tania, Zgłoszenia, Kurjer zdw 70 823

Jeune
francaise parisienne diplomée donnerait lecon français ecire au Journal zdw 79 839

Student lub studentka
potrzebna do odrabiania lekcji i przygotowania do gimnazjum dwójga dzieci na popołudnie najchętniej zaraz, Zgłoszenia Kurjer zdw 79 840

Pani
udzieli tanie pomocy w lekcjach francuskiego, angielskiego, niemieckiego, Oferty Kurjer zdw 79 859

Romanistka
potrzebna ośmioklasistce, Oferty Kurjer zdw 70 864

25 MUZYKA

Gdzie
może ćwiczyć na fortepianie panienka, śródmieście? Oferty Kurjer zdw 79 693

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30. 10. dla poszukujących pos. w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Posady
inkasenta, magazyniera, woźnego lub placowego poszukuje zaraz lub później. Język polski, niemiecki w słowie, piśmie. Służyłem 10 lat w straży granicznej. Kurjer Poznański nr 9155

Cukiernik
samodzielną dobrą fachowiec poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer z w 78 887

Pomocnik handlowy
z 6 letnią praktyką w składzie żelaza i artykułów budowlanych poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer z w 79 048

Szukam
zaraz lub później miejsca jako mianka. Pochodzę z lepszej rodziny i znam się na gospodarstwie kowiec. Zgłoszenia Kurjer z w 79 295

1 000 zł
słozę kaucji za posadę portjera, woźnicy lub palacza - maszynisty z dobrymi świadectwami. Jasna 14 skład. zdpw 79 294

Posługi
zaraz poszukuje. Łazarz. Oferty Kurjer z w 79 208

Ogrodnik
szuka jakiegokolwiek pracy oraz przycina drzewa fachowo i tanio. Zgłoszenia Kurjer z w 79 288

Dwóch
mistrzów rzeźniczkich, poszukują posad jako komisjonerzy, handel bydłem bądź to rogatym lub nie rogatym, w Poznaniu lub na Pomorzu, względnie na tarczowicy w Mysłowicach, na G. Sl. lat 40. Jako gwarancja nieruchomości składem rzeźniczkim i lokal restauracyjny, prócz tego gotówka. Łaskawe oferty Kurjer z w 79 413

Szofer
z dobrymi świadectwami, 2 lata praktyki poszukuje posady. — Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer z w 79 415

Pokojowa
szuka posady do wszystkiego do lepszego domu. Zgłoszenia Kurjer z w 79 403

Higienistka
dentystyczna biegnie młoda, szuka posady zaraz. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański z w 79 515

Gospodyni
kucharka w średnim wieku z znajomością krawieczyzny poszukuje posady w skromnym domu do samotnej osoby przy skromnych warunkach. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera jw 5 802

Panna
z porządnej rodziny znająca robotę bielizny i wszelkie robótki poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia skierować do Kurjera jw 5806

Panienska
z prowincji sierota, milej powierczochności szuka posady do dzieci 15 kwietnia wymagana skromna. Oferty Kurjer z w 79 700

Sierota
zna język niemiecki, szyć i robótki ręczne szuka posady do dzieci na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer z w 79 667

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer z w 79 501

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 613

Szofer - monter
trzeźwy sumienny kawaler, poszukuje posady, miejscowość obojętna. Kurjer z w 79 603

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Serce na ulicy”.
- Aurora: „Duchy Zamczyska” i „Na właściwym tropie”.
- Casino: „Pat i Patachon w opalach”.
- Colosseum: „Gdzie Wschód jest Wschodem”.
- Corso: „Bohaterowie ognia” i „Pat i Patachon”.
- Edison: „Wilki i szakale morza”.
- Harfa: „Sąd Boży”.
- Metropolis: „Wielka Parada” i rewja p. t. „Wiosna, miłość i... bociany”.
- Odeon: Tragedja domu Habsburgów (Tajemnica śmierci arcyksięcia Rudolfa).
- Renaissance: „Na zachodzie bez zmian”.
- Słońce: „Wesoły Madryt”.
- Stylowe: Przekleństwo krwi.
- Tęcza: „Królowa puszczy”.
- Wilsona: „Melodja Serc”.

Posługaczka
poszukuje posady zaraz Zgłoszenia do Kurjera z w 79 600

Młoda panienska
znająca pranie i prasowanie sztywnej bielizny do pomocy w kuchni poszukuje posady zaraz 15. 4. miejscowość obojętna. B. Nowacka. P. mań. ul. Szwajcarska 12 a. Włła. Pralnia. z w 79 590

Poszukuje
posady z gotowaniem do restauracji lub w dom. Oferty Kurjer z w 79 623

Szofer
kował - słuwrz z dłuższą praktyką z poleceniami szuka posady. Oferty Kurjer z w 79 658

Ogrodnik
Pomocnik ogrodnicy szuka posady zaraz, lat 23, do większego zakładu. Zgłoszenia Kurjer z w 79 652

Ogrodnik
poszukuje posady jako kawaler zaraz lub od 15. 4. 31. obeznany w kwaciarsztwie i warzywnictwie Łaskawe zgłoszenia Kurjer z w 79 651

Panienska
drogerzystka rok nauki pragnie zmienić posadę celem dalszej nauki zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera z w 79 648

Praczką
poszukuje prania 5 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański z w 79 568

Zastępstwo
za honor. 15 zł dziennie przyjmie aprobowany aptekarz Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański z w 79 566

Ogrodnik
kawaler, dobrze obeznany w swym zawodzie poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer z w 79 564

Kuchmistrz
samotny w średnim wieku. — wszechstronnie obeznany z pracą w wyższych domach prywatnych, hotelach i restauracjach, poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 562

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem 15. 4. dobrze polecona, uczciwa, czysta, dłuższe i bardzo dobre świadectwa, najchętniej do 2 lub 3 dorosłych osób. Oferty Kurjer z w 79 561

Młodsza
panienka poszukuje posady uczeniicy biurowej. Oferty Kurjer z w 79 637

Elewka
z dłuższą praktyką z wykwiintnem gotowaniem poszukuje posady w majątku lub w mieście do lepszego państwa 15. 4. lub 1. 5. Zgłoszenia Kurjer z w 79 631

Panienska
która pracowała rok w biurze, pisze również na maszynie, szuka jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty Kurjer z w 79 601

Praczką
uczciwa szuka prania poza dom. Oferty Kurjer z w 79 687

Ogrodnik
z dobrą referencjami, z długoletnią praktyką poszukuje posady Tadeusz Koniczyn, Promnica p. Murwana Goślina. z w 79 665

Młoda
zdrowa, uczciwa, lepsza dziewczyna poszukuje posady w charakterze pokojowej do pensjonatu na czas letni, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer z w 79 610

Posługaczka
młoda, uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 684

Gospodyni
z długoletnią praktyką poszukuje posady do lepszego domu lub większej restauracji, 15 letnia praktyka. Wymagana skromna. Oferty Kurjer z w 79 681

Poszukuje
posługi, uczciwa, pracowita, dobre świadectwa. Oferty Kurjer z w 79 680

Młynarz
żonaty, samodzielny poszukuje pracy wykonuje wszelki remont w zakresie młyna. Szymkowski, Głęboczek, powiat obornicki, rw 13 682

Uczciwa
dziewczyna szuka posady z gotowaniem z dobrymi świadectwami 15 kwietnia. Oferty Kurjer z w 79 703

Cukiernik karmelkarz
poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 714

Panienska
ukończyła rok szyćia poszukuje posady do pracowni lub krawcowej. Oferty Kurjer z w 79 713

Pomocnik
piekarski rozumiejący także cukiernictwo poszukuje posady. — Oferty Kurjer z w 79 724

Starsza
osoba intelig., wyksz., znająca gospodarstwo domowe przyjmie za skromnem wynagrodzeniem posadę samotnej osoby, albo do wyręczenia pani domu. Zgłoszenia do Kurjera Poznański z w 79 737

Wdowa
inteligentna, samotna, średnim wieku (Królewianka) poszukuje posady samotnej osoby. Oferty Kurjer z w 79 733

Początkująca
biuralistka poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer z w 79 731

Starsza
samodzielną dziewczyną znająca wszelką pracę domową poszukuje posady zaraz lub 15. 4. Oferty Kurjer z w 79 707

Kucharka
samodzielną, z dobrymi świadectwami, znajomością zapraw. 33 lata, szuka posady 15. 4. Oferty Kurjer z w 79 722

Posługaczka
uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 723

Gospodyni
w średnim wieku, znająca w komplecie kobiece gospodarstwo, poszukuje spokojnej samodzielnej posady od 1. V. 31. Łaskawe oferty do Kurjera pod z w 79 745

Szofer
mechanik z dłuższą praktyką warsztatową, dłuca czerwoną. Pomorzani kawaler lat 26 wykonuje samodzielnie gruntowne reparacje samochodów i innych maszyn, mogocy się wykazać odpowiedzialnymi świadectwami poszukuje posady zaraz ewentualnie 15. 4. 31 r. Oferty z podaniem wysokości gazy uprasza Chmielicki Robert Włosienica, poczta Twarda Góra (Pomorze), z w 79 743

Kino COLOSSEUM
Trzy Asy | Seanse 4.30
ekranu! | 6.30
Estella Taylor | 8.30
Lure Velez
Lon Chaney
w wspaniałym dramacie pełnym wrażeń, emocji i napięcia p. t. „Gdzie Wschód jest Wschodem”
Pw 10 436-14.60

Pomorzanka
inteligentna z dobrej rodziny, lat 22, wykształcenie 6 klas gimnazjum zna dobrze język polski, po części niemiecki, francuski, pomoc w naukach, poszukuje posady do dzieci 3-8 lat. Zgłoszenia z w 79 742

Mistrz kołodziejski
poszukuje posady. Okolica obojętna. Oferty Kurjer z w 79 756

Dziewczyna
poszukuje posady, początkującej lub do dzieci z szyćiem, do wszystkiego. Oferty Kurjer z w 79 760

Szofer
kawaler z dobrymi świadectwami i dłuższą praktyką poszukuje posady zaraz za skromnem wynagrodzeniem. Oferty z w 79 765

Poszukuje
półdniej stałej posługi. Oferty Kurjer z w 79 763

Osoba
w starszym wieku szuka posady. Oferty Kurjer z w 79 816

Szofer monter
kawaler, lat 25, po wojskowości, zna gruntowną reparację samochodów i taktorów wszelkich maszyn rolniczych poszukuje posady „Ramka”, Srem, nw 9198

Skrzypek
(saxafon - tenor - sopran - harmonia) poszukuje posady ewtl. w dobrym komplecie jako obli-gacista. Oferty pod „Skrzypek” do „Par”. Bydgoszcz. Pw 10 429-63 161

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami do wszystkiego poszukuje posady od 15. 4. 31 r. Zgłoszenia Graniczna 6, u p. Szydłowskiej, z w 79 844

Szofer kowal
z praktyką dobre świadectwa, pewny w jeździe, poszukuje posady, kaucja na żądanie 1500 zł. Oferty Kurjer z w 79 855

Panienska
z lepszej rodziny poszukuje posady do dzieci i lekkich prac domowych. Oferty Kurjer z w 79 857

Szofer
służarz, tokarz, absolwent szkoły przemiosł, poszukuje posady, wykona prace biurowe. Oferty Kurjer z w 79 852

Dziewczyna
samodzielną przyjmie posadę zaraz lub później w lepszym domu, także do samotnej osoby jako gospodyni. Świadectwa bardzo dobre. Oferty Kurjer z w 79 865

Młodsza
gospodyni samodzielna z dobrem gotowaniem poszukuje stałej posady. Oferty Kurjer z w 79 819

Pielęgniarka
poszukuje posady do niemowlęcia lub chorej osoby. Oferty Kurjer z w 79 822

Ściągaczka
do wody sodowej i piwa ściągania poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 799

Młody
człowiek z ukończoną szkołą handlową i półroczną praktyką kasową w administracji miejskiej, piszący biegle na maszynie i stenografujący poszukuje posady od 1. 5. 31. Łaskawe zgłoszenia z warunkami Kurjer z w 78 531

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15 kwietnia. Oferty Kurjer z w 79 812

Kowal
który pracował w warsztatach samochodowych poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 877

Gospodyni
poszukuje posady samodzielnej z gotowaniem od 15. 4. lub 1. 5. Oferty Kurjer z w 79 880

Fryzjerka
pierwszorzędna poszukuje posady. Oferty Kurjer z w 79 520

Panienska
pisząca na maszynie przyjmie posadę w godzinach wieczornych do pisania na maszynie lub jako kasjerka w kinie za skromnem wynagrodzeniem. Kurjer Poznański z w 79 517

Panna
inteligentna bezwzględnie uczciwa gotuje dobrze szuka posady u jednej osoby. Oferty Kurjer z w 79 479

Kucharka
do wszystkiego pracowita i spokojna w ostatnim miejscu 5 lat, poszukuje posady 1. 5. Oferty Kurjer Poznański z w 79 486

Robotnik
młodszy poszukuje posady za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer z w 79 499

Dziewczyna
uczciwa z samodzielnem gotowaniem poszukuje posady 15 kwietnia. Oferty Kurjer z w 79 497

Inteligentna
wdowa przyjmie posadę gospodyni w probostwie, zna dobrze gospodarstwo. Oferty Kurjer z w 79 216

Praczką
z prasowaniem. Oferty Kurjer z w 79 546

Panna
poszukuje posady do dzieci. Język niemiecki, życie robótki, miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer z w 78 979

Panienska
poszukuje posady 15. 4. do dzieci lub do początkującej panna służąca zna szyćie cerowanie i prasowanie szyćielnej bielizny. Zgłoszenia Kurjer pod z w 78 962

28 WOLNE MIEJSCA

Bufetowa
do pierwszorzędnej restauracji na wyjazd potrzebna. Zgłoszenia osobiste ul. Graniczna 5, restauracja godz. 11-13 - 18-19. z w 79 807

Obuwnicy
na dobrą pasową pracę potrzebni zaraz. Focha 65 obuwie, z w 79 472

Panna
do dzieci inteligentna, obowiązująca i miła tylko z dobrymi świadectwami może się zgłosić. Cegielski, 27 Grudnia 12, z w 79 668

Starsza służąca
uczciwa do wszystkiego potrzebna. Fabryczna 5 Drogerja, z w 79 663

Bona - Niemka
skromna z dobrymi referencjami potrzebna od 15. 4. Adres poda Kurjer z w 79 602

Krawcowa
może się zgłosić. Mustowa 17. m. 4 z w 79 595

Służąca
potrzebna, Zupańskiego 6, mieszkanie 6, z w 79 662

Przyjmę
siłę początkującą do biura, kaucja wymagana. Oferty Kurjer z w 79 630

Kucharka
z dobrymi świadectwami potrzebna, Restauracja Parkowa, Sołacz z w 79 623

Przedstawicielei
sprzedawców pań panów w wszystkich miastach poszukujemy, wysokie wynagrodzenie kaucja 50 zł potrzebna. Zgłoszenia Kurjer z w 79 594

Za
pomoc w gospodarstwie wyucze krawieczyzny i kroju. Półwiejska 6, mieszkanie 22 z w 79 661

Dzielną
krawcowa z krojem lub bez jako współniczka Zgłoszenia do Kurjera z w 79 660

Panienska
uczciwa, pracowita jest potrzebna do pomocy w składzie piekarskim od 15. 4. 31. Praktyka i niemiecki koniecznie. Oferty piśmienne Kurjer z w 79 585

Stenotypistka
biegła na czas przejściowy do przedsiębiorstwa handlowego potrzebna zaraz. Oferty życiorys, odpisy świadectw podanie pensji do Kurjera z w 79 531

Poszukuje
dziewczyny starszej, sumiennej z gotowaniem i praniem. Poznańska 8/10 piekarnia z w 79 695

Służąca
uczciwa i pracowita do wszystkiego z gotowaniem potrzebna zaraz lub 15. 4. Błaszczki Staszica 20 z w 79 701

Akwizytorzy
panie, nanowie posiadający szerokie znajomości w sferach inteligencji na Poznaniu i prowincji potrzebni do sprzedawania nowości na Polskę popularnego pokupnego naukowego dzieła muzycznego w grze towarzyskiej. Wysoka prowizja! Gotówka potrzebna do 30 zł. Zgłoszenia tylko poważnych sił 9-11 rano wydawnictwo muzyczne Guziński, Aleje Marcinkowskiego 28, Listownie znakczek na odpowiedź, z w 79 709

Służąca
potrzebna zaraz. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70, front z w 79 708

Fryzjerkę
przyjme na s. a. l. posadę Zgłoszenia warunkami Kielbasiewicz, Gniezno, Chrobrego 19 z w 79 704

Staly
uboczny zarobek, bez narażenia zdolności star. i dajemy pp. emerytom wojskowym nauczycielom poczmistrzom i pisarzom gminnym przy sprzyjnej obligacji. Fachowość zbliżona Zgłoszenia Gospodarczy Zakład Kredytowy, Lwów, Wałowa 11 a. Pw 10 425 72 18

Pomocnik
fryzjerski na wypomóżkę potrzebny zaraz. Wierzbicice 33, z w 79 753

Ekspedjentka
na wypomóżki potrzebna. Nklasiewicz, Wrocławski 37, z w 79 792

Kucharka
z bardzo dobrymi świadectwami, znająca pierwszorzędna kuchnie i wszelkie zaprawy poszukiwana. Zgłoszenia między godz. 3-4 Liebelta 10 z w 79 723

Potrzebne
uczennice do krawieczyzny. — Przybylska, Matejki 7, z w 79 727

Uczennice
do krawiectwa damskiego potrzebne „Olimpia” Ratajczaka 11 a. z w 79 791

Ekspedjentka
biegła w rzeźnictwie potrzebna. Fr. Niklasiewicz Wrocławski 37 z w 79 794

Humor zagraniczny

— Widzisz tę panienkę? Dopięła swego celu. Przysięgła, że nie wróci z balu bez męża... — No i?... — Znalazła go. To właśnie mąż najserdeczniejszej jej przyjaciółki.

Dziewczyna wiejska
natychmiast przyjmie. Szkoła Kościelna 15, z w 79 726

Dziewczyna
do dzieci potrzebne świadectwa szkolne zabrać. Szymańska Wielkie Garbary 33, z w 79 788

Służąca
15 kwietnia. Restauracja „Polonia”, ul. Strzelecka 25, z w 79 826/7

Dziewczyna
do dzieci 15. 4. może się zgłosić. Domeracka, Górna Wilda 42, — mieszkanie 7, z w 79 758

Poszukuje
służącej do wszystkiego z gotowaniem. Wiadomość: Górna Wilda 44, II, lewo z w 79 761

Stenotypistka
pisząca biegle na maszynie — Orzeł — po polsku i niemiecku, znająca także inne prace biurowe może się zgłosić. St. Zieliński i S-ka, Mylna 18, z w 79 768

Stenotypistka
poszukiwana na godziny popoł. Zgłoszenia między 17 a 19. Wierzbicice, Poczta 27, II, lewa, z w 79 774

Panie
panowie inteligentni od poważnych nowości poszukiwani. Novitas, Poczta 14, mieszka. 2, z w 79 780

Cukiernika
samodzielną z dłuższą praktyką poszukuje do Bydgoszczy. Zgłoszenia z odpisami świadectw i podaniem wysokości pensji podać do „Par”. Bydgoszcz, Dworcowa 72, pod „Cukiernik”. Pw 10 128-63,163

Prasowaczka
potrzebna. Bukowska 11, Pralnia z w 79 847

Ekspedjentki
zdolne tylko z branży kapeluszy potrzebne. Stanisław Nowa 2, z w 79 705

Posługaczka
za pokój zaraz. Prusa 19 IV, lewo, z w 79 811

Kurs
ondulacji tanio. Wskaże Kurjer z w 79 863

Przyjmujemy jeszcze
4 zdolne wyowne panie do przyjemnej pracy zewnętrznej. Zadanie domokrajstwo. Praca propagandowa zapewniająca stały wysoki dochód miesięczny. Panie powyżej lat 24 chcące sobie stworzyć dobrą przyszłość zechcą się zgłosić w sobotę od 10-11 Hotel „Britania” św. Marcin 64, pokój 11, z w 79 873

Dyplomowana krawcowa
przyjme uczennice do szyćia i kroju na 1/2 roku oraz kursy wieczorowe. Wróblewska Matejki 32 z w 79 872

Młodsza
siła pomocnicza względnie uczennica krawiectwa potrzebna. Zgłoszenia ul. Półwiejska 38 a mieszkanie 15 rw 13 691

Potrzebna
służąca przychodnia w dom. — Wierzbicice 32 III, m. 8. Zgłoszenia 3-4 rw 13 694

Dziewczyna
potrzebne do nauki od lat piętnastu do pracowni cholewek. Szewska 15 rw 13 695

Sila
biurowa potrzebna. Jańkiewicz, Fredry 9, z w 79 884

Przedpłata na kwiecień 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilutr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania. W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznoimi 240 gr. od 1-lamowego milim. dla porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada. część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poz